

FINANSMINISTERIET

Budgetoversigt 3

December 2011

FINANSMINISTERIET

Budgetoversigt 3

December 2011

Budgetoversigt 3
December 2011

I tabeller kan afrunding medføre,
at tallene ikke summer til totalen.

Publikationen kan bestilles eller afhentes hos:

Rosendahls – Schultz Distribution
Herstedvang 10,
2620 Albertslund
T 43 22 73 00
F 43 63 19 69
E Distribution@rosendahls-schultzgrafisk.dk
www.rosendahls-schultzgrafisk.dk

Henvendelse om publikationen

kan i øvrigt ske til:
Finansministeriet
Udgiftspolitisk center
Christiansborg Slotsplads 1
1218 København K
T 33 92 33 33

Omslag: BGRAPHIC
Foto: Scanpix
Tryk: Rosendahls-Schultz Grafisk
Oplag: 2.000
Pris: 100 kr. inkl. moms
ISBN: 978-87-87353-06-9

Elektronik Publikation:
ISBN: 978-87-87353-07-6

Publikationen kan hentes på
Finansministeriets hjemmeside:
www.fm.dk

Trykt af Schultz Grafisk, som har licens til brug af svanemerket,
er ISO 14001 miljøcertificeret og ISO 9002 kvalitetscertificeret.

Indhold

1. Indledning	5
2. Aftaler om finansloven for 2012	13
2.1 Aftaler om finansloven for 2012	14
2.2 Kickstart af dansk økonomi	17
2.3 Skatte og afgiftsforhøjelser	18
2.4 Initiativer på miljø- og fødevarerområdet – grønt fokus	20
2.5 Arbejdsmarkedstiltag og overførsler	21
2.6 Praktikpladsaftalen	22
2.7 Uddannelsesområdet	25
2.8 Aftale om satspuljen for 2012	26
2.9 Flerårsaftale for politi og anklagemyndighed	28
2.10 Øvrige	29
3. Statens finanser	33
3.1 Oversigt over statens finanser	34
3.2 Statens udgifter	36
3.3 Statens indtægter	46
3.4 Statens finansieringsbehov og gæld	51
4. Offentlige finanser og finanspolitikken	59
4.1 Offentlige finanser	60
4.2 Offentligt forbrug, beskæftigelse og investeringer	69
4.3 Finanspolitikken aktivitetsevirkning	80
4.4 Strukturel saldo	81
5. English summary	85
5.1 General government finances	86
5.2 Fiscal stance	91
5.3 Structural budget balance	92
5.4 Central government finances	94
5.5 Central government financing requirement and debt	95
5.6 Bank and credit packages	98
Bilag 1 Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1998-2012	105
Bilag 2 Offentlige finanser, 2010-2012	119

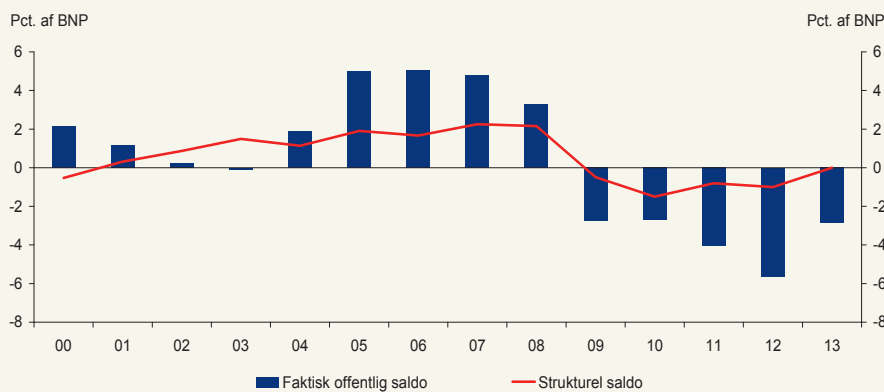
1. Indledning

Uroen på de finansielle markeder er fortsat igennem efteråret, og konjunkturodsigterne for den internationale økonomi er blevet nedjusteret betydeligt i OECD's og EU's seneste prognoser. Samtidig peger de foreløbige nationalregnskabstal for 3. kvartal 2011 samt de indenlandske indikatorer, som er offentliggjort for 4. kvartal, i retning af en svag udvikling frem mod årsskiftet.

BNP-væksten er på den baggrund nedjusteret til 1 pct. i 2011 og 2012, mens der i august blev skønnet en vækst på 1,3 pct. i 2011 og 1,8 pct. i 2012. BNP-væksten skønnes til 1,4 pct. i 2013. De svagere konjunkturodsigter med lavere privatforbrug og beskæftigelse samt højere ledighed øger de offentlige underskud.

Der skønnes nu offentlige underskud på 71¼ mia. kr. i 2011 og 100¾ mia. kr. i 2012. Det svarer til underskud på 4,0 pct. af BNP i 2011 og 5,5 pct. af BNP i 2012, jf. figur 1.1.

Figur 1.1
Faktisk og strukturel offentlig saldo 2000-2013

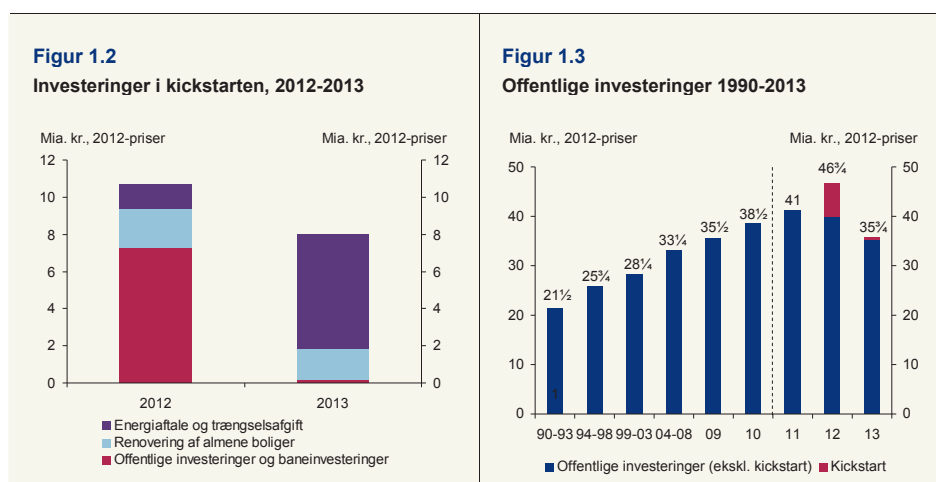
Svækkelsen af den offentlige saldo siden 2008 skal ses i sammenhæng med betydelige finanspolitiske lempelser i 2009 og 2010 og konjunktursituationen, som har reduceret skatteindtægterne og øget udgifterne til dagpenge mv. Dertil kommer, at efterlønsudbetalingerne i 2012 øger det offentlige underskud med omkring 1 pct. af BNP. I 2013 skønnes underskudet reduceret til 2,6 pct. af BNP.

I beregningen af den strukturelle saldo korrigeres for konjunktursituationen og midlertidige forhold som f.eks. efterlønsudbetalingerne, og den strukturelle saldo ventes forbedret med

1½ pct. af BNP i 2011-2013. Dermed efterleves henstillingen fra ECOFIN om en finanspolitisk stramning, der bringer underskuddet under 3 pct. af BNP i 2013.

Finanslovaftalen for 2012 er krone-for-krone finansieret efter princippet om, at nye initiativer og ny politik først gennemføres, når der er tilvejebragt sikker finansiering. Med finanslovsaftalen for 2012 øges skatter og afgifter med 5 mia. kr. varigt, *jf. kapitel 2*. Det bidrager til finansiering af en række nye initiativer, herunder forbedring af vilkårene for ledige, afskaffelsen af de særligt lave ydelser på kontanthjælpsområdet samt flere midler til uddannelse og forskning. Derudover iværksættes en styrket indsats mod ungdomsarbejdsløshed, brugerbetalingen på fertilitetsbehandling afskaffes samt en række andre initiativer.

Finanspolitikken er yderligere tilrettelagt, så væksten og beskæftigelsen understøttes af en kickstart af dansk økonomi på 18¼ mia. kr., der omfatter fremrykninger af offentlige investeringer, renoveringer af almene boliger samt investeringer på energiområdet mv., *jf. figur 1.2*.

Kilde: Danmarks Statistik og egne skøn.

De offentlige investeringer ventes med afsæt i kickstarten at stige til 46¼ mia. kr. i 2012, *jf. figur 1.3*. Som led i konsolideringen af de offentlige finanser forudsættes en normalisering af de offentlige investeringer i 2013 efter det ekstraordinært høje investeringsniveau i 2010-2012.

Offentlige nøgletal i 2011 og 2012

Med finansloven for 2012 budgetteres med et underskud på statens finanser, den såkaldte DAU-saldo, på 87¼ mia. kr. i 2012, *jf. tabel 1.1 og kapitel 3*.

Tabel 1.1
Offentlige nøgletal for 2011 og 2012

	2011		2012	
	August	December	August	December
DAU-saldo (mia. kr.)	-43,5	-49,3	-79,8	-87,7
DAU-saldo (pct. af BNP)	-2,4	-2,8	-4,3	-4,8
DAU-saldo ekskl. engangsforskel (mia. kr.)	-67,9	-68,4	-47,4	-59,6
DAU-saldo ekskl. engangsforskel (pct. af BNP)	-3,8	-3,8	-2,6	-3,2
Statens nettokassesaldo (mia. kr.)	-38,0	-33,0	-76,2	-78,9
Offentlig saldo ¹⁾ (mia. kr.)	-68,2	-71,2	-84,5	-100,7
Offentlig saldo ¹⁾ (pct. af BNP)	-3,8	-4,0	-4,6	-5,5
Strukturel budgetsaldo ²⁾ (pct. af BNP)	-1,0	-0,8	-0,9	-0,9
Realvækst i det offentlige forbrug (pct.)	0,1	-0,1	0,4	0,6
Realvækst i de offentlige investeringer (pct.)	7,3	6,6	-4,7	13,9
Finanseffekt (pct. af BNP)	-0,3	-0,2	0,0	0,4

- 1) Stat, regioner, kommuner og sociale kasser og fonde (A-kasser og Lønmodtagernes Garantifond).
- 2) Den strukturelle saldo tager højde for konjunkturerne påvirkning af de offentlige finanser samt særlige forhold, der primært er afledt af udviklingen på de finansielle markeder.

I 2011 skønnes underskuddet på statens finanser til 49¼ mia. kr., og den markante stigning i statens underskud i 2012 skal ses i sammenhæng med en forventet reduktion i provenuet fra pensionsafkastskatten fra 38 mia. kr. i 2011 til 12 mia. kr. i 2012. Dertil kommer virkningen af efterlønsudbetalinger på ca. 17 mia. kr. i 2012.

I forhold til augustvurderingen er DAU-underskuddet opjusteret med 5¼ mia. kr. i 2011 og 8 mia. kr. i 2012 primært afledt af en svækket konjunktursituation, som indebærer en reduktion i indtægterne fra selskabsskatter, moms og personskatter og højere udgifter til dagpenge og kontanthjælp. I 2012 øges DAU-underskuddet desuden som følge af en forhøjelse af tilsagnet til Nordsøfonden om afholdelse af nedlukningsudgifter for 5 mia. kr.

Korrigeret for engangsforskel mv.¹ skønnes der underskud på DAU-saldoen på 68½ mia. kr. i 2011 og 59½ mia. kr. i 2012. Korrektionen af DAU-saldoen kan i begge år tilskrives de midlertidige udsving i provenuet fra pensionsafkastskatten, og i 2012 korrigeres desuden for tilbagebetalingen af efterlønsbidragene.

¹ DAU-saldoen korrigeret for engangsforskel mv. omfatter ikke korrektioner for konjunkturerne påvirkning og afspejler derfor ikke et strukturelt forløb, således som det beregnes for den strukturelle offentlige beskæftigelse, jf. også kapitel 4.

Statens nettokasseunderskud, der er relevant i forhold til den umiddelbare virkning på statsgælden, skønnes til 33 mia. kr. i 2011 og 79 mia. kr. i 2012. Nettokasseunderskuddet i 2011 er nedjusteret med 5 mia. kr. i forhold til augustvurderingen, hvilket skyldes ændrede skøn for beholdningsbevægelser, *jf. kapitel 3*. Tilsagnet på 5 mia. kr. til Nordsøfonden påvirker ikke nettokasseunderskuddet i 2012, da udgifterne først forventes afholdt på et senere tidspunkt. Derudover er det lagt til grund, at tab på individuelle statsgarantier i Amagerbanken, A/S, Fjordbank Mors A/S og Max Bank A/S på godt 3½ mia. kr. ikke har likviditets- og dermed nettokassevirkning i 2011 og 2012. I augustvurderingen var tabene henført til 2012.

Underskuddet på de offentlige finanser skønnes til 71¼ mia. kr. i 2011 og 100¼ mia. kr. i 2012, hvilket svarer til 4 pct. af BNP i 2011 og 5½ pct. af BNP i 2012. I forhold til skønnet i augustvurderingen er underskuddet opjusteret med 3 mia. kr. i 2011 og 16¼ mia. kr. i 2012, hvilket primært skal ses i sammenhæng den svækkede konjunktursituation.

Det strukturelle underskud ventes øget fra 0,8 pct. af BNP i 2011 til 0,9 pct. af BNP til 2012. I forhold til augustvurderingen er underskuddet dermed reduceret med 0,2 pct.-point i 2011 og omtrent uændret i 2012. Reduktionen i det strukturelle underskud i 2011 skal blandt andet ses i sammenhæng med lavere udgifter til offentligt forbrug og investeringer.

I forhold til augustvurderingen er realvæksten i det offentlige forbrug nedjusteret med 0,2 pct.-point i 2011 fra 0,1 pct. til -0,1 pct. og opjusteret med 0,2 pct.-point i 2012 fra 0,4 pct. til 0,6 pct. Nedjusteringen i 2011 skal navnlig ses i sammenhæng med lavere driftsudgifter til den aktive arbejdsmarkedspolitik og indkøb af materiel i forsvaret. I 2012 skal opjusteringen blandt andet ses i lyset af skattefinansierede merudgifter i finanslovaftalen for 2012.

Realvæksten i de offentlige investeringer er nedjusteret fra 7¼ pct. til 6½ pct. i 2011 afledt af forventede mindredgifter til statslige vejprojekter og lavere anlægsudgifter i regionerne. For at understøtte vækst og beskæftigelse er der med kickstarten fremrykket offentlige investeringer for knap 7 mia. kr. til 2012, og med afsæt heri er realvæksten opjusteret fra -4¾ pct. til knap 14 pct.

Finanseffekten er opjusteret fra -0,3 pct. af BNP til -0,2 pct. af BNP i 2011, hvilket skal ses i sammenhæng med en revision af metodegrundlaget, *jf. nedenfor*. I 2012 skønnes finanseffekten til 0,4 pct. af BNP mod 0,0 pct. af BNP i augustvurderingen. Den ekspansive finanspolitik i 2012 følger af fremrykninger af offentlige investeringer som led i kickstarten.

Revision af metodegrundlaget for finanseffekten

Med overgangen til en ny version af ADAM-modellen er metodegrundlaget for finanseffektberegningen samtidig revideret, *jf. Økonomisk Redegørelse*, december 2011.

Det reviderede metodegrundlag øger isoleret set finanseffekten med 0,2 pct. af BNP i 2011, *jf. tabel 1.2*. Det skal blandt andet ses i sammenhæng med, at aktivitetsvirkninger af justeringerne af skatter og afgifter ifølge den nye version af ADAM modellen på kort sigt er mindre end tidligere beregnet, og den kontraktive virkning fra skattestigningerne i *Forårspakke 2.0* og genopretningsaftalen er dermed mindre. Derimod reducerer ændrede skøn mv. isoleret set aktiviteten med 0,1 pct. af BNP.

I 2012 skal justeringen af finanseffekten i forhold til august ses i sammenhæng med fremrykninger af investeringer i kickstarten, mens revisionen af metodegrundlaget kun har begrænset betydning.

Tabel 1.2
Finanseffekten 2009-2012 i december-vurderingen

	2009	2010	2011	2012
December 2011	1,1	0,5	-0,2	0,4
August 2011	1,2	0,6	-0,3	0,0
Ændring august-december, heraf	-0,2	-0,1	0,1	0,4
- revision af metodegrundlag	-0,1	0,0	0,2	0,0
- ændrede skøn, politik mv.	0,0	-0,1	-0,1	0,4

Bank- og kreditpakker

Staten har med bank- og kreditpakkerne stillet garantier og ydet lån til banksektoren. Den seneste status fra Erhvervs- og Vækstministeriet viser, at indtægterne fra bank- og kreditpakkerne forventes at ville overstige de forventede tab i forbindelse med de indtil nu konstaterede bankkonkurser.

I den offentlige saldo registreres tab og gevinster vedrørende bank- og kreditpakker til det år, tabene kan henføres til, og i decembervurderingen skønnes bank- og kreditpakkerne at svække den offentlige saldo med 1½ mia. kr. i 2011 og forbedre saldoen med 4 mia. kr. i 2012, jf. tabel 1.3.

Tabel 1.3**Bank- og kreditpakker, påvirkning af den offentlige saldo i 2011 og 2012, mia. kr.**

	2011	2012
Kreditpakken	0,5	2,6
- Nettorenteindtægter	2,9	2,6
- Tab på kapitalindskud	-2,4	-
Individuelle garantier	-2,0	1,3
- Provision	1,6	1,3
- Tab på garantier	-3,6	-
Bankpakke 1 og Roskilde Bank	0,0	-
- Udbytte fra Finansiell Stabilitet vedr. bankpakke 1	4,6	-
- Nedbringelse af tabsgaranti vedr. Roskilde Bank	-4,6	-
I alt	-1,5	3,9

Med kreditpakken fra januar 2009 er der ydet statslige kapitalindskud i form af hybrid kernekapital for 46 mia. kr. fordelt på 43 institutter. Nettorenteindtægterne skønnes til ca. 3 mia. kr. i 2011 og ca. 2½ mia. kr. i 2012. De statslige kapitalindskud i EIK Bank P/F, EIK Bank Danmark A/S og Amagerbanken A/S, Fjordbank Mors A/S og Max Bank A/S på samlet 2,4 mia. kr. anses for tabt i 2011.

Ultimo 2010 har staten udstedt individuelle garantier for samlet 194 mia. kr. Staten modtager provision på mellem 0,8 og 1,35 pct. om året, og betalingerne skønnes til 1,6 mia. kr. i 2011 og 1,3 mia. kr. i 2012. På garantiordninger er der foreløbigt opgjort et tab på 3,6 mia. kr. i 2012, der vedrører Amagerbanken A/S, Fjordbank Mors A/S og Max Bank A/S.

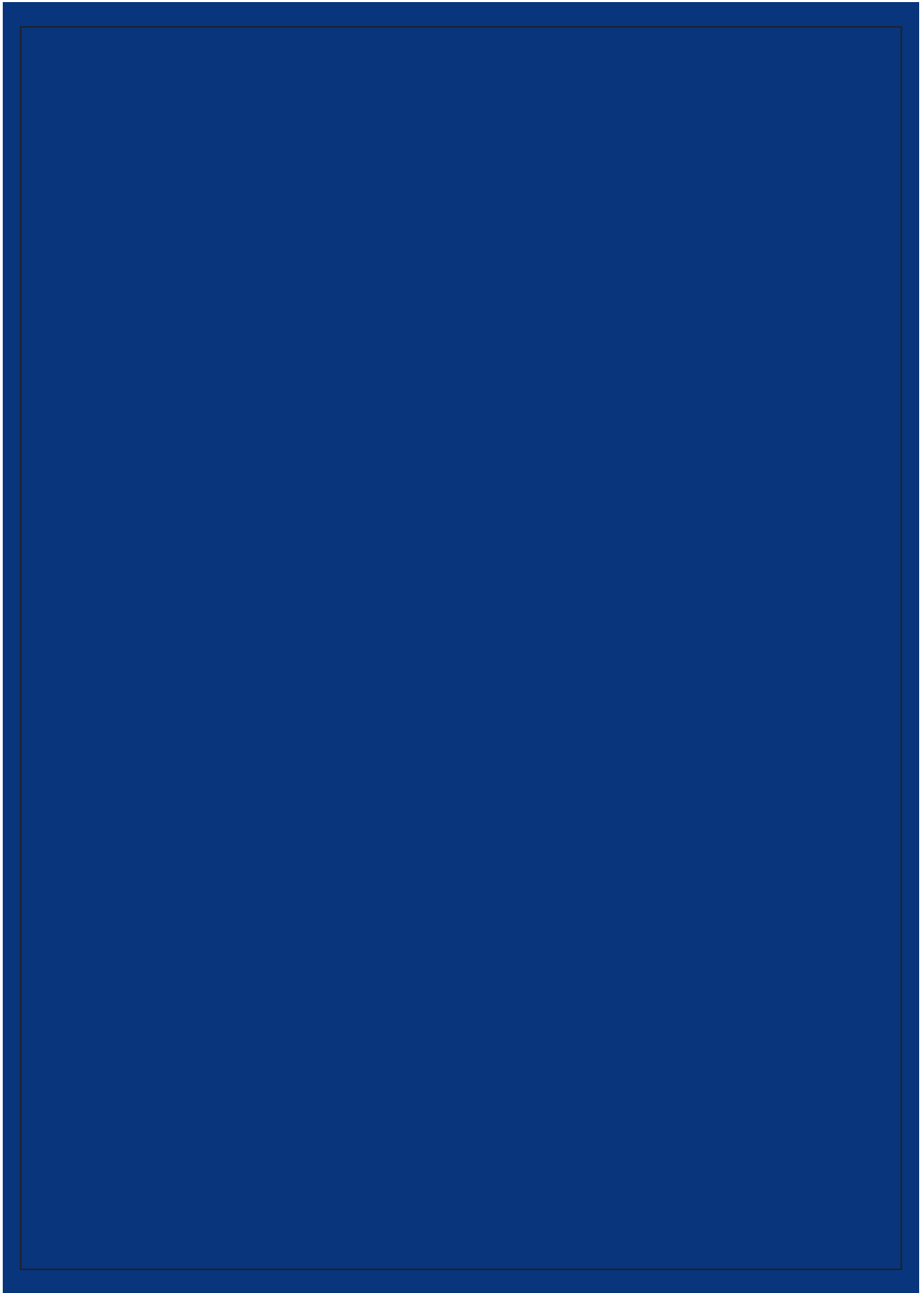
Med Bankpakken fra oktober 2008 udstedte den danske stat en garanti for alle indlån og simple fordringer i de danske pengeinstitutter, som er medlemmer af det private beredskab. Bankpakken udløb i september 2010, og der er foreløbigt opgjort et overskud, som gradvist forventes overført fra Finansiell Stabilitet A/S til staten. Udbytte fra bankpakken påvirker de offentlige saldi, efterhånden som Finansiell Stabilitet A/S får afviklet de overtagne aktivporteføljer. Finansiell Stabilitet A/S har på baggrund af årsregnskabet for 2010 vurderet, at der i 2011 er mulighed for at udlodde udbytte til staten for 4,6 mia. kr., og at dette udbytte anvendes til nedbringelse af tabsgarantien vedrørende Roskilde Bank med 4,6 mia. kr.

Virkningen på DAU-saldoen svarer til virkningen på de offentlige finanser, *jf. tabel 1.4*. Nettokasseunderskuddet af bank- og kreditpakker afviger derimod i et vist omfang fra virkningen på de offentlige finanser. Nettokassesaldoen afspejler statens nettobetaling og statens genudlån til Finansiell Stabilitet A/S samt kapitalindskuddene i kreditinstitutter, der mindskede

nettokassesaldoen i 2009, mens tilbagebetalinger af lånene forbedrer nettokassesaldoen i 2011 og 2012. Bank- og kreditpakker ventes at forbedre nettokassesaldoen med 17¼ mia. kr. i 2011 og 13 mia. kr. i 2012.

Tabel 1.4**Bank- og kreditpakker, påvirkning af DAU- og nettokassesaldoen i 2011 og 2012**

	2011	2012
Kreditpakken	0,5	2,6
- Nettorenteindtægter	2,9	2,6
- Tab på kapitalindskud	-2,4	-
Individuelle garantier	-2,0	1,3
- Provision	1,6	1,3
- Tab på garantier	-3,6	-
Bankpakke 1 og Roskilde Bank	0,0	-
- Udbytte fra Finansiell Stabilitet vedr. bankpakke 1	4,6	-
- Nedbringelse af tabsgaranti vedr. Roskilde Bank	-4,6	-
Påvirkning af DAU-saldo i alt	-1,5	3,9
Genudlån mv. (§40)		
- Kapitalindskud afledt af kreditpakken	2,5	9,2
- Finansiell Stabilitet A/S	10,2	0,0
Beholdningsbevægelser og periodisering (§41)		
- Tab på kapitalindskud	2,4	-
- Tab på garantier	3,6	-
Påvirkning af nettokassesaldo i alt	17,2	13,1

2. Aftaler om finansloven for 2012

Resume

- Aftalerne om finansloven for 2012 afspejler nye initiativer for knap 9,5 mia. kr.
- Med kickstarten af dansk økonomi fremrykkes og igangsættes investeringer for i alt 10% mia. kr. i 2012 og 8 mia. kr. i 2013.
- De særlige lave ydelser på kontanthjælpsområdet afskaffes. Der indføres en jobpræmie for kontanthjælpsmodtagere, og loftet over børne- og ungeydelsen afskaffes. Endvidere indføres en supplerende grøn check i 2013, og VK-regeringens optjeningskrav for en række sociale ydelser annulleres.
- Indsatsen over for social dumping styrkes med 55 mio. kr. årligt i 2012 og 2013 til at sikre, at udenlandske virksomheder overholder lovgivningen. Desuden oprettes regionale udrykningsenheder.
- Der etableres en grøn støtteordning til energireovering af boliger på 500 mio. kr. årligt i 2013 og 2014. Landdistriktsprogrammet miljøfokuseres, drikkevandsindsatsen styrkes, og økologi fremmes.
- Til bedre normeringer i dagtilbud afsættes 500 mio. kr. fra 2013. Det vil understøtte, at børn får en god start på livet, hvor de har en tryk hverdag. For at sikre bedre mulighed for, at asylansøgere kan flytte ud af asylcentre, afsættes 204 mio. kr. årligt.
- På sundhedsområdet afskaffes brugerbetaling på fertilitetsbehandling, tolkegebyr og skattefritagelsen for arbejdsgiverbetalte sundhedsforsikringer.
- Der afsættes 368 mio. kr. i 2012 og 184 mio. kr. i 2013 til en midlertidig forlængelse af dagpengeperioden. Der igangsættes en ny indsats mod ungdomsarbejdsløshed, og kontanthjælpsmodtagere får mulighed for at holde ferie.
- Til en styrket og forbedret uddannelsesindsats afsættes 673 mio. kr. i 2012 og 1.020 mio. kr. i 2013. Hertil kommer øgede udgifter til SU. Endvidere er der med finansloven for 2012 skabt rammerne for etablering af 10.400 ekstra praktikpladser i 2012 i forhold til niveauet i 2009, og skolepraktikpladserne forbedres. Forskningsreserven forhøjes med 300 mio. kr. i 2012, så der samlet udmøntes knap 1 mia. kr. i 2012.
- Udviklingsbistanden løftes med 234 mio. kr. i 2012 og 600 mio. kr. i 2013, så den udgør 0,83 pct. af BNI. Der udarbejdes operative strategier for større samhandel med højvækstlande.
- Fra satspuljen udmøntes i alt 3,6 mia. kr. i 2012-2015 til 90 initiativer for at forbedre vilkårene for svage og udsatte grupper mv.

2.1 Aftaler om finansloven for 2012

Der er indgået i alt 11 delaftaler om finansloven for 2012, som er offentliggjort i publikationen *Aftaler om finansloven for 2012*, november 2011. Aftalerne omfatter større initiativer for i alt knap 9½ mia. kr. i 2012, jf. *tabel 2.1*. Hertil kommer kickstarten af dansk økonomi, hvor der fremrykkes og igangsættes investeringer for i alt knap 11 mia. kr. i 2012 og 8 mia. kr. i 2013.

Med aftalerne om finansloven for 2012 forbedres vilkårene for ledige med en mere skånsom overgang til en kortere dagpengeperiode, og der er aftalt øgede muligheder for uddannelse. Desuden iværksættes en ny indsats for ungdomsarbejdsløshed.

Finansloven for 2012 sikrer samtidig flere midler til styrkelse af forskningen, og der afsættes flere midler til mere og bedre uddannelse. Der er skabt rammerne for etablering af 10.400 ekstra praktikpladser i 2012 i forhold til niveauet i 2009, og samtidig forbedres skolepraktikordningen.

Med aftalen om udmøntning af satspuljen for 2012 udmøntes i alt ca. 3,6 mia. kr. til at forbedre vilkårene for svage og udsatte grupper mv.

Derudover prioriteres bl.a. videreførelse af BoligJob-ordningen i 2012, afskaffelse af brugerbetaling på fertilitetsbehandling, miljøfokusering af landdistriktsprogrammet, miljøteknologisk udviklings- og demonstrationsprogrammer (MUDP), ny flerårsaftale for politiet og anklagemyndigheden og en forøgelse af udviklingsbistanden.

Tabel 2.1**Nye initiativer i aftalerne om finansloven for 2012**

Mio. kr., 2012-priser	2012	2013
Bekæmpelse af fattigdom bl.a.:	682	753
- Afskaffelse af fattigdomsydelser og regler	347	378
- Afskaffelse af loft over børne- og ungeydelsen	260	310
Grønt fokus bl.a.:	506	893
- Miljøfokusering af landdistriktsmidler	352	299
- Støtteordning til energirenovering af egen bolig	-	500
Uddannelse og forskning bl.a.:	1.816	1.143
- Mere og bedre uddannelse	673	1.020
- Forskning	986	-
Sundhed og forebyggelse, svage og udsatte bl.a.:	1.958	1.707
- Et bedre og mere lige sundhedsvæsen	503	455
- Initiativer som led i satspuljen for 2012	1.106	902
Mårettet beskæftigelsesindsats bl.a.:	1.356	1.147
- Midlertidig forlængelse af dagpengeperioden	368	184
- Vilkårsforbedringer for ledige	290	265
Rets- og udlændingeområdet bl.a.:	1.104	877
- Ny flerårsaftale for politi og anklagemyndighed	530	663
- Bedre balance på rets- og udlændingeområdet	204	204
Andre initiativer bl.a.:	2.020	2.998
- Bedre normering i dagtilbud	-	500
- Afskaffelse af multimedieskatten	500	500
- Den internationale indsats	277	643
Reserve til højt prioriterede områder	-	4.400¹⁾
I alt	9.442	13.918

Anm.: I forhold til presseresuméerne fra den 20. november 2011 er de samlede udgifter nedjusteret med 19 mio. kr. i 2012 og opjusteret med 29 mio. kr. i 2013. Nedjusteringer i 2012 følger primært af, at den 2-årige forsøgsordning med jobpræmien for kontanthjælpsmodtagere løber fra 1. juli 2012 til 1. juli 2014 og ikke som forudsat fra 1. januar 2012. Opjusteringen i 2013 kan primært henføres til en øget udgiftsprofil fra 2013 frem for afskaffelse af de særlige lave ydelser i kontanthjælpssystemet.

- 1) Af reserven til højt prioriterede områder er der indbudgetteret 2.400 mio. kr. i 2013. De resterende 2.000 mio. kr., der er forudsat finansieret ved en sanering af erhvervsstøtteområdet, vil blive indbudgetteret på baggrund af konkrete ændringer i erhvervsstøtten.

Danmark er underlagt EU-henstillingen om at forbedre de offentlige finanser, så underskuddet bringes ned under 3 pct. af BNP i 2013. Finansloven for 2012 er derfor krone-for-krone finansieret i overensstemmelse med princippet om, at nye initiativer og ny politik først gennemføres, når der er tilvejebragt sikker finansiering.

Finansieringen af initiativerne i aftalerne om finansloven for 2012 udgør knap 9,5 mia. kr. i 2012, *jf. tabel 2.2.*

Tabel 2.2**Finansiering af aftalerne om finansloven for 2012.**

Mio. kr., 2012-priser	2012	2013
Reserver på FFL12	3.211	2.189
Varigt provenu af skatter og afgifter	3.065	5.060
Sanering af erhvervsstøtteordninger	-	2.000
Øvrige budgetforbedringer, midlertidigt skatteprovenu, omprioriteringer mv.	3.180	4.674
I alt	9.456	13.924

Anm.: I forhold til presseresuméerne fra den 20. november 2011 er de samlede finansieringslementer nedjusteret med 5 mio. kr. i 2012 og opjusteret med 25 mio. kr. i 2013. Det kan primært henføres til, at der er foretaget en række justeringer i skatte- og afgiftsprovenerne, *jf. afsnit 2.3.* De varige provener er nedjusteret med 15 mio. kr. i 2012 og 10 mio. kr. i 2013, mens de midlertidige provener er opjusteret.

2.2 Kickstart af dansk økonomi

Med *Aftale om finansloven for 2012* iværksættes en kickstart af dansk økonomi, der bl.a. omfatter fremrykning og igangsættelse af investeringer, *jf. tabel 2.3*.

Tabel 2.3
Fremrykning og igangsættelse af investeringer i 2012 og 2013

Mia. kr., 2012-priser	2012	2013	2012-13
Veje, jernbaner og kystbeskyttelse	1,6	-0,8	0,8
Kommunale investeringer i skoler, daginstitutioner mv.	3,9	1,0 ¹⁾	4,9
Regionale investeringer i sygehuse, nyt apparatur mv.	1,8	- ¹⁾	1,8
Renovering af almene boliger (i regi af Landsbyggefonden)	2,1	1,6	3,7
Investeringer afledt af energiaftale (vind, omstilling til biomasse mv.)	1,3	5,4	6,7
Investeringer afledt af indførelse af en trængselsafgift i hovedstadsområdet	-	0,8	0,8
I alt	10,7	8,0	18,7

1) Med det betydelige løft i kommuner og regioners investeringer i 2012 er der forudsat et overløb til 2013 på 1,0 mia. kr. for kommuner og regioner under ét.

En række planlagte statslige investeringer i veje, jernbaner og kystbeskyttelse for 1,6 mia. kr. fremrykkes til 2012. Det drejer sig om investeringer i banevedligeholdelse, nyanlæg af banestrækningen København-Ringsted, udbygning og vedligeholdelse af statslige veje i hele landet samt kystbeskyttelse mellem Lodbjerg og Nymindegab. Fremrykningen af disse investeringer indbudgetteres på finansloven for 2012.

Kommuner og regioner har budgetteret med merinvesteringer på henholdsvis 4,9 mia. kr. og 1,8 mia. kr. i 2012. Der skønnes et vist overløb i 2013. Investeringerne vil bl.a. omfatte dagtilbud, folkeskoler, ældre- og sundhedsområdet, veje, cykelstier mv.

Med *Aftale om tillæg til boligaftalen af 8. november 2010* fremrykkes investeringer til renovering af almene boliger, så den almene boligsektor kan få et tiltrængt løft. Det ekstraordinære løft (fra aftale om *Styrket indsats i ghettoområderne og anvendelsen af den almene boligsektors midler af 8. november 2010*) på i alt 2,5 mia. kr. i 2012 og 2013 fremrykkes til 2011. Herudover fremrykkes yderligere i alt 3,0 mia. kr. til 2011 fra årene 2013-2016, således at Landsbyggefondens venteliste kan afvikles allerede i 2011. Det skønnes at øge aktiviteten med 2,1 mia. kr. i 2012 og 1,6 mia. kr. i 2013. Investeringerne sker i regi af Landsbyggefonden.

Regeringen har ultimo november fremlagt udspillet *Vores energi*, der følger op på regeringsgrundlaget med et konkret bud på, hvordan det danske samfund fremtidssikres ved at skabe en grøn økonomi i vækst. En kommende energiaftale skønnes at medføre nye investeringer for 1,3 mia. kr. i 2012 og 5,4 mia. kr. i 2013.

Endelig igangsættes investeringer i anlæg af den kollektive trafik, parkeringspladser o. lign. som led i etableringen af en betalingsring i København. Investeringerne skønnes at udgøre 0,8 mia. kr. i 2013.

2.3 Skatte og afgiftsforhøjelser

Med aftalen om finansloven for 2012 øges de offentlige skatte- og afgiftsindtægter varigt med i alt 5 mia. kr. Aftalen afspejler foreløbige provenuskøn på nationalregnskabsform opgjort efter virkninger fra grænsehandel og tilbageløb – dvs. lavere privatforbrug og dermed lavere moms- og afgiftsindtægter som følge af, at købekraften reduceres med skatte- og afgiftsstigningerne. Efterfølgende er der som led i udformningen af de endelige lovforslag foretaget justeringer.

Det gælder blandt andet forhøjelsen af NOx-afgiften, hvor ikrafttræden udskydes et halvt år til 1. juli 2012 for at give erhvervene mulighed for at gennemføre tilpasninger af deres NOx-udledninger, inden afgiftsforhøjelsen træder i kraft.

Endvidere har det vist sig, at fradraget for formueforvaltninger i pensionsordninger først kan afskaffes fra 2014. For at tilvejebringe den udestående finansiering er loftet over indbetalinger til ratepension midlertidigt nedsat med yderligere 5.000 kr. (til 50.000 kr.) i 2012 og 2013, og satsen for pensionsafkastskat forhøjes midlertidigt fra 15,0 pct. til 15,3 pct. i 2012 og 2013. I 2014 forventes fradraget for formueforvaltningsomkostninger afskaffet, således at ratepensionsloftet kan øges til 55.000, og satsen for pensionsafkastskat sænkes til 15 pct.

På finansloven indbudgetteres de umiddelbare provenuer fra ændringer af indkomst- og erhvervsskatter på de respektive konti, mens tilbageløb i form af f.eks. moms indbudgetteres under momsprovenuet. Ved afgiftsforhøjelser afspejles de forventede ændringer i forbrugsmønstre, virkninger fra grænsehandlen og andre adfærdsåndringer i budgetteringen på de respektive afgiftskonti.

Endvidere er provenuerne i aftalen om skatte- og afgiftsforhøjelser beregnet på baggrund af, hvornår skatten er optjent i overensstemmelse med principperne i nationalregnskabet. Indbudgetteringen på finansloven kan afvige herfra, da finansloven som hovedregel afspejler, hvornår skatten eller afgiften skal betales. Der kan derfor være betydelige afvigelser mellem provenuerne opgjort i aftalen, lovforslagene og på finansloven, *jf. tabel 2.4*.

Lovforslag om arbejdsskadeafgifter og selskabsbeskatning er endnu ikke fremsat, da lovgivningen først skal træde i kraft henholdsvis 1. september 2012 og 1. januar 2013. Lovforslagene forventes fremsat i marts 2012.

Tabel 2.4
Skatte- og afgiftsforhøjelser i 2012 og 2013

Mio. kr., 2012	Aftaler om FL12			Lovgivning ÆF12	
	2012	2013	Varigt	2012	2012
Afgifter					
Øl og vin	625	625	625	610	500
Usunde fødevarer	635	1.660	1.660	635	540
Luftforurening (kvælstoffilter, NOx) ¹⁾	600	600	600	275	215
Indeksering af stykafgifter og vægtafgift i 2012 og 2013	360	720	700	360	450
Cigaretter ²⁾	-	-	-	60	-
Personalegoder					
Afskaffelse af multimedieskat	-510	-510	-510	-500	-675
Genindførelse af beskatning af fri telefon mv.	50	50	50	50	75
Afskaffelse af skattefrihed for arbejdsgiverbetalte sundhedsforsikringer	500	500	500	500	675
Ophævelse af skattebegunstigelser for medarbejderaktier	150	150	150	150	200
Pensionsindbetalinger mv.					
Loft over indbetalinger til ratepensioner nedsættes ³⁾	1.500	1.500	300	2.150	2.770
Afskaffelse af fradrag for formueforvaltning i pensionsordninger	390	370	220	-	-
Pensionsafkastsatsforhøjelse fra 15,0 pct. til 15,3 pct. ⁴⁾	-	-	-	140	-
Øvrige					
Arbejdsskadeafgift	100	300	300	Ej fremsat	130
Selskabsbeskatning	-	625	425	Ej fremsat	-
Lavere grænse for finansielle aktiver ved succession (25 pct.) ⁵⁾	60	80	40	85	85
Lønsumsafgift på aktieafløsning i den finansielle sektor	10	10	10	10	15
Varigt provenu i alt	3.080	5.070	5.070	4.525	4.980
Midlertidigt provenu	1.390	1.610	-		

Anm.: Provenuene på finansloven er opgjort efter, hvornår skatten eller afgiften skal betales, mens de aftalte skatte- og afgiftsforhøjelser samt lovgivningen er opgjort efter, hvornår skatten er optjent i overensstemmelse med principperne i nationalregnskabet. På finansloven er tilbageløb i form af f.eks. moms fsva. erhvervs- og indkomstskatter indbudgetteres under momsprovenuet og ikke på de respektive konti.

- 1) I lovgivningen og på finansloven er der kun opgjort halvårsvirkning af afgiftsforhøjelsen.
- 2) Provenuet skønnes i lovforslaget til ca. 60 mio. kr., men pga. betydelige usikkerhed og regeringens forsigtighedsprincip er der ikke budgetteret med et provenu på finansloven for 2012.
- 3) Provenuet ved loft over ratepension er genberegnet og opjusteret med 400 mio. kr. i 2012. Dertil kommer, at loftet nedsættes med yderligere 5.000 kr. til 50.000 kr. i 2012 og 2013. Dermed øges det umiddelbare provenu med yderligere ca. 250 mio. kr. årligt i 2012 og 2013.
- 4) Forhøjelse af satsen for pensionsafkastskatten med 0,3 pct.-point fra 15,0 pct. til 15,3 pct. indarbejdes på de konjunkturbetingede ændringsforslag, men har først virkning på statens finanser i 2013, fordi pensionsafkastskat vedrørende indkomståret 2012 først afregnes i februar-maj 2013.
- 5) Provenuet er baseret på den aftalte grænse på 25 pct. i *Aftale om finanslov for 2012*.

2.4 Initiativer på miljø- og fødevarerområdet – grønt fokus

Med *Aftale om finansloven for 2012* styrkes fokus på den grønne omstilling, så der skabes de bedste rammer for, at Danmark kan blive et grønt videns- og produktionssamfund.

Der er i alt afsat ½ mia. kr. i 2012 til bl.a. en miljøfokusering af landdistriktsmidlerne, fremme af økologi, styrket drikkevandsbeskyttelse, et miljøteknologisk udviklings- og demonstrationsprogram og en styrket indsats mod kemikalier, *jf. tabel 2.5*. I 2013 og 2014 er der desuden afsat 500 mio. kr. årligt til en ny grøn støtteordning til energirenovering af boliger.

Tabel 2.5
Initiativer på miljø- og fødevarerområdet

	2012	2013	2014	2015
Mio. kr., 2012-priser				
Miljøfokusering af landdistriktsmidler (vådområder, skov, grønne teknologier, økologi)	352	299	-	-
Fremme af økologi	28	28	-	-
Plante- og dyregenetiske ressourcer	3	3	3	3
Fonden for økologisk landbrug	5	5	-	-
Dyrenes vagtcentral	2	2	2	2
Statslig skovrejsning	9	9	-	-
Styrket drikkevandsbeskyttelse	20	20	-	-
Miljøteknologisk udviklings- og demonstrationsprogram	50	-	-	-
Styrket indsats mod kemikalier	12	12	12	12
Bedre styr på nanomaterialer og deres sikkerhed	6	6	6	6
Klimatilpasning, herunder task force for klimatilpasning	15	5	-	-
Støtte til renovering af egen bolig	-	500	500	-
Nordisk folkecenter for Vedvarende Energi	4	4	4	4
I alt	506	893	527	27

Initiativerne til at sikre et mere grønt fokus er bl.a. finansieret ved at omprioritere og målrette opsparede nationale midler og EU-midler til grønnere tiltag, *jf. tabel 2.6*. Endvidere er bl.a. den grønne støtteordning til energirenovering af egen bolig finansieret som en del af den samlede finanslovsaftale.

Tabel 2.6
Finansiering af initiativer på miljø- og fødevarerområdet

	2012	2013	2014	2015
Mio. kr., 2012-priser				
Opsparede EU-midler (grøn vækst)	186	123	-	-
Omprioritering af EU-midler samt ny EU-medfinansiering (grøn vækst)	44	76	-	-
Opsparede nationale midler (grøn vækst)	114	96	-	-
Omprioritering af nationale midler (bl.a. miljømilliard II og medfinansiering fra vandværker)	43	40	3	3
Finansieret som en del af den samlede finanslovsaftale	118	558	524	24
I alt	506	893	527	27

2.5 Arbejdsmarkedstiltag og overførsler

Med *Aftale om finansloven for 2012* forlænges dagpengeperioden midlertidigt med op til ½ år for alle forsikrede ledige, der opbruger dagpengere retten i 2. halvår i 2012. Dagpengeperioden kan dog ikke overstige 4 år. Forlængelsen medfører merudgifter på i alt 368 mio. kr. i 2012 og 184 mio. kr. i 2013, jf. *tabel 2.7*.

Tabel 2.7
Merudgifter sfa. midlertidig forlængelse af dagpengeperioden

Mio. kr., 2012-priser	2012	2013
§ 17. Beskæftigelsesministeriet, merudgifter brutto	521	263
§ 38. Skatteindtægter	-152	-78
Merudgifter i alt (netto)	368	184

Aftale om finansloven for 2012 betyder desuden afskaffelse af de særligt lave ydelser på kon-
tanthjælpsområdet fra 2012. Det drejer sig om starthjælp, introduktionsydelse, kontanthjælps-
loftet, den såkaldte 500-kroners nedsættelse og 225-timers-reglen.

Samlet set indebærer vilkårsforbedringerne offentlige merudgifter på 350 mio. kr. i 2012 sti-
gende til 412 mio. kr. i 2015. Beløbet er efter skat og inkl. mindreudgifter til boligstøtte og fri-
pladser i daginstitutionerne. Ændringer på finansloven for 2012 for Social- og Integrationsmi-
nisteriet, Beskæftigelsesministeriet og skatteindtægter fremgår af *tabel 2.8*.

Tabel 2.8**Merudgifter sfa. afskaffelsen af de særlige lave ydelser på kontanthjælpsområdet**

Mio. kr., 2012-priser	2012	2013	2014	2015
§ 15. Social- og Integrationsministeriet ¹⁾	-241	-245	-242	-239
§ 17. Beskæftigelsesministeriet, merudgifter brutto ²⁾	795	848	887	896
§ 38. Skatteindtægter	-206	-225	-241	-245
Merudgifter i alt (netto)³⁾	347	378	405	412

- 1) Mindreudgifter vedrører nedjustering af grundtilskuddet til kommunerne som følge af afskaffelse af introduktionsydelse samt afledte konsekvenser på boligstøtte.
- 2) Merudgifter vedrører afskaffelse af starthjælp, introduktionsydelse, loft over kontanthjælp, 500-kroners-reglen, 225-timers-reglen samt merudgifter til ATP-bidrag. Endelig indgår mindreudgifter sfa. afskaffelse af det høje timefradrag, beskæftigelsestillæg samt afledte konsekvenser på dagtilbudsbetaling og den kommunale andel af boligstøtten mv.
- 3) I aftalen om finansloven for 2012 fremgår det, at de offentlige merudgifter ved afskaffelse af fattigdomsydelserne udgør 350 mio. kr. årligt. Efterfølgende konsolidering af beregningerne indebærer en stigende udgiftsprofil efter 2012.

2.6 Praktikpladsaftalen

Den økonomiske krise og dens eftervirkninger udgør fortsat en udfordring i bestræbelserne på at tilvejebringe et tilstrækkeligt antal praktikpladser inden for erhvervsuddannelserne og erhvervsgrunduddannelserne (egu).

Med aftalen om finansloven for 2012 er der skabt rammerne for etablering af 10.400 ekstra praktikpladsaftaler i 2012 i forhold til det fastlagte niveau i 2009, *jf. tabel 2.9*.

Tabel 2.9

Oversigt over antal pladser og måltal på praktikpladsområdet

	2009	2010	2011	2012
Antal pladser foruden særskilte praktikpladsindsatser	39.721	41.642	41.730	41.730
Mulige nye pladser. jf. særskilte praktikpladsaftaler				
Kvoter for skolepraktikpladser	1.500	1.500	1.500	3.000
Måltal for flere uddannelsesaftaler (inkl. egu)	-	3.500	7.400	7.400
Heraf:				
- <i>private</i>	-	1.650	5.200	5.200
- <i>kommuner/regioner</i>	-	1.650	1.950	1.950
- <i>staten</i>	-	200	250	250
Mulige nye pladser i alt ift. niveauet i 2009, jf. praktikpladsaftaler	1.500	5.000	8.900	10.400
Samlet antal pladser	41.221	46.642	50.630	52.130

Anm.: Basis for praktikpladsindsatserne i 2010, 2011 og 2012 er angivet med afsæt i aftaleniveauet for 2009.

Præmie- og bonusordningen på op til 70.000 kr. til private og offentlige arbejdsgivere, der indgår en uddannelsesaftale med en elev, videreføres til og med 2012. Ordningen finansieres af Arbejdsgivernes Elevrefusion (AER) ved en forøgelse af AER-bidraget i 2012-2014.

De samlede udgifter ved aftalen er ca. 2,6 mia. kr., hvoraf knap 2,3 mia. kr. finansieres af private og offentlige virksomheder via AER-ordningen.

Det statslige finansieringsbehov til initiativerne i aftalen udgør i alt ca. 350 mio. kr. i 2012-2015. Udgifterne finansieres bl.a. ved en række omprioriteringer inden for Ministeriet for Børn og Undervisnings ramme, jf. tabel 2.10.

Tabel 2.10
Oversigt over statslige udgifter og finansiering

	2012	2013	2014	2015	I alt
Mio. kr., 2012-priser					
Statslige udgifter i alt	157	124	54	15	350
<i>Heraf:</i>					
3.000 ekstra skolepraktikpladser	152	118	53	15	337
Opretholdelse af styrket uddannelsesgaranti	11	11	-	-	23
Opretholdelse af muligheder for elever, der uforskyldt mister en uddannelsesaftale	-6	-5	1	-	-10
Kampagne for flere praktikpladser	1	-	-	-	1
Statslig finansiering i alt	95	122	78	57	352
Omprioriteringer inden for Ministeriet for Børn og Undervisnings ramme	82	65	28	7	182
Reduktion af tilskud til institutionsformål og institutionsudvikling	-	50	50	50	150
Gennemgang af forsøgs- og udviklingspuljer på Ministeriet for Børn og Undervisnings område ¹⁾	13	7	-	-	20
Finansieringsstatus	-62	-2	24	42	2

1) I *Aftalen om en forstærket indsats for flere praktikpladser i 2012* fra 15. november 2011 bidrager en gennemgang af forsøgs- og udviklingspuljer på Ministeriet for Børn og Undervisnings område med 20 mio. kr. i 2012 mod 13 mio. kr. i 2012 og 7 mio. kr. i 2013 på *Finansloven for 2012*.

I regi af AER-ordningen tilvejebringes i alt knap 2,3 mia. kr., *jf. tabel 2.11*. Dette finansieres ved en forhøjelse af AER-bidraget med 389 kr. årligt pr. bidragsudløsende fuldtidsansat i 2012-2014.

Tabel 2.11
Udgifter og finansiering i regi af AER-ordningen

	2012	2013	2014	I alt
Mio. kr., 2012-priser				
Udgifter i alt	1.002	928	354	2.283
<i>Heraf:</i>				
Præmie- og bonusordning på op til 70.000 kr. pr. uddannelsesaftale	956	928	354	2.237
Løntilskud for egu-elever på 30 kr. pr. time i indtil 7 måneder	46	-	-	46
Indtægter i alt	761	761	761	2.283
<i>Heraf:</i>				
Indtægter fra midlertidig forhøjelse af AER-bidraget 2012-2014	761	761	761	2.283
Finansieringsstatus alt	-240	-167	407	0

2.7 Uddannelsesområdet

Mere og bedre uddannelse er vejen til at sikre fremgang og velstand i fremtiden. Tilmeldingerne til ungdomsuddannelserne og optaget på de videregående uddannelser har aldrig været større end i 2011.

Med *Aftale om finansloven for 2012* afsættes 420 mio. kr. i 2012 stigende til 865 mio. kr. i 2015 til den øgede aktivitet på uddannelserne. Heraf finansieres 400 mio. kr. årligt af en afsat reserve på finanslovsforslaget øremærket til meroptag på uddannelserne.

Herudover er der med finanslovsaftalen bl.a. aftalt et fleksibelt loft på 28 elever i klasserne på de gymnasiale uddannelser, en styrkelse af kvaliteten i erhvervsuddannelserne, forhøjelse af skolepraktikydelsen, og at reduktionen af tilskuddet til efterskoleelever ikke gennemføres. Til uddannelsesområdet er der samlet set afsat knap 0,7 mia. kr. i 2012 stigende til 1,3 mia. kr. i 2015.

Hertil kommer, at den øgede aktivitet på uddannelserne indebærer, at flere unge er berettiget til SU. Der er således yderligere udgifter til SU på godt ½ mia. kr. i 2012 stigende til knap 0,9 mia. kr. i 2015.

De samlede merudgifter til uddannelsesområdet kan dermed opgøres til godt 1,2 mia. kr. i 2012 stigende til knap 2,2 mia. kr. i 2015, *jf. tabel 2.12*.

Tabel 2.12**Udgifter til mere og bedre uddannelse**

Mio. kr., 2012-priser	2012	2013	2014	2015
Flere i uddannelse (ekskl. SU)	420	624	763	865
Fleksibelt loft på 28 elever i gymnasierne	49	110	120	121
Styrket kvalitet i erhvervsuddannelserne (inkl. højere skolepraktikydelse)	85	120	120	120
Annullering af reduktion af elevstøtte til efterskoler	99	141	141	141
Øget optag på maskinmesteruddannelsen	11	25	42	54
Deltagerbetaling på suppleringskurser fjernes	9	-	-	-
I alt til mere og bedre uddannelse	673	1.020	1.186	1.301
SU-udgifter	564	694	792	874
I alt	1.237	1.714	1.978	2.175

Med finansloven for 2012 er det endvidere besluttet, at den tidligere regerings planlagte omlægning af SU'en annulleres. Fuldt indfaset skønnedes omlægningen at medføre mindredgifter til SU på i størrelsesordenen ¼ mia. kr. årligt, mens der de første år ville være merudgifter til SU som følge af en fremrykning af uddannelsesaktivitet og flere SU-udbetalinger. På finanslovsforslaget for 2012 var der indbudgetteret merudgifter til SU som følge af omlægningen på i alt 433 mio. kr. i 2012-2015. De frigivne midler i 2012-2015, som følger af annulleringen af SU-omlægningen, medgår i finansieringen af den samlede aftale om finansloven for 2012.

2.8 Aftale om satspuljen for 2012

Fra satspuljen udmøntes i alt 3,6 mia. kr. i 2012-2015 til 90 initiativer for at forbedre vilkårene for svage og udsatte grupper mv. Initiativerne i satspuljeaftale er målrettet seks strategiske indsatsområder, *jf. tabel 2.13*.

Tabel 2.13
Udmøntning af satspuljen for 2012

Mio. kr., 2012-priser	2012	2013	2014	2015	I alt
Psykiatri skal opprioriteres	237	229	233	223	921
Forebyggelse og sundhed for de svageste grupper	93	85	89	69	336
Udsatte børn og unge	151	115	117	107	490
Helhedsorienteret beskæftigelsesindsats	212	101	63	38	413
De mest udsatte skal have hjælp	111	104	94	92	402
Bedre integration	40	42	40	37	158
Øvrige	262	228	200	194	884
I alt	1.106	902	836	760	3.604
- Heraf omprioriteringer	-272	-14	-13	-	-299
Restpulje til udmøntning i senere år	-	107	474	715	1.296

2.8.1 Psykiatri skal opprioriteres

Der er afsat 0,9 mia. kr. i 2012-2015 til at opprioritere psykiatrien. Langt størstedelen af midlerne bliver i lighed med tidligere år afsat som permanente midler, så der kan skabes sikkerhed og tryghed for den langsigtede indsats for de psykisk syge. Midlerne er bl.a. afsat til hurtigere hjælp til børn og unge med psykiske sygdomme, styrkelse af den nære psykiatri, styrket samarbejde mellem behandlingspsykiatrien og almen praksis, ophævelse af aldersgrænsen for tilskud til psykologbehandling af personer med depression samt flere sengepladser i psykiatrien.

2.8.2 Forebyggelse og sundhed for de svageste grupper

Til bedre forebyggelse og sundhed for de svageste grupper er der afsat 0,3 mia. kr. i 2012-2015. Midlerne skal bl.a. anvendes til en national handlingsplan for de ældre medicinske patienter, herunder forløbskoordinatorer til særligt svækkede ældre medicinske patienter, en forebyggende indsats for overvægtige børn og unge og en pulje til fremme af seksuel sundhed.

2.8.3 Udsatte børn og unge

Der er afsat 0,5 mia. kr. i 2012-2015 til en styrket indsats for udsatte børn og unge. Der afsættes midler til en række koordinerede initiativer til en handlekraftig indsats, en forebyggelsesstrategi og startboliger for udsatte unge. Endvidere afsættes midler til børnehuse, hvor hjælpen til børn udsat for overgreb samles.

2.8.4 Helhedsorienteret beskæftigelsesindsats

Der er afsat 0,4 mia. kr. i 2012-2015 til bl.a. en håndholdt indsats til udsatte kontanthjælpsmodtagere, en opsøgende indsats over for selvforsørgede samt puljer til socialøkonomiske virksomheder og bekæmpelse af ungeledighed.

2.8.5 De mest udsatte skal have hjælp

Til hjælp til de mest udsatte grupper er der afsat 0,4 mia. kr. i 2012-2015. Der afsættes midler til en målrettet indsats til bekæmpelse af fattigdom og social udsathed, hjælp til prostituerede, som søger en vej ud af prostitution og øget uddannelse af indsatte i fængslerne.

2.8.6 Bedre integration

Der er afsat 0,2 mia. kr. i 2012-2015 til initiativer for bedre integration. Initiativerne omfatter bl.a. en national strategi mod æresrelaterede konflikter, forlængelse og udvidelse af Tosprogs-Taskforcen samt projekter vedrørende dialog, medborgerskab og etnisk ligebehandling og nydanske kvinders vej til beskæftigelse.

2.8.7 Øvrige områder

Til en række initiativer vedrørende handicappede, ældre, frivillighed mv. afsættes i alt 0,9 mia. kr. i 2012-2015. Herunder afsættes midler til at forhøje ydelsesloftet for tabt arbejdsfortjeneste for familier, der har behov for at passe et handicappet eller alvorligt sygt barn i hjemmet, opfølgning på kommission om livskvalitet og selvbestemmelse ('ældrekommisjonen') og støtte til frivillige organisationer.

2.9 Flerårsaftale for politi og anklagemyndighed

Som en del af finansloven for 2012 er der indgået en ny flerårsaftale for politiets og anklagemyndighedens økonomi i 2012-2015.

Politiet påbegyndte i 2011 en ambitiøs flerårig omstillingsproces med fokus på effektivisering og fortsat modernisering af politiets virksomhed. Med den nye flerårsaftale for 2012-2015 får politiet et solidt grundlag for at bringe omstillingsprocessen sikkert i mål.

Med aftalen fastholdes de seneste års styrkelser af politiet, herunder bl.a. ved videreførelse af politiets servicecentre, den intensiverede bande- og rockerindsats og den forstærkede terrorbekæmpelse. Samtidig er der med aftalen bl.a. afsat ressourcer til en styrket politiindsats i særligt udsatte boligområder, en ny indsats rettet mod bande- og rockermiljøets "rekrutteringsbaser" i de særligt udsatte boligområder og til udvidet mobil videoovervågning i bl.a. det grænsenære område. Politiets og anklagemyndighedens økonomi i 2012-2015 fremgår af *tabel 2.14*.

Tabel 2.14

Aftaleøkonomi for politiet og anklagemyndigheden i 2012-2015

Mio. kr. 2012-priser	2012	2013	2014	2015
Aftalebevilling for politi og anklagemyndighed	8.612	8.507	8.459	8.421

Med aftalen tilføres politiet og anklagemyndigheden en merbevilling på 517 mio. kr. i 2012, 641 mio. kr. i 2013, 749 mio. kr. i 2014 og 864 mio. kr. i 2015 i forhold til den tekniske budget-

tering på finanslovsforslaget for 2012. Udover merbevillingen til politiet afsættes 13 mio. kr. i 2012, 22 mio. kr. i 2013, 34 mio. kr. i 2014 og 41 mio. kr. i 2015 til merudgifter til SU til politielever. Samlet set er der således afsat en merbevilling på i alt 530 mio. kr. i 2012, 663 mio. kr. i 2013, 783 mio. kr. i 2014 og 905 mio. kr. i 2015.

Aftalen om politiets og anklagemyndighedens økonomi 2012-2015 er finansieret med det forventede provenu fra 6. fase af statens indkøbsprogram, afskaffelse af varighedskravet ved første aktiveringstilbud for unge og ved nedskrivning af reserven til særlige regeringsinitiativer og TB-reserven, *jf. tabel 2.15.*

Tabel 2.15**Finansiering af merudgifter i aftale om politiets og anklagemyndighedens økonomi i 2012-2015**

	2012	2013	2014	2015	I alt
Mio. kr.					
Merudgifter	530	663	783	905	2.881
Finansiering					
TB-reserve	325	425	430	430	1.610
Reserve til nye regeringsinitiativer	100	90	90	90	370
6. fase af statens indkøbsprogram	-	100	100	100	300
Varighedskravet ved første aktiveringstilbud til unge afskaffes	120	160	160	160	600
Finansiering i alt	545	775	780	780	2.880

2.10 Øvrige

2.10.1 Bedre balance i rets- og udlændingepolitikken

Med finanslovaftalen er der afsat 200 mio. kr. årligt (efter DAC-finansiering) fra 2012 til at sikre asylansøgere bedre mulighed for at arbejde og bo uden for asylcentrene. I overensstemmelse med de gældende OECD/DAC-principper medfinansierer udviklingsbistanden udgifter relateret til asylansøgere i deres første opholdsår.

Samtidig sker der en række tilpasninger på rets- og udlændingeområdet, der medgår til finansiering af forbedringerne på udlændingeområdet. Bl.a. hæves den kriminelle lavalder igen til 15 år, VK-regeringens aftale med Dansk Folkeparti om permanent toldkontrol annulleres, og en række unødige kontroller på udlændingeområdet afskaffes, *jf. tabel 2.16.*

Tabel 2.16**Aftale om bedre balance i rets- og udlændingepolitikken**

Mio. kr., 2012-priser	2012	2013	2014	2015	I alt
Udflytning fra asylcentre	286	286	286	286	1.144
Finansieringsbidrag fra udviklingsbistanden (DAC-princippet)	-86	-86	-86	-86	-344
Pulje til kriminalpræventive kampagner	4	4	4	4	16
Kriminel lavalder hæves igen til 15 år	-45	-45	-45	-45	-180
Aftale om permanent toldkontrol ophæves	-66	-82	-56	-55	-259
Begrænsning og målretning af overvågnings- og kontrolinitiativer	-35	-13	-	-	-48
I alt	58	64	103	104	329

De resterende merudgifter i aftalen om bedre balance i rets- og udlændingeområdet finansieres ved en forenkling af reglerne for prisberegningen på hjemmehjælpsområdet samt ved nedskrivning af reserven til særlige regeringsinitiativer og TB-reserven, *jf. tabel 2.17*.

Tabel 2.17**Finansiering af aftale om bedre balance i rets- og udlændingepolitikken**

Mio. kr., 2012-priser	2012	2013	2014	2015	I alt
Merudgifter, <i>jf. tabel 2.16</i>	58	64	103	104	329
Finansieringselementer					
Forenklet prisberegning på hjemmehjælpsområdet	-	-20	-20	-20	-60
Reserve til særlige regeringsinitiativer	-	-10	-10	-10	-30
TB-reserve	-30	-70	-70	-70	-240
I alt	-30	-100	-100	-100	-330

2.10.2 Kultur

Med *Aftale om finansloven for 2012* er der afsat i alt 238 mio. kr. i 2012 til et løft af indsatsen på kulturområdet, *jf. tabel 2.18*.

Tabel 2.18
Initiativer på kulturområdet

Mio. kr., 2012-priser	2012	2013	2014	2015
Ny flerårsaftale for Det Kongelige Teater	29	29	29	29
Fire store teatre	15	15	15	15
Sport Event Denmark og Team Danmarks talentudviklingspulje	20	20	-	-
Kompensation for forsinkelse af liberalisering af spillemarkedet	172	-	-	-
Arbejdermuseet & Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv	2	-	-	-
I alt	238	64	44	44

På kulturområdet er bl.a. indgået en ny fireårsaftale for Det Kongelige Teater og en forlængelse af de midlertidige bevillinger til fire store teatre. Endvidere er der afsat 20 mio. kr. årligt i 2012 og 2013 til videreførelse af Sport Event Danmarks arbejde med at trække store idrætsbegivenheder til Danmark og til videreførelse af Team Danmarks talentudviklingspulje.

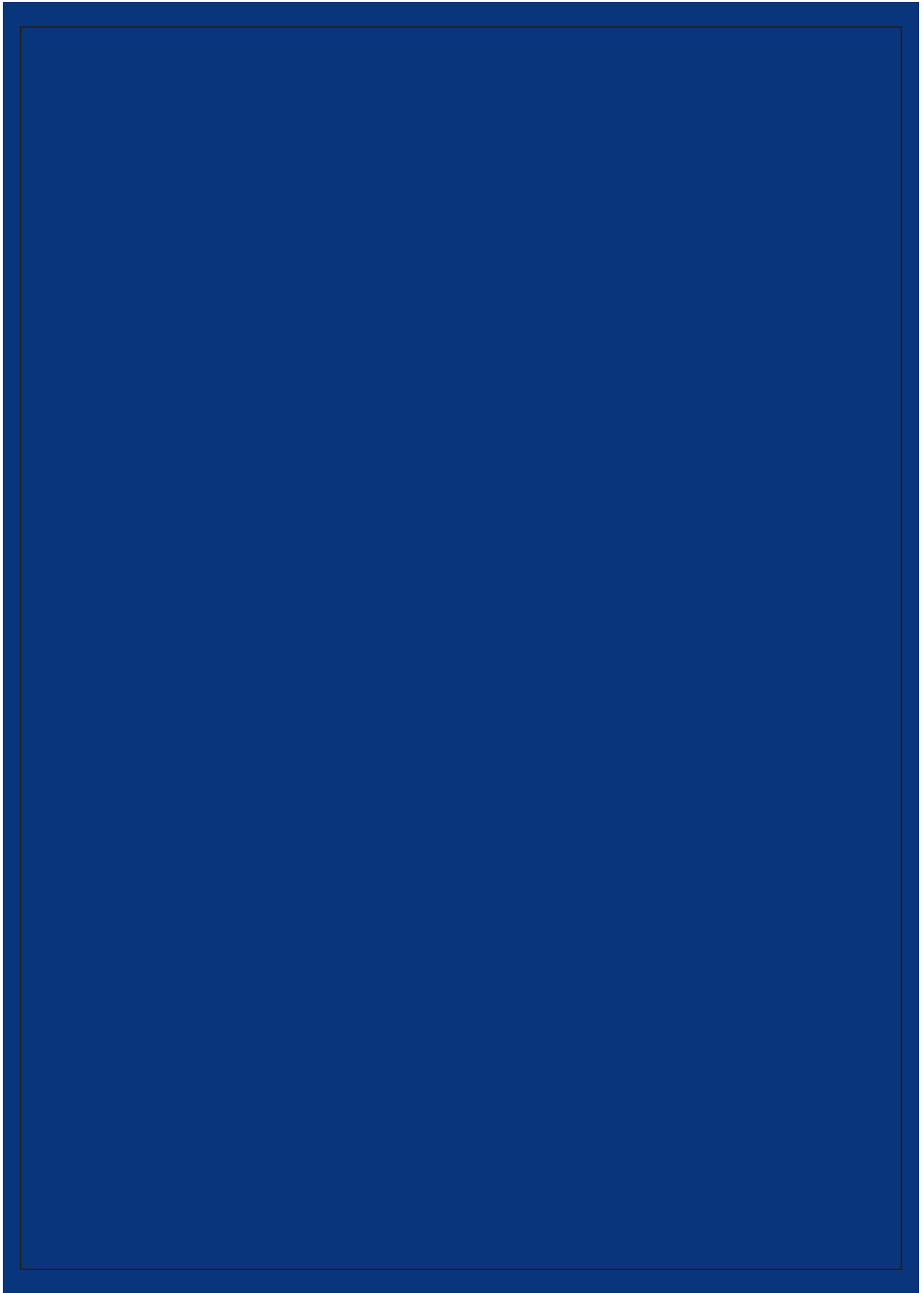
Ikrafttrædelsen af den delvise liberalisering af spillemarkedet – og dermed bl.a. den nye udlodningslov – er blevet forsinket pga. en statsstøttesag ved EU-kommissionen. Derfor er der som et ekstraordinært tilskud til udlodningsmodtagerne af tipsmidler i 2012 afsat 172 mio. kr., så udlodningerne i 2012 kan holdes på et uændret niveau i forhold til 2011. Statsstøttesagen er nu afgjort af EU-kommission, og fra 2013 vil udlodning og midler til ludomanibekæmpelse følge de nye regler.

2.10.3 Den internationale indsats

Som en del af *Aftale om finansloven for 2012* er udviklingsbistanden øget med 234 mio. kr. i 2012 og 600 mio. kr. i 2013, så udviklingsbistanden i alt udgør 15.455 mio. kr. i 2012 og 15.821 mio. kr. i 2013. Dermed skønnes udviklingsbistanden at ville udgøre 0,83 af BNI i både 2012 og 2013.

Endvidere er der afsat 25 mio. kr. årligt i 2012 og 2013 til at styrke dansk samhandel med BRIK-landene (Brasilien, Rusland, Indien og Kina) og andre nye højtækstlande. Samtidig nedlægges eksportambassadørordningen primo 2012, hvilket frigør 12 mio. kr. i 2012 og 7 mio. kr. i 2013, der bidrager til finansieringen af eksport- og investeringsfremme i BRIK-landene mv.

Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder (DCISM) styrkes med 10 mio. kr. årligt med henblik på at fremme det generelle arbejde med menneskerettighederne. Endelig afsættes 8 mio. kr. årligt i 2012-2015 til freds- og konfliktforskning.

3. Statens finanser

Resumé

- På finansloven for 2012 er der budgetteret et DAU-underskud på 87¼ mia. kr. svarende til 4,8 pct. af BNP. I 2011 skønnes DAU-underskuddet til 49¼ mia. kr. eller 2,8 pct. af BNP. Det højere DAU-underskud i 2012 kan blandt andet henføres til lavere indtægter fra pensionsafkastskatten. Hertil kommer den forventede tilbagebetaling af efterlønsbidrag i 2012.
- Statens udgifter er budgetteret til 704½ mia. kr. i 2012. Det er 9¼ mia. kr. mere end budgetteret på finanslovsforslaget for 2012. Opjusteringen af udgifterne kan blandt andet henføres til finanslovsaftalerne, der isoleret set øger statens udgifter med 5¼ mia. kr. i 2012, herunder som følge af fremrykning af en række anlægsinvesteringer, den midlertidige forlængelse af dagpengeperioden, afskaffelsen af de særligt lave ydelser på kontanthjælpsområdet og styrkelsen af ulandsbistanden.
- I forhold til vurderingen i august forventes der statslige mindreudgifter på 3 mia. kr. i 2011, der primært kan henføres til mindreudgifter på driftsrammen, herunder på Forsvarsministeriets område. Hertil kommer et mindretræk på den kommunale og regionale momsrefusionsordning, mindreudgifter til folkepension samt et mindretræk på kvalitetsfondsmidlerne til fremtidens sygehusstruktur.
- Finansloven for 2012 afspejler budgetterede indtægter på 616¼ mia. kr. i 2012, mens indtægterne ventes at udgøre 634¼ mia. kr. i 2011. Det forventende fald i de statslige indtægter fra 2011 til 2012 kan blandt andet henføres til den forventede tilbagebetaling af efterlønsbidrag, der budgetteres som en udgift på det statslige indtægtsbudget.
- Statens nettokassesaldo, der er relevant for den umiddelbare statsgældsvirkning, skønnes at udvise et underskud på 33 mia. kr. i 2011, mens der budgetteres et nettokasseunderskud på 79 mia. kr. på finansloven for 2012. I begge år er nettokasseunderskuddet mindre end DAU-underskuddet, hvilket blandt andet skyldes store beholdningsbevægelser mellem årene på omkring 11 mia. kr. årligt i henholdsvis 2011 og 2012. Beholdningsbevægelserne skal ses i sammenhæng med forskellen mellem de forventede regnskabsmæssige posteringer og likviditetstrækket i de pågældende år.

3.1 Oversigt over statens finanser

På finansloven for 2012 er der budgetteret med indtægter på 616¼ mia. kr. og udgifter på 704½ mia. kr., *jf. tabel 3.1*. Finansloven indebærer således et budgetteret underskud på statens drifts-, anlægs- og udlånsbudget, dvs. DAU-saldoen, på 87¼ mia. kr. i 2012. Det svarer til 4,8 pct. af BNP. I 2011 skønnes der et DAU-underskud på 49¼ mia. kr. svarende til 2,8 pct. af BNP.

Tabel 3.1
Statens finanser 2011-2012

	2011			2012		
	August	December	Ændr.	FFL12	FL12	Ændr.
Mia. kr., årets priser						
Indtægter	643,0	634,3	-8,7	614,9	616,7	1,8
Udgifter	686,5	683,6	-2,9	694,7	704,4	9,7
DAU-saldo	-43,5	-49,3	-5,8	-79,8	-87,7	-7,9
DAU-saldo (pct. af BNP)	-2,4	-2,8	-0,3	-4,3	-4,8	-0,4

Det budgetterede DAU-underskud i 2012 er næsten dobbelt så stort som i 2011, i lyset af såvel lavere indtægter som højere udgifter. Der forventes blandt andet færre indtægter fra pensionsafkastskatten i 2012 i forhold til det seneste indtægtsskøn for 2011. Hertil kommer den forventede tilbagebetaling af efterlønsbidrag på 17½ mia. kr. i 2012, der er budgetteret som en statslig merudgift på indtægtsbudgettet. Desuden forventes der merudgifter til blandt andet tilsagn om nedlukning af aktiviteter i Nordsøen.

DAU-underskuddet i 2011 er opjusteret i forhold til vurderingen i august afledt af mindreindtægter på 8¼ mia. kr., mens der omvendt ventes mindreudgifter på knap 3 mia. kr. Mindreindtægterne kan primært henføres til personskatterne, pensionsafkastskatten og moms, *jf. tabel 3.2*.

De lavere udgifter i 2011 følger blandt andet af mindreudgifter på driftsrammen, herunder i forsvaret. Hertil kommer mindretræk på den kommunale og regionale momsrefusionsordning og mindreudgifter til folkepension i forhold til skønnet i august.

I modsat retning trækker merudgifter af regnskabsteknisk karakter, der ikke har betydning for statens finanser. Udbytter fra Finansiell Stabilitet A/S vedrørende bankpakke 1 indregnes nu på det statslige indtægtsbudget, mens indtægterne i august blev indregnet som en indtægt på udgiftsbudgettet.

Tabel 3.2
Ændring af DAU-saldoen i 2011 og 2012 siden august

	2011	2012
Mia. kr., årets priser		
Ændret skøn for personskatter, arbejdsmarkeds- og andre sociale bidrag	-5,6	-3,2
Ændret skøn for pensionsafkastskat	-1,2	7,1
Ændret skøn for erhvervsskatter	-1,1	-3,4
Ændret skøn for afgifter	-1,2	-2,1
Moms, ændret skøn mv.	-1,4	-2,6
Refusion af kommunernes og regionernes udgifter til moms	1,7	-
Folkepension	1,0	1,0
Forsvaret	1,1	-
Ændrede skøn for dagpenge og kontanthjælp	0,1	-1,2
Tilsagn om nedlukning af aktiviteter i Nordsøen	-	-5,0
Øvrige indtægter og udgiftsposter	0,8	1,3
Ændring i DAU-saldoen, i alt	-5,8	-8,1

Anm.: Negative tal angiver saldoforværringer, mens positive tal angiver saldoforbedringer.

Det budgetterede underskud på DAU-saldoen er opjusteret på finansloven for 2012 i forhold til finanslovsforslaget, hvilket blandt andet kan henføres til højere statslige udgifter primært som følge af tilsagn om nedlukning af aktiviteter i Nordsøen. Desuden påvirker konjunktursituationen beskæftigelsen og det private forbrug, hvilket medfører færre statslige indtægter fra skatter og afgifter i forhold til budgetteringen på finanslovsforslaget.

Aftalerne om finansloven for 2012 afspejler skatte- og afgiftsfinansierede merudgifter, der er omtrent neutrale for DAU-saldoen.

DAU-saldoen er påvirket af engangsforhold i varierende omfang fra år til år, *jf. figur 3.1*. Korrigeret for engangsforhold mv.¹ skønnes et underskud på DAU-saldoen på 68½ mia. kr. i 2011 og 59½ mia. kr. i 2012. Målt i pct. af BNP svarer de korrigerede DAU-underskud til 3,8 pct. af BNP i 2011 og 3,2 pct. af BNP 2012.

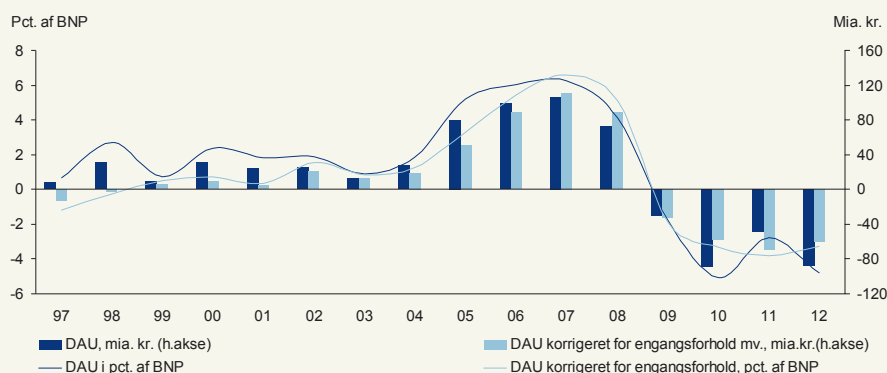
¹ DAU-saldoen korrigeret for engangsforhold mv. omfatter ikke korrektioner for konjunkturernes påvirkning og afspejler derfor ikke et strukturelt forløb, således som det beregnes for den strukturelle offentlige budgetsaldo, *jf. også kapitel 4*.

Korrektionen af DAU-saldoen skal i 2011 ses i sammenhæng med omlægningen af betalings-tidspunktet for pensionsafkastskatten. Omlægningen indebærer blandt andet, at indbetalings-tidspunktet for pensionsafkastskatten udskydes fra december til senest 31. maj året efter. Det medfører, at der ikke indbetales pensionsafkastskat i finansåret 2010. Samtidig indbetales der et ekstraordinært højt provenu fra pensionsafkastskatten i 2011, som vedrører afkastet for 2010.

Derudover er der i 2011 korrektioner som følge af statens tab på bank- og kreditpakkerne, herunder som følge af Finansiell Stabilitets A/S's overtagelse af Amagerbanken m.fl. samt statens lån til Furesø Kommune som led i genforhandlingen af aftalen om sammenlægningen af Værløse og Farum kommuner.

Korrektionen af DAU-saldoen i 2012 skal ses i lyset af, at der som følge af *aftale om senere tilbagebetaling*, forventes tilbagebetaling af efterlønsbidrag. Dertil kommer en korrektion som følge af et forventet lavt afkast fra pensionsopsparingerne i 2011, der reducerer provenuet fra pensionsafkastskatten i 2012. Endvidere er der korrigeret for engangsudgifter som følge af tilsagn om nedlukning af aktiviteter i Nordsøen.

Figur 3.1
DAU-saldo med og uden engangsforhold, 1997-2012

3.2 Statens udgifter

På finansloven for 2012 er statens samlede udgifter eksklusive renteudgifter budgetteret til 678 mia. kr., jf. tabel 3.3. Opgjort i 2012-priser skønnes de statslige udgifter dermed at stige med knap 13 mia. kr. fra 2011 til 2012, når der sammenlignes med det seneste udgiftsskøn for 2011. Sammenholdt med de budgetterede udgifter på finansloven for 2011 udgør stigningen 12 mia. kr.

Tabel 3.3
De statslige udgifter eksklusive renteudgifter, 2011-2012

	2011		2012		Ændr.	Ændr.
	FL11	Dec.	FFL12	FL12	FL11- FL12	Dec.11- FL12
Mia. kr., 2012-priser						
Ministerfordelte udgifter ¹⁾	631,4	632,2	633,1	643,9	12,6	11,8
Øvrige udgifter ²⁾	35,4	33,7	34,9	34,8	-0,6	1,1
Udgifter i alt, ekskl. renteudgifter	666,7	665,9	668,0	678,8	12,0	12,9

Anm.: Statens udgifter ekskl. renteudgifter er opregnet til 2012-priser med generelle pris- og lønstigninger på 1,5 pct.

- 1) Statens drifts-, overførsels- og anlægsudgifter.
- 2) Omfatter børnefamilieydelse og EU-bidrag mv.

Stigningen i de statslige udgifter fra 2011 til 2012 afspejler blandt andet merudgifter til folkepension og tjenestemandspensioner samt merudgifter til anlæg af hovedlandeveje. På uddannelsesområdet ventes der endvidere merudgifter til de almengymnasiale uddannelser, de almene voksenuddannelser og SU-stipendier mv.

Desuden er der givet tilsagn for 5 mia. kr. til nedlukning af aktiviteter i Nordsøen på finansloven for 2012 som følge af statens ejerandel i Dansk Undergrunds Consortium. Tilsagnet har regnskabsmæssig virkning i 2012, men de faktiske udgifter forventes først afholdt i slutningen af perioden for Nordsø-aftalen, der løber til 2042.

Hertil kommer et løft af de statslige udgifter som følge af aftalerne om finansloven for 2012.

Statens udgifter i 2011

På baggrund af vurderingen af ministeriernes rammeredegørelser for udgiftsudviklingen i 2011 skønnes de samlede statslige udgifter inklusive renteudgifter til 683½ mia. kr. i 2011, *jf. tabel 3.4*. De statslige udgifter er således opjusteret med ¾ mia. kr. i forhold til budgetteringen på finansloven for 2011 og nedjusteret med knap 3 mia. kr. i forhold til vurderingen i august.

Nedjusteringen af udgiftsskønnet siden august kan primært henføres til lavere ministerfordelte udgifter samt færre udgifter til EU-bidrag mv. I modsat retning trækker flere renteudgifter af statens gæld.

Tabel 3.4
De statslige udgifter i 2011

	FL11	August- skøn	December- skøn	Ændr. FL11-dec.	Ændr. Aug.-dec.
Mia. kr., 2011-priser					
Driftsramme	124,0	123,8	121,2	-2,8	-2,6
Overførselsbudget	486,9	491,2	491,0	4,1	-0,2
Anlægsbudget	11,1	10,9	10,7	-0,5	-0,2
Ministerfordelte udgifter, i alt¹⁾	622,0	625,9	622,8	0,8	-3,1
Rente af statsgæld mv.	26,0	26,8	27,6	1,6	0,8
EU-bidrag mv.	20,3	19,2	18,6	-1,7	-0,6
Børnefamilieydelse	14,5	14,6	14,6	0,1	0,0
I alt	682,9	686,5	683,6	0,7	-2,9

1) Statens drifts-, overførsels- og anlægsudgifter.

Det ændrede skøn for de ministerfordelte udgifter i forhold til vurderingen i august kan primært henføres til mindreudgifter på driftsrammen, herunder på Forsvarsministeriets område. Hertil kommer et mindretæk på den kommunale og regionale momsrefusionsordning, mindreudgifter til folkepension samt et mindretæk på kvalitetsfondsmidlerne til fremtidens sygehusstruktur.

I modsat retning trækker, at udbytter fra Finansiell Stabilitet A/S vedrørende bankpakke 1 nu indregnes på det statslige indtægtsbudget, mens indtægterne blev indregnet på udgiftsbudgettet i august. Udbytte anvendes til nedbringelse af tabsgarantien vedrørende Roskilde Bank og påvirker dermed ikke underskuddet på DAU-saldoen.

I forhold til budgetteringen på finansloven for 2011 afspejler decemberskønnet statslige merudgifter på ¾ mia. kr. hvilket dækker over en række modsatrettede bevægelser, *jf. tabel 3.5*.

Merudgifterne kan primært henføres til tab i forbindelse med bank- og kreditpakkerne. Statens tab på de individuelle garantier i forbindelse med Finansiell Stabilitets A/S's overtagelse af Amagerbanken, Fjordbank Mors og Max Bank er foreløbig opgjort til 3,6 mia. kr. i 2011. Samtidig er der merudgifter som følge af tab på statens kapitalindskud i Amagerbanken, Eik Bank, Fjordbank Mors og Max Bank på 2,4 mia. kr.

Bank- og kreditpakkernes samlede påvirkning af statens finanser, herunder tabene på Amagerbanken, Fjordbank Mors, Eik Bank og Max Bank kan først endeligt opgøres om nogle år.

Tabel 3.5
Ændringer i de statslige udgifter i 2011 sammenlignet med FL11

Mia. kr., årets priser	
Forsvaret	-1,1
Meraktivitet på Undervisningsministeriets område	0,4
Udmøntning af dispositionsbegrænsning fra 2010 på Undervisningsministeriets område	-0,4
Miljøministeriet, Grøn Vækst mv.	-0,5
Træk på og mindreforbrug af de generelle reserver	-0,9
Dagpenge	-1,4
Sygedagpenge	-0,2
SU-stipendier og lån	1,1
VEU-godtgørelse	-0,4
Tjenestemandspensioner	-0,4
Strafferetspleje, fri proces og erstatning til ofre	0,3
Mindreforbrug af midler fra kvalitetsfonden til fremtidens sygehusstruktur	-1,5
Refusion af kommunernes og regionernes udgifter til moms	-2,0
Beskæftigelsestilskud til kommunerne	-3,3
Midtvejsregulering af bloktilskud	-1,8
Modregning i bloktilskud vedrørende kommunal afståelse af energivirksomheder	-0,4
Kompensation til kommunerne for tilbagebetaling af grundskyld	0,6
Statslån til Furesø Kommune	2,9
Tilsagn til støttet byggeri	-0,5
Den centrale refusionsordning på socialområdet	-0,3
Tab på kapitalbeviser i Amagerbanken m.fl.	2,4
Tab på individuelle garantier vedrørende Amagerbanken m.fl.	3,6
Nedbringelse af tabsgaranti vedrørende Roskilde Bank	4,6
Øvrige udgifter:	
Renter af statsgæld mv.	1,6
EU-bidrag mv.	-1,7
Børnefamilieydelse	0,1
I alt	0,7

Der forventes mindredgifter på en række statslige driftsområder, der blandt andet kan henføres til mindreforbrug på Forsvarsministeriets område samt af reserverne afsat som led i Grøn Vækst. Hertil kommer mindreforbrug af de generelle reserver, der primært vedrører kvalitetspuljen, forsvarsreserven og læsefonden.

Som følge af øget aktivitet forventes der merudgifter på en række uddannelsesområder og til SU-stipendier og lån. Bevillingsmæssigt modregnes det delvist af, at en del af Undervisningsministeriets pålagte dispositionsbegrænsninger i 2010 først udmøntes i 2011.

Der skønnes mindredgifter til midtvejsreguleringen af de kommunale og regionale bloktilskud og beskæftigelsestilskuddet til kommunerne, hvilket blandt andet kan henføres til finansieringsomlægningen på beskæftigelsesområdet samt ændrede ledighedsskøn. Desuden er kommunernes beskæftigelsestilskud for 2010 efterreguleret, hvilket påvirker statens finanser i 2011.

Den tidligere regering og Furesø Kommune har indgået en aftale, der afløser aftalen fra 2005 om sammenlægningen af Værløse og Furesø kommuner. Aftalen indebærer, at staten yder et 30-årigt lån til Furesø Kommune. Som følge heraf er der statslige merudgifter på 2,9 mia. kr. i 2011.

Hertil kommer mindredgifter som følge af et ændret skøn for trækket på kvalitetsfondsmidlerne til fremtidens sygehusstruktur, et mindretræk på den kommunale og regionale momsrefusionsordning, mindredgifter til dagpenge, færre tilsagn til støttet byggeri og et mindretræk på den centrale refusionsordning på socialområdet.

Statens udgifter i 2012

På finansloven for 2012 er statens samlede udgifter budgetteret til 704½ mia. kr. inkl. renteudgifter. Det er 9¼ mia. kr. mere end budgetteret på finanslovsforslaget for 2012, *jf. tabel 3.6*.

Opjusteringen af statens udgifter i forhold til budgetteringen på finanslovsforslaget kan navnlig henføres til højere ministerfordelte udgifter på 10¼ mia. kr. I modsat retning trækker lavere udgifter til renter af statens gæld.

Tabel 3.6
De statslige udgifter på FFL12 og FL12

	FFL12	FL12	Ændring FFL12-FL12
Mia. kr., årets priser			
Driftsramme	124,2	125,4	1,2
Overførselsbudget	494,0	501,5	7,5
Anlægsbudget	14,8	17,0	2,2
Ministerfordelte udgifter, i alt¹⁾	633,1	643,9	10,8
Renter af statsgæld mv.	26,7	25,6	-1,1
EU-bidrag mv.	20,5	20,2	-0,3
Børnefamilieydelse	14,4	14,7	0,3
Statens udgifter, i alt	694,7	704,4	9,7

1) Statens drifts-, overførsels- og anlægsudgifter.

Det højere skøn for de ministerfordelte udgifter er afledt af aftalerne om finansloven for 2012 samt ændrede skøn og tekniske ændringer *jf. tabel 3.7.*

Finanslovsaftalerne øger isoleret statens udgifter med 5¼ mia. kr. i 2012. Det kan blandt andet henføres til fremrykning af en række anlægsinvesteringer på Transportministeriets område som led i kickstarten.

Hertil kommer merudgifter til beskæftigelsesområdet blandt andet som følge af den midlertidige forlængelse af dagpengeperioden og initiativer til forbedring af vilkårene for ledige. Desuden er der budgetteret merudgifter som led i afskaffelse af de særligt lave ydelser på kontanthjælpsområdet, herunder starthjælp og introduktionsydelse, kontanthjælpsloftet og time-reglen.

Finanslovsaftalerne medfører endvidere merudgifter på sundhedsområdet blandt andet som følge af afskaffelsen af egenbetalingen for kunstig befrugtning. Desuden styrkes udviklingsbi-standen og bevillingerne til forskning og uddannelse, og der gennemføres en forstærket indsats for flere praktikpladser.

Tabel 3.7
Ændringer i de statslige udgifter fra FFL12 til FL12

Mia. kr., årets priser	
Finansloftalerne	5,7
Fremrykning af anlægsinvesteringer som led i kickstarten	1,6
Satspuljen	1,1
Forskning og uddannelse	1,4
Aftaler om politi, kriminalforsorgen og domstolene	0,9
Vilkårsforbedringer for ledige, midlertidig forlængelse af dagpenge mv.	1,0
Afskaffelse af særligt lave ydelser på kontanthjælpsområdet	0,6
Forbedringer på sundhedsområdet	0,5
Den internationale indsats	0,3
Gode rammer for kulturen	0,2
Bedre balance i rets- og udlændingepolitikken	0,2
Annullering af besparelse i DSB	0,3
Andre initiativer	0,4
Udmøntning af reserver, puljer mv.	-2,9
Tekniske ændringer, ændrede skøn mv.	5,1
Tilsagn om nedlukning af aktiviteter i Nordsøen	5,0
Folkepension	-1,0
Ændret aktivitetsskøn for SU-stipendier, lån mv.	0,6
Tjenestemandspensioner i DSB	-0,2
Selvbudgettering i kommuner	-0,2
Tilsagn til støttet byggeri	-0,3
Dagpenge og kontanthjælp	1,2
I alt	10,8

Opjusteringen af de ministerfordelte udgifter omfatter desuden merudgifter som følge af tekniske ændringer og ændrede skøn. Ændringerne omfatter blandt andet tilsagn om nedlukning af aktiviteter i Nordsøen, der har regnskabsmæssig virkning i 2012, mens de forventede faktiske udbetalinger først falder, når nedlukningen af Nordsøaktiviteterne påbegyndes.

Hertil kommer forventede merudgifter til dagpenge og kontanthjælp som følge af et ændret ledighedsskøn i forhold til vurderingen i august og til SU-stipendier og lån som følge af et ændret aktivitetsskøn.

I modsat retning trækker mindreudgifter til folkepension, der ligesom i 2011 skyldes en reduktion i den gennemsnitlige udgift pr. folkepensionist i forhold til vurderingen i august afledt af pensionisternes arbejdsindkomst.

De statslige udgifters sammensætning i 2012

På finansloven for 2012 er der samlet set budgetteret med statslige udgifter på knap 704½ mia. kr., *jf. tabel 3.8.*

Tabel 3.8
Statens udgifter i 2012

	Mia. kr.	Andel i pct.
Indkomstoverførsler	268,9	38,2
Tilskud til kommuner og regioner	203,3	28,9
Driftsudgifter	125,4	17,8
Renter af statsgæld mv.	25,6	3,6
EU-bidrag mv.	20,2	2,9
Anlægsudgifter	17,0	2,4
Øvrige udgifter	43,9	6,2
I alt	704,4	100,0

Anm.: Den valgte fordeling af udgifterne følger ikke det statslige rammesystem fuldt ud. Børnefamilieydelsen er placeret under indkomstoverførslerne på linje med nationalregnskabs opgørelse. Driftsudgifterne er afgrænset som statens driftsramme. Øvrige udgifter omfatter blandt andet ulandsbistand og erhvervstilskud.

Indkomstoverførslerne udgør den største del af statens udgifter og er budgetteret til knap 269 mia. kr. svarende til godt 38 pct. af de samlede statslige udgifter på finansloven for 2012.

Den næststørste udgiftspost er bloktilskud mv. til regioner og kommuner, som udgør 203¼ mia. kr. eller knap 29 pct. af de samlede statslige udgifter. Størrelsen af tilskuddet fastsættes hvert år ved forhandlinger med KL og Danske Regioner.

Statens driftsudgifter udgør 125½ mia. kr. eller knap 18 pct. af de samlede statslige udgifter. Driftsudgifterne omfatter blandt andet løn til statens ansatte og en række andre udgifter, der skal afholdes for at drive de statslige institutioner - herunder fx universiteter, gymnasier, forsvaret og politiet.

Renter af statens gæld udgør knap 25½ mia. kr. eller godt 3½ pct. af de samlede udgifter, mens øvrige udgifter, herunder blandt andet ulandsbistand og diverse tilskud mv., udgør ca. 44 mia. kr. svarende til en andel på godt 6 pct.

Hertil kommer EU-bidrag mv. på 20¼ mia. kr. svarende til knap 3 pct. af statens udgifter i 2012, mens anlægsudgifterne på 17 mia. kr. udgør 2½ pct.

Nedenfor gives en mere detaljeret oversigt over udgiftssammensætningen for indkomstoverførslerne og driftsudgifterne.

Indkomstoverførsler

Af statens udgifter til indkomstoverførsler på i alt knap 269 mia. kr. udgør udgifterne til folkepension 109¼ mia. kr. på finansloven for 2012, *jf. tabel 3.9*. Det svarer til over 40 pct. af de samlede udgifter til indkomstoverførsler. Efterløn, førtidspension, tjenestemandspensioner og dagpenge er andre store udgiftsposter.

Tabel 3.9
Statens udgifter til indkomstoverførsler i 2012

	Mia. kr.	Andel i pct.
Folkepension	109,2	40,6
Tjenestemandspensioner	21,8	8,1
Førtidspension	21,7	8,1
Efterløn	20,9	7,8
SU-stipendier og lån	17,0	6,3
Børnefamilieydelse	14,7	5,5
A-dagpenge	11,4	4,2
Barselsdagpenge	10,4	3,9
Boligstøtte	8,7	3,3
Løntilskud til fleks- og skånejob	6,3	2,3
Sygedagpenge	5,3	2,0
Aktivering ¹⁾	4,0	1,5
Kontanthjælp	3,4	1,3
Børnetilskud mv.	2,8	1,1
Godtgørelse til voksen- og efteruddannelse, herunder SVU	1,7	0,6
Revalidering	1,2	0,4
Fleksydelse	1,0	0,4
Personlige tillæg og varmetillæg	0,8	0,3
Resterende indkomstoverførsler ²⁾	6,6	2,5
Indkomstoverførsler i alt	268,9	100,0

Anm.: Afgrænsningen af indkomstoverførslerne stemmer ikke fuldstændig overens med afgrænsningen i nationalregnskabet. For visse ordninger, fx dagpenge, førtidspension og sygedagpenge er der også kommunale udgifter. Af tabellen fremgår kun de statslige udgifter.

- 1) Afgrænset som den del af den aktive beskæftigelsesindsats, der er opført på statens overførselsbudget ekskl. løntilskud til fleks- og skånejob.
- 2) Omfatter blandt andet udgifter til introduktionsydelse og udgifter til forsørgelse i hjemmet af børn med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Driftsudgifter

Statens driftsudgifter på den statslige driftsramme er budgetteret til 125½ mia. kr. på finansloven for 2012, *jf. tabel 3.10*.

Udgifterne til videregående uddannelser og forskning udgør 26 mia. kr. eller knap 21 pct. af statens driftsudgifter. Udgifterne til forsvaret og hjemmeværnet på 22¼ mia. kr. er en anden stor post på statens driftsramme. Af øvrige store poster på driftsrammen kan nævnes udgifterne til ungdomsuddannelserne, departementer, styrelser mv. og politiet.

Tabel 3.10
Statens driftsudgifter i 2012

	Mia. kr.	Andel i pct.
Videregående uddannelser, forskning mv.	26,0	20,7
Forsvar og hjemmeværnet	22,2	17,7
Ungdomsuddannelser	19,7	15,7
Departementer, styrelser mv.	12,2	9,7
Momsreserve	9,2	7,3
Politi	8,9	7,1
SKAT	5,4	4,3
Kriminalforsorg og retsvæsen	4,8	3,8
Kulturområdet	4,1	3,2
AMU, åben uddannelse, folkeoplysning mv.	4,0	3,2
Grundskolen	2,6	2,1
Integrationsområdet	1,2	1,0
Trafikområdet	0,7	0,5
Folketinget	0,7	0,5
Miljø- og klimaområdet	0,6	0,5
Fødevarerområdet	0,6	0,5
Arbejdsmarkedsservice mv.	0,4	0,3
Resterende driftsudgifter	2,2	1,8
Driftsudgifter i alt	125,4	100,0

Anm.: Opgørelsen er baseret på statens driftsramme med udgangspunkt i finanslovens aktivitetsområder.

3.3 Statens indtægter

I 2011 ventes statens samlede indtægter at udgøre 634¼ mia. kr., *jf. tabel 3.11*. Dermed er indtægterne nedjusteret med 8¼ mia. kr. i forhold til skønnet i august, hvilket primært skyldes færre indtægter fra personskatter.

På finansloven for 2012 er statens indtægter budgetteret til 616¾ mia. kr. eller 1¾ mia. kr. mere end budgetteret på finanslovsforslaget fra august. Opjusteringen kan overvejende henføres til højere indtægter fra pensionsafkastskatten. Hertil kommer aftalte afgiftsstigninger på ca. 2 mia. kr. i 2012 blandt andet på usunde fødevarer, øl, vin og cigaretter samt luftforurening i form af de skadelige kvælstofilter (NO_x). I modsat retning trækker blandt andet lavere erhvervsskatter og momsindtægter primært som følge af et forventet lavere privatforbrug.

Indtægterne fra arbejdsmarkedsbidraget er hidtil opgjort på en særskilt konto på finansloven, men fra og med 2012 opgøres det under personskatter, *jf. også tabel 3.11*. Det skyldes, at det i forbindelse med *Forårspakke 2.0* blev vedtaget, at opkrævningen af arbejdsmarkedsbidrag skal integreres i kildesystemet for personskatterne. Således opgøres provenuet fra personskatten til staten, samt arbejdsmarkeds- og andre sociale bidrag samlet. Der er ikke længere regnskabsmæssigt grundlag for at sondre mellem personskat og arbejdsmarkedsbidrag på finansloven.

Tabel 3.11
Statens indtægter

	2011			2012		
	Aug.	Dec.	Ændr.	Aug.	Dec.	Ændr.
Mia. kr., årets priser						
Personskat til staten, arbejds- markeds- og sociale bidrag ¹⁾	258,2	252,6	-5,6	247,7	247,7	-0,1
Erhvervsskatter til staten, netto	43,7	42,6	-1,1	54,8	51,5	-3,3
Moms	176,8	175,4	-1,4	184,7	182,1	-2,6
Registreringsafgift	15,0	14,0	-1,0	16,8	15,0	-1,8
Benzin-, vægt- og ansvarsafgift mv.	22,1	21,7	-0,4	22,5	22,2	-0,3
Energi- og miljøafgifter	37,0	37,4	0,4	38,3	39,0	0,7
Nydelsesmiddel- og øvrige afgifter	19,7	19,5	-0,2	19,9	20,9	1,0
Pensionsafkastskat	39,0	37,8	-1,2	4,9	12,0	7,1
Tinglysningsafgift mv.	7,2	6,6	-0,6	6,6	6,4	-0,2
Skatter og sociale bidrag i alt	618,8	607,7	-11,1	596,2	596,8	0,6
Øvrige indtægter	24,2	26,6	2,4	18,6	19,9	1,3
Indtægter i alt	643,0	634,3	-8,7	614,9	616,7	1,8

1) Indtægterne fra arbejdsmarkedsbidraget er hidtil opgjort på en særskilt konto på finansloven, men fra og med 2012 opgøres det under personskatter. Det skyldes, at det i forbindelse med *Forårspakke 2.0* blev vedtaget, at opkrævningen af arbejdsmarkedsbidrag skal integreres i kildesystemet for personskatterne, jf. lov nr. 471 2009 og lov nr. 521 2009.

Indtægtsskønnene for 2011 og 2012 er baseret på den seneste konjunkturvurdering, jf. *Økonomisk Redegørelse*, december 2011. De væsentligste budgetteringsforudsætninger er vist i tabel 3.12.

I forhold til konjunkturvurderingen i august er skønnet for realvæksten i BNP nedjusteret med 0,3 pct.-point i 2011. Samtidig er væksten i privatforbruget nedjusteret i 2011, og beskæftigelsen er nedjusteret med 25.000 personer i 2011.

I 2012 er skønnet for realvæksten i BNP nedjusteret med 0,7 pct.-point siden augustvurderingen. Derudover er beskæftigelsen nedjusteret med 36.000 personer i 2012.

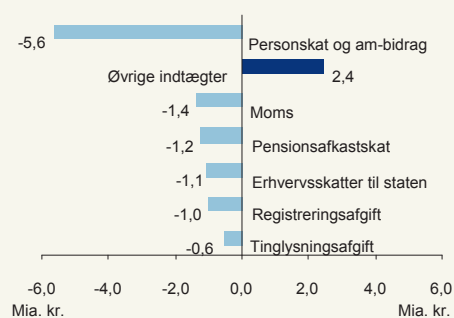
Tabel 3.12
Budgetteringsforudsætninger 2011-2012

	2011			2012		
	Aug.	Dec.	Ændr.	Aug.	Dec.	Ændr.
BNP, realvækst i pct.	1,3	1,0	-0,3	1,8	1,0	-0,7
Privatforbrug, realvækst i pct.	0,3	-0,8	-1,1	2,4	0,8	-1,6
Heraf bilkøb	14,0	9,9	-4,1	4,2	-1,4	-5,5
Forbrugerpriser, vækst i pct.	2,8	2,8	0,0	1,8	1,9	0,1
Momsgrundlag, nominal vækst pct.	3,4	2,7	-0,7	3,8	3,2	-0,6
Timeløn for LO/DA-arbejder, nominal vækst i pct.	2,7	2,5	-0,2	3,0	2,3	-0,7
Ledighed, 1.000 personer	108	109	1	107	122	14
Beskæftigelse, 1.000 personer	2.762	2.737	-25	2.769	2.734	-36
Udskrivningsgrundlag, bundskat, mia. kr.	956	948	-7	982	974	-7
Udskrivningsgrundlag, arbejdsmarkedsbidrag, mia. kr.	1.027	1.020	-6	1.055	1.040	-15
Oliepris, kroner pr. tønde	594	595	1	589	602	13

Statens indtægter i 2011

De væsentligste justeringer af indtægterne i 2011 i forhold til augustvurderingen fremgår af figur 3.2 og er uddybet nedenfor.

Figur 3.2
Vigtigste revisioner af indtægter i 2011 i forhold til augustskøn

Personskat til staten, arbejdsmarkeds- og andre sociale bidrag (252,6 mia. kr.) er nedjusteret med 5,6 mia. kr. i forhold til skønnet i august, primært som følge af lavere beskæftigelse og dermed lavere skatteudskrivningsgrundlag.

De øvrige indtægter (26,6 mia. kr.) ventes at indbringe 2,4 mia. kr. mere i forhold til skønnet i august. Opjusteringen skyldes, at skønnet for provision fra individuelle statsgarantier er opjusteret siden august.

Pensionsafkastskatten (37,8 mia. kr.) er nedjusteret med 1,2 mia. kr. i forhold til skønnet i august. Nedjusteringen foretages på baggrund af regnskabsoplysninger om pensionssekskabernes faktiske betalinger af pensionsafkastskat.

Momsindtægterne (175,4 mia. kr.) er nedjusteret med 1,4 mia. kr. i forhold til skønnet i august, hvilket primært kan henføres til et forventet lavere privatforbrug.

Erhvervsskatterne til staten (42,6 mia. kr.) ventes at indbringe 1,1 mia. kr. mindre i forhold til skønnet i august. Det kan henføres til et markant fald i de forventede selskabsskatter ekskl. kulbrintevirksomhed som følge af svækkede konjunkturer. I modsat retning trækker en højere forventet kulbrinteskate, hvilket primært skyldes større olie- og gasproduktion end ventet i august.

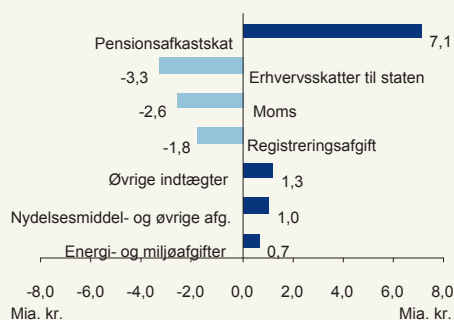
Registreringsafgiften (14,0 mia. kr.) er nedjusteret med 1,0 mia. kr. i forhold til skønnet i august. Nedjusteringen skyldes primært nedjusteringer af antallet af solgte personbiler og lavere afgiftsprovenu pr. solgt bil end forventet i august. Derudover har antallet af leasede biler vist sig større end ventet i august, hvilket på kort sigt reducerer provenuet.

Tinglysningsafgiften mv. (6,6 mia. kr.) ventes at indbringe 0,6 mia. kr. mindre end ventet i august. Det skyldes, at de seneste måneders regnskabstal for tinglysningsafgiften har vist sig lavere end forventet i august.

Statens indtægter i 2012

De væsentligste ændringer i statens indtægter fra 2011 til 2012 fremgår af figur 3.3 og er uddybet nedenfor.

Figur 3.3
Vigtigste revisioner af indtægter i 2012 i forhold til augustskøn

Pensionsafkastskatten (12,0 mia. kr.) ventes at indbringe 7,1 mia. kr. mere end ventet i august. Det skyldes primært et ændret skøn for renteprofilen gennem 2011, der betyder, at det forventede afkast i 2011 på primært obligationer og derivater er markant højere end forudsat i august. En omlægning af betalingstidspunktet for pensionsafkastskatten indebærer, at betalingstidspunktet fra og med indkomståret 2010 udskydes fra december til senest 31. maj året efter, hvilket medfører, at skatten på afkastet af pensionsopsparingerne i indkomståret 2011 først påvirker statens finanser i foråret 2012.

Erhvervsskatterne til staten (51,5 mia. kr.) er nedjusteret med 3,3 mia. kr. siden august. Det lavere forventede provenu i 2012 skyldes primært ændrede forventninger til den aktuelle konjunktursituation, der peger på en langsommere bedring end ventet i august. I modsat retning trækker et højere forventet provenu af kulbrinteskatten, der kan henføres til en højere forventet dollarkurs end forudsat i august samt en opjustering af skønnet for olie- og gasproduktionen.

Momsindtægterne (182,1 mia. kr.) ventes at indbringe 2,6 mia. kr. mindre end skønnet i august. Dette kan primært henføres til en nedjustering af det private forbrug.

Registreringsafgiften (15,0 mia. kr.) er nedjusteret med 1,8 mia. kr. i forhold til augustvurderingen, hvilket blandt andet kan henføres til et forventet lavere bilsalg i 2012 og samtidig flere leasede biler end skønnet i august, hvilket reducerer provenuet på kort sigt, da registreringsafgiften udskydes.

De øvrige indtægter (19,9 mia. kr.) er opjusteret med 1,3 mia. kr. Opjusteringen kan primært henføres til, at provenuet fra overskudsdelingen af Nordsøindtægter er opjusteret siden august.

Nydelsesmiddel- og øvrige afgifter (20,9 mia. kr.) ventes at indbringe 1,0 mia. kr. mere end skønnet i august. Merprovenuet kan primært henføres til afgiftsforhøjelser på bl.a. chokolade, sodavand, vin og øl.

Energi- og miljøafgifterne (39,0 mia. kr.) er opjusteret med 0,7 mia. kr., hvilket primært skyldes et opjusteret provenu fra el- og NO_x-afgifterne på baggrund af NO_x-afgiftsforhøjelsen pr. 1. juli 2012 og foreløbige regnskabstal for el-afgift m.v. i 2011.

3.4 Statens finansieringsbehov og gæld

Statsgælden i 2011 og 2012

Statsgælden målt som andel af BNP skønnes at stige fra ca. 22 pct. af BNP i 2010 til knap 27 pct. af BNP i 2012 svarende til en stigning på 5 pct.-point, *jf. tabel 3.13*.

Opgjort nominelt skønnes statsgælden at stige fra 386¼ mia. kr. i 2010 til 494¼ mia. kr. i 2012, dvs. samlet set med 108 mia. kr. i løbet af to år.

Tabel 3.13

Statsgælden 2010-2012

	2010	2011	2012	Ændr. 2010-2012
Nominal gæld ultimo året, mia. kr., årets priser				
Indenlandsk gæld	576,4	643,8	618,4	42,0
Udenlandsk gæld	114,7	113,6	91,2	-23,5
Statens konto i Nationalbanken	-177,1 ¹⁾	-217,8	-99,3	77,8
Fondes formue ²⁾	-127,8	-124,2	-116,0	11,8
Samlet statsgæld	386,3	415,5	494,3	108,0
Samlet statsgæld i pct. af BNP	22,0	23,2	26,9	4,9

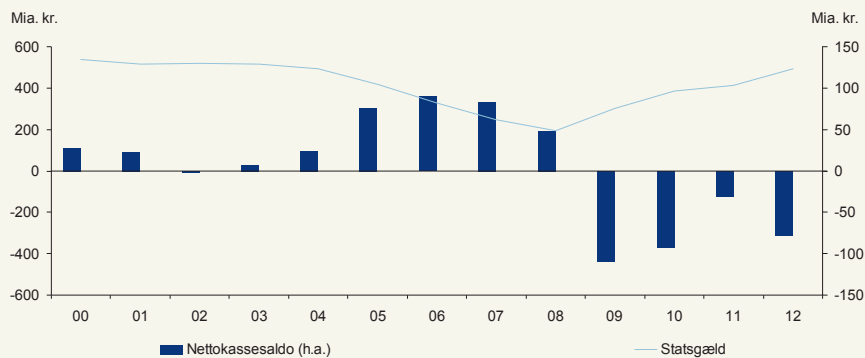
1) Statens konto i Nationalbanken er opgjort ifølge statsregnskabet for 2010.

2) Formuen inkluderer fondenes obligationsbeholdning og kontoindestående i Nationalbanken.

Stigningen i statsgælden fra 2010 til 2012 skyldes overvejende underskud på statens finanser.

Ændringen i statsgælden fra år til år svarer – bortset fra kurseffekter ved lånoptagelse – til nettokassesaldoen, dvs. likviditetseffekten af statens budget, *jf. figur 3.4*. Nettokassesaldoen afspejler statens nettobetaling og afviger dermed fra DAU-saldoen, der er en regnskabsmæssig opgørelse af statens indtægter og udgifter, som ikke nødvendigvis er sammenfaldende med statens faktiske ind- og udbetalinger i et givet år.

Figur 3.4
Nettokassesaldoen og statsgælden 2000-2012

Forskellen mellem nettokasse- og DAU-saldoen kan blandt andet henføres til beholdningsbevægelser, periodiseringer og statslige genudlån.

Nettokasseunderskuddet skønnes til 33 mia. kr. i 2011, dvs. 5 mia. kr. lavere i forhold til augustvurderingen. Nedjusteringen er primært afledt af et større underskud på DAU-saldoen, som modsvares af større beholdningsbevægelser som følge af udskudte skattebetalinger. Genudlån reduceres med ca. 1 mia. kr. i forhold til augustvurderingen og bidrager således kun i begrænset omfang til forbedringen af nettokassesaldoen.

Nettokasseunderskuddet skønnes til 79 mia. kr. i 2012. Underskuddet er primært afledt af et forventet underskud på DAU-saldoen på 87¼ mia. kr., mens genudlån og beholdningsbevægelser samlet forbedrer nettokassesaldoen med knap 9 mia. kr. Samlet set forværres nettokassesaldoen med ca. 2½ mia. kr. i forhold til augustvurderingen. Ændringen i beholdningsbevægelserne i forhold til august er blandt andet afledt af et større tilsagn om nedlukning af olie- og gasproduktion i Nordsøen. Derudover forventes tab på de individuelle statsgarantier, som finansieres af garantiprovision, først at have nettokassevirkning efter 2012.

Som følge af underskuddet på DAU- og nettokassesaldoen forventes statsgælden at stige med 29¼ mia. kr. fra 2010 til 2011 og med yderligere 79 mia. kr. fra 2011 til 2012.

Tabel 3.14
DAU, nettokassesaldo og ændring i statsgæld 2010-2012

	2010	2011		2012	
	Regn- skab	August	Dec.	FLL12	FL12
Mia. kr., årets priser					
1. DAU-saldo	-88,7	-43,5	-49,3	-79,8	-87,7
2. Genudlån mv. (§ 40)	1,1	6,2	5,3	-0,9	-2,8
- heraf kapitalindsud afledt af kreditt pakken	0,1	2,3	2,5	9,2	9,2
- heraf udlån til Island	-1,2	0,0	0,0	0,0	0,0
- heraf udlån til Letland	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- heraf eksportlån i regi af Eksport Kredit Fonden	-0,3	-0,7	-2,3	-2,6	-2,4
- heraf Finansiell Stabilitet A/S	3,3	11,0	10,2	0,0	0,0
3. Beholdningsbevægelser og periodisering mv. (§ 41)	-6,1	-0,7	11,0	4,5	11,7
Nettokassesaldo (1+2+3)	-93,7	-38,0	-33,0	-76,2	-78,9
Nettofinansieringsbehov (-nettokassesaldo)	93,7	38,0	33,0	76,2	78,9
Kurseffekter ved lånoptagelse/nettokøb af obligationer i Den Social Pensionsfond mv. ¹⁾	-8,9	3,2	-3,8	3,6	-0,1
Ændringer i statsgæld (år til år)	84,7	41,2	29,2	79,8	78,8

1) Kurseffekter ved lånoptagelse afspejler emissionskurstab eller -gevinster ved udstedelse af statsobligationer og nettokøb af obligationer i Den Sociale Pensionsfond. mfl.

Udviklingen i statsgælden fra 2010 til 2012 afspejler ikke fuldt ud i udviklingen i ØMU-gælden, jf. tabel 3.15. ØMU-gælden omfatter primært statens, kommunernes og regionernes obligationsgæld. Statens indestående i Nationalbanken modregnes ikke i ØMU-gælden. Herudover korrigeres der i ØMU-gældsopgørelsen for beholdningen af statsobligationer i de offentlige delsektorer.

ØMU-gælden målt som andel af BNP skønnes at stige med godt 3 pct.-point fra 2010 og 2011. Opgjort til nominel værdi stiger ØMU-gælden med ca. 70 mia. kr. fra 2010 til 2011. Den kraftige stigning i ØMU-gælden fra 2010 til 2011 skyldes, at nettofinansieringsbehovet i 2012 er delvist finansieret i 2011. Samlet set øges statens konto i Nationalbanken til ca. 218 mia. kr. ved udgangen af 2011.

Fra 2011 til 2012 forventes ØMU-gælden at falde med ca. 4 pct.-point af BNP fra 46½ pct. af BNP i 2011 til 42½ pct. af BNP i 2012 svarende til et fald på ca. 53¼ mia. kr. Det betragtelige fald i ØMU-gælden fra 2011 til 2012 skal blandt andet ses i lyset af, at statens konto reduceres kraftigt i samme periode.

Tabel 3.15
ØMU-gælden 2010-2012

	2010	2011	2012	Ændring 2010-2012
Nominal gæld ultimo året, mia. kr., årets priser				
Staten:				
Indenlandsk gæld	576,4	643,8	618,4	42,0
Udenlandsk gæld	114,7	113,6	91,2	-23,5
Den Social Pensionsfonds statsobligationsbeholdning	-61,4	-57,5	-62,2	-0,8
Øvrige fondes statsobligationsbeholdning	-14,7	-15,6	-16,2	-1,5
Øvrige poster ¹⁾	23,3	23,8	23,7	0,4
Kommuner og regioner:				
Samlet gæld	123,6	123,6	123,6	0,0
Beholdning af statsobligationer	-2,1	-2,1	-2,1	0,0
Social kasser og fonde:				
Beholdning af statsobligationer mv.	1,7	1,7	1,7	0,0
Samlet ØMU-gæld	761,6	831,3	778,2	16,5
Samlet ØMU-gæld i pct. af BNP	43,4	46,5	42,4	-1,0

1) Indeholder bl.a. andre typer kort og langfristede lån til eksempelvis byfornyelse mv.

Den offentlige finansielle nettogæld blev i 2007 vendt til et nettotilgodehavende, som i løbet af 2008 steg til 5¼ pct. af BNP. Frem mod 2012 skønnes det offentlige nettotilgodehavende imidlertid at blive vendt til en nettogæld på 8¼ pct. af BNP, jf. tabel 3.16. Stigningen i den offentlige nettogæld afspejler underskuddene på de offentlige finanser i 2009-2012.

Tabel 3.16
Den offentlige nettogæld 2009-2012

	2009	2010	2011	2012	Ændring 2009-2012
Mia. kr., årets priser					
Offentlig nettogæld	-60,6	-22,7	49,2	149,9	210,5
Offentlig nettogæld i pct. af BNP	-3,6	-1,3	2,8	8,2	11,8

Finansieringsbehovet svarer til nettofinansieringsbehovet, der navnlig afhænger af underskuddet på statens finanser, samt afdrag på kort og lang gæld. Finansieringsbehovet kan dækkes ved at optage lån eller ved at trække på statens indestående i Nationalbanken.

Statens indenlandske finansieringsbehov ventes øget svagt i både 2011 og 2012 med hhv. 1 mia. kr. og 2 mia. kr. i forhold til august, *jf. tabel 3.17*. Opjusteringen i 2011 dækker over et fald i det indenlandske nettofinansieringsbehov, som modsvares af en stigning i afdrag på langfristet gæld, mens det modsatte gør sig gældende i 2012.

Tabel 3.17
Indenlandsk finansieringsbehov 2011 og 2012

	2011		2012	
	August	December	FFL12	FL12
Mia. kr.				
Indenlandsk nettofinansieringsbehov	39	33	77	80
Afdrag langfristet gæld mv. ¹⁾	57	65	60	55
Afdrag skatkammerbeviser ²⁾	25	25	40	44
Indenlandsk finansieringsbehov	122	123	177	179

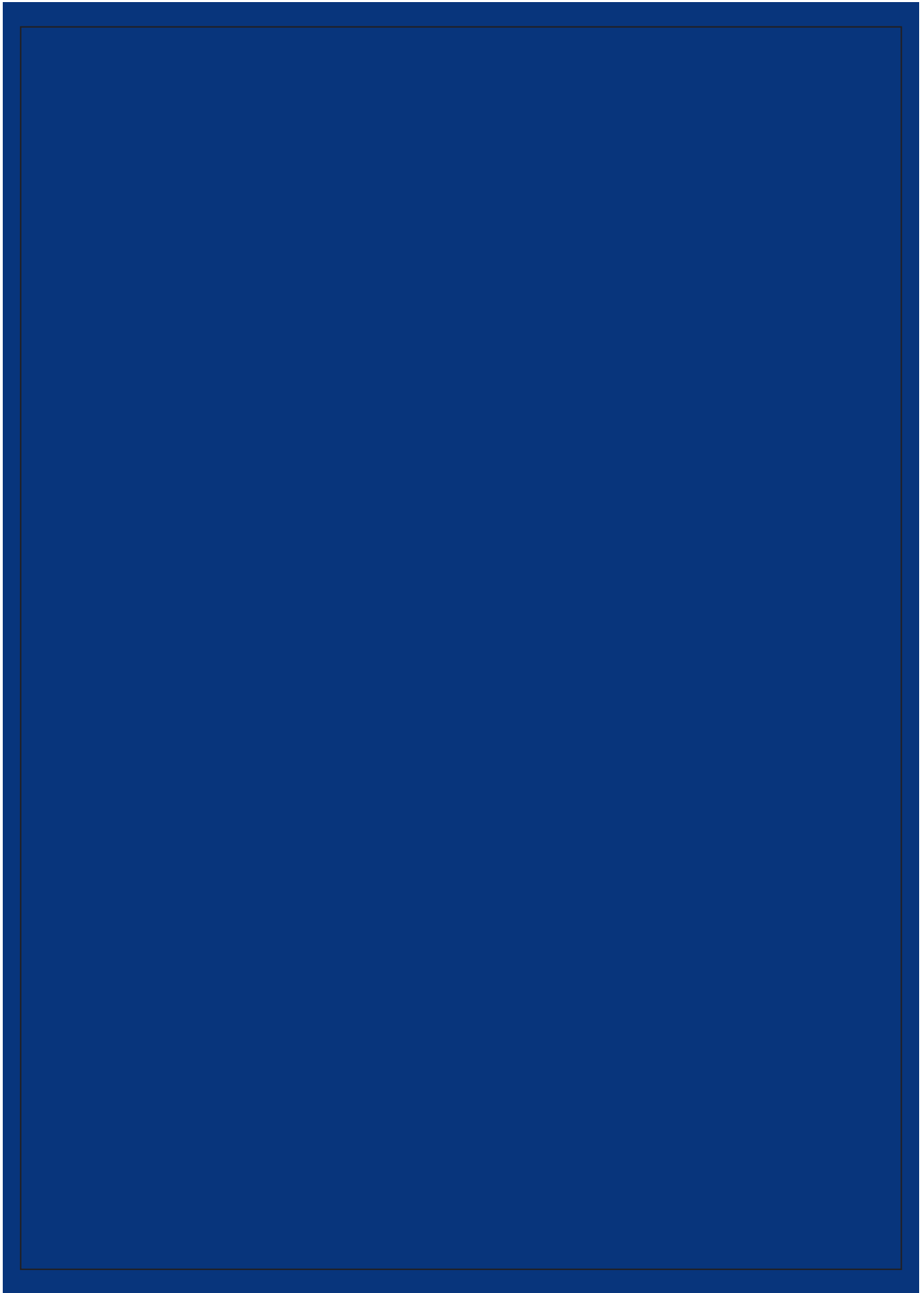
- 1) Afdrag langfristet gæld er inklusive fondenes nettoobligationskøb, nettobetalingen fra valutaswaps og opkøb uden for året.
- 2) Afdrag skatkammerbeviser i 2011 og 2012 svarer til udestående i programmet i hhv. ultimo 2010 og 2011.

Det udenlandske finansieringsbehov for 2011 og 2012 er uændret i forhold til augustskønnet, jf. tabel 3.18.

Tabel 3.18
Udenlandsk finansieringsbehov 2011 og 2012

	2011		2012	
	August	December	FFL12	FL12
Mia. kr.				
Udenlandsk nettofinansieringsbehov	-1	-1	-1	-1
Afdrag langfristet gæld mv. ¹⁾	33	33	33	32
Afdrag commercial paper (CP) ²⁾	5	5	5	5
Udenlandsk finansieringsbehov	37	37	36	36

- 1) Afdrag langfristet gæld er inklusive fondenes nettoobligationskøb, nettobetalinger fra valutaswaps og opkøb uden for året.
- 2) Afdrag commercial paper i 2011 og 2012 svarer til udestående i programmet i hhv. ultimo 2010 og 2011.

4. Offentlige finanser og finanspolitikken

Resumé

- Underskuddet på de offentlige finanser skønnes til 71¼ mia. kr. i 2011 og 100¼ mia. kr. i 2012, hvilket svarer til henholdsvis 4,0 og 5,5 pct. af BNP. Med udgangspunkt i konjunktursigterne samt forudsætninger fra 2020-planen samt finanslovaftalerne for 2012 skønnes underskuddet til 48¼ mia. kr. i 2013 eller 2,6 pct. af BNP.
- I forhold til skønnet i augustvurderingen ventes det offentlige underskud øget med 3 mia. kr. i 2011 og 16¼ mia. kr. i 2012. Det højere offentlige underskud skal primært ses i sammenhæng med den forværrede konjunktursituation, som reducerer indtægterne fra selskabsskatter, moms og personskatter og øger udgifterne til dagpenge og kontanthjælp. Omvendt er pensionsafkastskatten opjusteret med 7 mia. kr. i 2011.
- På baggrund af Danmarks Statistisk reviderede opgørelse af de offentlige finanser skønnes et strukturelt underskud på 1,5 pct. af BNP i 2010. Det strukturelle underskud i 2010 er dermed 0,2 pct. lavere end forudsat i augustvurderingen, hvilket skal ses i sammenhæng med lavere udgifter i Danmarks Statistisk reviderede opgørelse. Den strukturelle saldo skønnes til -0,8 pct. af BNP i 2011, -0,9 pct. af BNP i 2012 og 0,0 pct. af BNP i 2013, og finanspolitikken er dermed overordnet set på linje med EU-henstillingen om en finanspolitisk stramning på 1½ pct. af BNP fra 2010 til 2013.
- Realvæksten i det offentlige forbrug skønnes til -0,1 pct. af BNP i 2011, 0,6 pct. af BNP i 2012 og 0,3 pct. af BNP i 2013. I forhold til augustvurderingen er realvæksten nedjusteret med 0,2 pct.-point i 2011 primært afledt af lavere driftsudgifter til den aktive arbejdsmarkedspolitik og indkøb af materiel i forsvaret. I 2012 er realvæksten opjusteret fra 0,4 pct. af BNP til 0,6 pct. af BNP blandt andet i lyset af skattefinansierede merudgifter i finanslovaftalen for 2012.
- For at understøtte vækst og beskæftigelse er der med kickstarten fremrykket offentlige investeringer for knap 7 mia. kr. i 2012 og ½ mia. kr. i 2013. Med afsæt heri skønnes en vækst i de offentlige investeringer på 13,9 pct. i 2012. I 2013 er der beregningsteknisk forudsat et fald på 23,6 pct. i de offentlige investeringer med afsæt i den forudsatte profil i 2020-planen og fremrykningerne i kickstarten.
- Finanseffekten skønnes til -0,2 pct. af BNP i 2011, 0,4 pct. af BNP i 2012 og -0,9 pct. af BNP i 2013. Den lempelige finanspolitik i 2012 skal ses i sammenhæng med fremrykningen af offentlige investeringer i kickstarten, mens den kontraktive finanseffekt i 2013 primært skyldes normaliseringen af investeringsniveauet samt skattestigninger som følge af Forårspakke 2.0, genopretningsaftalen samt finansloven for 2012.

4.1 Offentlige finanser

Skønnene for de offentlige finanser tager afsæt i den aktuelle vurdering af dansk økonomi, *jf. Økonomisk Redegørelse*, december 2011.

Skønnet for de offentlige finanser i 2011 tager herudover udgangspunkt i finansloven for 2011, de ministerielle rammeredegørelser for statens udgifter i 2011, de kommunale og regionale budgetter for 2011 samt det kvartalsvise nationalregnskab frem til 3. kvartal. I 2012 er skønnet for de offentlige finanser endvidere baseret på en vurdering af kommune- og regionsbudgetterne for 2012 samt finansloven for 2012. Skønnet for 2013 tager afsat i konjunkturforsværgelserne, forløbet i 2020-planen samt finanslovsaftalerne for 2012.

Danmarks Statistik har offentliggjort reviderede tal for de offentlige finanser i 2010, der viser et offentligt underskud på 47½ mia. kr. eller 2,7 pct. af BNP. I forhold til augustvurderingen er det offentlige underskud revideret ned med 1 mia. kr. som følge af lavere offentlige udgifter på 5 mia. kr. samt højere personskatter og selskabsskatter, som omtrent modsvares af lavere indtægter fra pensionsafkastskatten på 5½ mia. kr., *jf. bilag 2*.

Tabel 4.1

Saldoen på de offentlige finanser 2006-2013

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Mia. kr., årets priser								
August	82,3	81,4	56,9	-46,5	-48,3	-68,2	-84,5	-33,9
December	82,3	81,4	57,6	-45,9	-47,4	-71,2	-100,7	-48,2
Heraf stat ¹⁾	89,7	85,8	65,2	-33,4	-44,1	-	-	-
Heraf kommuner og amter/regioner ¹⁾	-7,8	-4,5	-7,3	-11,0	-3,2	-	-	-
Heraf sociale kasser og fonde ²⁾	0,3	0,0	-0,3	-1,5	-0,2	-	-	-
December, pct. af BNP	5,0	4,8	3,3	-2,8	-2,7	-4,0	-5,5	-2,6

1) Opgørelsen af saldoen for henholdsvis stat samt kommuner og amter/regioner afspejler ikke fuldt ud, at staten via overførsler til kommuner og amter/regioner overvejende bærer risikoen for konjunkturtelt betingede udsving i udgifter og indtægter.

2) A-kasserne og Lønmodtagernes Garantifond.

I 2011 og 2012 er underskuddet opjusteret med henholdsvis 3 mia. kr. og 16¼ mia. kr. og skønnes nu til 71¼ mia. kr. i 2011 og 100¼ mia. kr. i 2012. De højere underskud skal primært ses i sammenhæng med den svagere konjunktursituation, som reducerer skatteindtægterne og øger udgifterne til dagpenge og kontanthjælp. Derudover er de offentlige investeringer øget med 6¼ mia. kr. i 2012 siden august afledt af kickstarten. For 2013 skønnes et underskud på 48¼ mia. kr.

Svækkelsen af den offentlige saldo siden 2008 skal navnlig ses i sammenhæng med den internationale økonomiske krise og lempelserne af finanspolitikken i 2009 og 2010. Desuden lempes finanspolitikken i 2012 som led i kickstarten, og der gives mulighed for at melde sig ud af efterlønsordningen i 2012 og få de indbetalte bidrag tilbagebetalt skattefrit.

I 2013 skønnes et offentligt underskud på 2,6 pct. af BNP, mens der skønnes strukturel balance mellem udgifter og indtægter. Dermed efterleves henstillingen fra rådet af EU's finansministre (ECOFIN) om, at Danmark gennemfører initiativer, der sikrer en styrkelse af den strukturelle saldo med 1½ pct. af BNP i årene 2011-2013 samt bringer underskuddet under 3 pct. af BNP i 2013, *jf. afsnit 4.4*. Styrkelsen af den strukturelle saldo skal navnlig ses i sammenhæng med skatte- og afgiftsstigninger i Forårspakke 2.0, genopretningsaftalen og finanslovsaftalerne for 2012 og en normalisering af de offentlige investeringer i 2013.

Finanseffekten skønnes til -0,2 pct. af BNP i 2011, 0,4 pct. af BNP i 2012 og -0,9 pct. af BNP i 2013. Finanseffekten er opjusteret med 0,1 pct.-point i 2011 og 0,4 pct.-point i 2012 i forhold til augustvurderingen. Opjusteringen i 2011 skal primært ses i sammenhæng med en revision af metodegrundlaget, *jf. Økonomisk Redegørelse*, december 2011, mens opjusteringen i 2012 følger af fremrykninger af offentlige investeringer i regeringens kickstart. Den kontraktive finanspolitik i 2013 afspejler den forudsatte normalisering af de offentlige investeringer samt skatte- og afgiftsstigninger. Derudover ventes efterlønsudbetalinger i 2012 isoleret set at øge aktiviteten med 0,2 pct. af BNP i 2012 og tilsvarende at reducere aktiviteten i 2013.

Ændringer i forhold til vurderingen i august 2011

I november 2011 har Danmarks Statistik offentliggjort reviderede tal for de offentlige finanser i 2008-2010. Det offentlige underskud er ifølge de reviderede tal opgjort til 47½ mia. kr. i 2010 og er således revideret ned med 1 mia. kr. i forhold til augustvurderingen. Det offentlige underskud er nu opgjort til 2,7 pct. af BNP i 2010.

I forhold til skønnet i august ventes det offentlige underskud øget med 3 mia. kr. i 2011 og 16¼ mia. kr. i 2012, hvilket primært skal ses i sammenhæng med en forværret konjunktursituation. Indtægterne fra selskabsskatter, personskatter og arbejdsmarkedsbidrag samt moms og afgifter er nedjusteret med 15 mia. kr. i 2011 og 12 mia. kr. i 2012, *jf. tabel 4.2*. Derudover er de offentlige investeringer øget med 6¾ mia. kr. i 2012 siden august afledt af kickstarten. Omvendt er pensionsafkastskatten og Nordsøindtægterne opjusteret med 9½ mia. kr. i 2011.

Tabel 4.2
Ændring af den offentlige saldo i 2010-2012 siden august

	2010	2011	2012
Mia. kr., årets priser			
Nordsø-indtægter	0,3	2,3	1,4
Selskabsskatter, ikke kulbrinteskattepligtige	0,2	-6,3	-5,7
Pensionsafkastskat	-5,5	7,1	0,7
Arbejdsmarkedsbidrag	-0,4	-0,6	-1,3
Personskatter mv.	0,6	-4,0	-2,1
Moms	-0,1	-1,4	-2,4
Registreringsafgift	0,0	-1,0	-1,6
Øvrige skatter og afgifter	-0,1	-1,7	0,7
Offentligt forbrug	1,5	2,5	1,6
Offentlige investeringer	0,5	0,9	-6,8
Overførselsudgifter	-0,5	1,7	-3,8
Nettorentudgifter og udbytter	-0,2	0,5	1,7
Subsidier	2,2	0,1	-1,4
Bank- og kreditpakker		-3,9	3,2
Andre udgifts- og indtægtsposter	2,4	0,6	-0,4
Ændring af den offentlige saldo, i alt	0,9	-3,1	-16,2

Anm.: Negative tal angiver saldoforværringer, mens positive tal viser saldoforbedringer.

Nordsøindtægterne er opjusteret med 2¼ mia. kr. i 2011 og 1½ mia. kr. i 2012. Opjusteringen i 2011 er primært afledt af en større forventet olie- og gasproduktion, mens de højere Nord-søindtægter i 2012 er afledt af en opjustering i olieprisen i danske kroner på 12,50 kr.

Selskabsskatterne (ikke kulbrinteskattepligtige) er nedjusteret med 6¼ mia. kr. i 2011 og 5¾ mia. kr. i 2012 i forhold til skønnet i augustvurderingen. Det skal ses i sammenhæng med nye tal for ácontoindbetalingerne af selskabsskatter i 2011, som viser væsentligt lavere selskabsskatteindtægter end hidtil skønnet, og med afsæt i de svagere konjunkturudsigter er selskabsskatten også nedjusteret i 2012.

Pensionsafkastskatten er opjusteret med 7 mia. kr. i 2011 i lyset af et større rentefald i 2011 end skønnet i august, som øger afkastet på obligationer og derivater. Opjusteringen på ¾ mia. kr. i 2012 skyldes primært en nedjustering af beholdningen af fremført negativ skat fra 2011, som kan trækkes fra i pensionsafkastskatten i 2012.

Arbejdsmarkedsbidraget er nedjusteret med ½ mia. kr. i 2011 og 1¼ mia. kr. i 2012 som følge af en forventet lavere beskæftigelse samt lavere private og offentlige lønstigninger.

Indtægterne fra *personskatter mv.* er nedjusteret med henholdsvis 4 mia. kr. i 2011 og 2 mia. kr. i 2012 afledt af lavere lønstigninger samt en nedjustering af beskæftigelsen på ca. 25.000 personer i 2011 og ca. 36.000 personer i 2012. I 2012 øges personskatteindtægterne med 2¾ mia. kr. som følge af loftet over ratepensioner, som indebærer en fremrykning af fremtidige skattebetalinger. Dertil kommer et merprovenu som følge af afskaffelsen af skattefrihed for arbejdsgiverbetalte sundhedsforsikringer, hvilket kun delvist modvirkes af afskaffelsen af multimedieskatten.

Momsprovenuet er nedjusteret med 1½ mia. kr. i 2011 og 2½ mia. kr. i 2012 som følge af et forventet lavere privatforbrug.

Indtægterne fra *registreringsafgiften* skønnes henholdsvis 1 mia. kr. og 1½ mia. kr. lavere i 2011 og 2012, hvilket primært skyldes en nedjustering af det private bilkøb.

Øvrige skatter og afgifter er nedjusteret med 1¼ mia. i 2011, men opjusteret ¾ mia. kr. i 2012. Privatforbruget er nedjusteret i både 2011 og 2012, hvilket isoleret set reducerer indtægterne. Det modvirkes dog af afgiftsstigninger på godt 2 mia. kr. i 2012 på blandt andet usunde fødevarer, øl og vin og luftforening. Dertil kommer, at videreførelsen af *Aftale om flere praktikpladser* til 2012 indebærer en forhøjelse af AER-bidraget, og indtægterne er på den baggrund opjusteret med ¾ mia. kr. i 2012.

Det *offentlige forbrug* er nedjusteret med 2½ mia. kr. i 2011 og 1½ mia. kr. i 2012. I 2011 skal nedjusteringen især ses i sammenhæng med lavere udgifter til aktivering og i forsvaret, og de lavere driftsudgifter til aktivering i 2011 ventes at bære med over i 2012. I 2012 skal nedjusteringen derudover ses i lyset af, at de budgetterede serviceudgifter i kommuner og regioner ligger under det aftalte niveau fra juni. Ændringsforslaget til finansloven for 2012 afspejler omvendt merudgifter på 2½ mia. kr. i 2012 til nye initiativer på sundhedsområdet, tilbagerulning af forslaget om egenbetaling for kunstig befrugtning samt flere midler til forskning og uddannelsesområdet.

Skønnet for de *offentlige investeringer* er nedjusteret med knap 1 mia. kr. i 2011 på baggrund af forventede mindreudgifter til statslige vejprojekter og lavere anlægsudgifter i regionerne. Opjusteringen på 6¼ mia. kr. i 2012 skyldes fremrykning af investeringer i kickstarten, der omfatter statslige vejprojekter og højere budgetterede anlægsudgifter i kommuner og regioner.

Overførselsudgifterne er nedjusteret med 1¼ mia. kr. i 2011 blandt andet afledt af en nedjustering af udgifterne til folkepension og førtidspension på 1¼ mia. kr. på baggrund af refusionsanmodningerne for 1-3 kvartal. I 2012 er overførselsudgifterne opjusteret med 3¾ mia. kr. Det skal blandt andet ses i sammenhæng med højere udgifter til dagpenge og skattepligtig kontanthjælp på 3½ mia. kr. som følge af opjusteringen af ledigheden med 14.000 i 2012 samt afskaffelsen af de særligt lave ydelser på kontanthjælpsområdet.

Skønnet for *subsidieme* er omtrent uændret i 2011 og opjusteret med 1½ mia. kr. i 2012. Opjusteringen i 2012 er primært afledt af videreførelsen af *Aftale om flere praktikpladser* i 2011 til 2012, som øger udgifterne til elevrefusion med 1 mia. kr.

Nettorenteudgifter og udbytter er nedjusteret med ½ mia. kr. i 2011 og 1¼ mia. kr. i 2012, hvilket blandt andet skal ses i sammenhæng med et forventet lavere renteniveau.

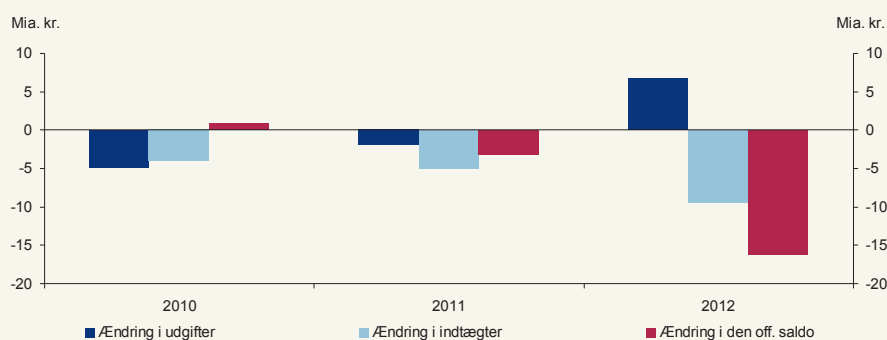
Ændrede skøn vedrørende *bank- og kreditpakker* øger det offentlige underskud med 4 mia. kr. i 2011 og reducerer underskuddet med 3¼ mia. kr. i 2012. Det skyldes, at tabene på individuelle statsgarantier er periodiseret til 2011, mens tabene i augustvurderingen blev periodiseret til 2012.

Ændrede skøn for *andre udgifts- og indtægtsposter* reducerer det offentlige underskud med ½ mia. kr. i 2011 og øger underskuddet med ½ mia. kr. i 2012. Bidragene til EU er nedjusteret med ¾ mia. kr. årligt i 2011 og 2012, mens kapitaloverførslerne er opjusteret med ½ mia. kr. i begge år som følge af tilbagebetaling af ejendomsskatter. Dertil kommer en opjustering af efterlønsudbetalingerne med ½ mia. kr. og anlægsudgifterne i Banedanmark med ¾ mia. kr. i 2012.

Opjusteringen af det offentlige underskud i 2011 og 2012 skal navnlig ses i sammenhæng med den forværrede konjunktursituation, som reducerer indtægterne, *jf. figur 4.1*. I 2012 er udgifterne opjusteret som følge af fremrykningen af offentlige investeringer samt højere udgifter til dagpenge og kontanthjælp.

Figur 4.1

Revision af udgifter og indtægter (mia.kr., årets priser) siden august, 2010-2012

Boks 4.1**Revision af udgifts- og indtægtsskøn i 2011 og 2012**

Nordsøindtægterne er opjusteret med 2¼ mia. kr. i 2011 og 1½ mia. kr. i 2012. Opjusteringen i 2011 er primært afledt af en højere forventet olieproduktion på 5 pct. samt højere gasproduktion på 16 pct. De højere Nordsøindtægter i 2012 skyldes primært en opjustering i olieprisen i danske kroner på 12½ kr. mens olie- og gasproduktionen er opjusteret med henholdsvis knap 2 pct. og 2½ pct.

Selskabsskatterne (ikke kulbrinteskattepligtige) er nedjusteret med 6¼ mia. kr. i 2011 og 5¼ mia. kr. i 2012 i forhold til skønnet i augustvurderingen. Det skal ses i sammenhæng med nye tal for acontoindbetalingerne af selskabsskatter i 2011, som viser væsentligt lavere selskabsskatter end hidtil skønnet, og med afsæt i de svagere konjunkturudsigter er selskabsskatten også nedjusteret i 2012. Selskabsskatterne skønnes nu til 1¼ pct. af BNP i 2011, hvilket svarer til niveauet i 2009 og 2010. Det lave selskabsskatteprovenu afspejler blandt andet begrænset indtjening i den finansielle sektor som følge af tab og hensættelser vedrørende udlån og garantier.

Pensionsafkastskatten er opjusteret med 7 mia. kr. i 2011. Opjusteringen skal ses i sammenhæng med større rentefald i 2011 end skønnet i august, som øger afkastet på obligationer og derivater. Opjusteringen kan derfor henføres til, at ATP og andre pensionskasser med store obligationsbeholdninger betaler mere i pensionsafkastskat. Opjusteringen på ¼ mia. kr. i 2012 skyldes en nedjustering af beholdningen af fremført negativ skat fra 2011, som kan trækkes fra i pensionsafkastskatten i 2012. Dertil kommer, at der i 2012 er indregnet et merprovenu på som følge af højere sats for pensionsafkastskatten.

Arbejdsmarkedsbidraget er nedjusteret med ½ mia. kr. i 2011 og 1¼ mia. kr. i 2012 som følge af en forventet lavere beskæftigelse samt lavere private og offentlige lønstigninger. I forhold til augustvurderingen er beskæftigelsen nedjusteret med 25.000 personer i 2011 og 36.000 personer i 2012. Endvidere er de private lønstigninger nedjusteret med 0,2 pct.-point i 2011 og 0,7 pct.-point i 2012, mens de offentlige lønstigninger er nedjusteret med 0,2 pct.-point i 2012..

Indtægterne fra *personskatter mv.* er nedjusteret med henholdsvis 4 mia. kr. i 2011 og 2 mia. kr. i 2012 afledt af en nedjustering af beskæftigelsen i 2011 og 2012 samt lavere lønstigninger. I 2011 bidrager desuden en nedjustering af overførselsudgifterne og overskuddet i virksomheder, som beskattes under virksomhedsskatteordningen. I 2012 øges personskatteindtægterne med 2¼ mia. kr. som følge af loftet over ratepensioner, som indebærer en fremrykning af fremtidige skattebetalinger. Loftet ventes at indebære færre indbetalinger på fradragsberettigede pensionsopsparinger, mens opsparingen af frie midler øges. Dertil kommer et merprovenu som følge af afskaffelsen af skattefrihed for arbejdsgiverbetalte sundhedsforsikringer, hvilket kun delvist modvirkes af afskaffelsen af multimedieskatten. Større overførselsudgifter bidrager isoleret set til øgede indtægter fra personskatter i 2012.

Momsprovenuet er nedjusteret med 1½ mia. kr. i 2011 og 2½ mia. kr. i 2012 afledt af et forventet lavere privatforbrug.

Indtægterne fra *registreringsafgiften* er reduceret med 1 mia. kr. i 2011 og 1½ mia. kr. i 2012 i lyset af en nedjustering af det private bilkøb. Derudover trækker en opjustering af skønnet for antallet af leasingbiler i retning af lavere indtægter fra registreringsafgiften.

Boks 4.1 (fortsat)**Revision af udgifts- og indtægtsskøn i 2011 og 2012**

Øvrige skatter og afgifter er nedjusteret med 1¼ mia. kr. i 2011, men opjusteret ¾ mia. kr. i 2012. Privatforbruget er nedjusteret i både 2011 og 2012, hvilket isoleret set reducerer indtægterne fra punkt-afgifter på blandt andet nydelsesmidler. Det modvirkes dog af afgiftsstigninger på godt 2 mia. kr. i 2012 på blandt andet usunde fødevarer, øl og vin og luftforening. Dertil kommer, at videreførelsen af *Aftale om flere praktikpladser* til 2012 indebærer en forhøjelse af AER-bidraget i 2012 og 2013, og indtægterne er på den baggrund opjusteret med ¾ mia. kr. i 2012.

Det *offentlige forbrug* er nedjusteret med 2½ mia. kr. i 2011 og 1½ mia. kr. i 2012. I 2011 skal nedjusteringen ses i sammenhæng med lavere udgifter til aktivering, i forsvar og på øvrige statslige driftsområder ifølge de ministerielle rammedegørelser. Mindreudgifterne til aktivering skal ses i lyset af, at omlægningen af refusionssystemet pr. 1. januar 2011 nu ventes at have slået igennem på driftsudgifterne til aktivering, og de lavere driftsudgifter til aktivering på 1 mia. kr. i 2011 ventes at bære med over i 2012. I 2012 skal nedjusteringen derudover ses i lyset af, at de budgetterede serviceudgifter i kommuner og regioner ligger under det aftalte niveau fra juni. I modsat retning trækker ændringsforslagene til finansloven for 2012, der afspejler merudgifter på 2½ mia. kr. i 2012 blandt andet afledt af udgifter til nye initiativer på sundhedsområdet samt flere midler til forskning og uddannelsesområdet.

Skønnet for de *offentlige investeringer* er nedjusteret med knap 1 mia. kr. i 2011 og opjusteret med ¾ mia. kr. i 2012. Forventede mindreudgifter til statslige vejprojekter og lavere anlægsudgifter i regionerne ligger bag nedjusteringerne i 2011. Opjusteringen i 2012 skyldes fremrykning af investeringer i kickstarten, herunder statslige vejinvesteringer og højere budgetterede anlægsudgifter i kommuner og regioner.

Overførselsudgifterne er nedjusteret med 1¼ mia. kr. i 2011 og opjusteret med 3¼ mia. kr. i 2012. Udgifterne til folkepension og førtidspension er på baggrund af refusionsansøgningerne for 1-3 kvartal 2011 nedjusteret med 1¼ mia. kr. årligt i 2011 og i 2012. Endvidere ventes der lavere udgifter til barsels- og sygedagpenge på ¾ mia. kr. i 2011 og ¼ mia. kr. i 2012. I 2012 er overførselsudgifterne opjusteret med 3¼ mia. kr. Det skal blandt andet ses i sammenhæng med højere udgifter til dagpenge og skattepligtig kontanthjælp på 3½ mia. kr. som følge af opjusteringen af ledigheden med 14.000 i 2012 samt merudgifter i finansloven for 2012 blandt andet afledt af forlængelsen af dagpengeperioden samt afskaffelsen af de særligt lave ydelser.

Nettorenter og udbytter er nedjusteret med ½ mia. kr. i 2011 og 1¼ mia. kr. i 2012, hvilket blandt andet skal ses i sammenhæng med et lavere renteniveau samt et større træk på statens konto end forudsat ved augustvurderingen.

Skønnet for *subsidierna* er omtrent uændret i 2011 og opjusteret med 1½ mia. kr. i 2012. Udgifterne til aktivering af kontanthjælpsmodtagere og fleksjob er nedjusteret med ½ mia. kr. i 2011 afledt af rammedegørelserne, mens udgifterne i Arbejdsgivernes Elevrefusion er opjusteret med knap ½ mia. kr. I 2012 er opjusteringen af subsidierna primært afledt af videreførelsen af *Aftale om flere praktikpladser* i 2011 til 2012 og 2013, som øger udgifterne til elevrefusion med 1 mia. kr. årligt. Derudover er subsidierna til jernbanedrift opjusteret med ½ mia. kr. i 2012 blandt andet afledt af sporvedligeholdelse. I modsat retning trækker, at finansloven for 2012 indeholder en række initiativer, som reducerer antallet af aktiverede kontanthjælpsmodtagere fra 2012, herunder en afvikling af skærpede sanktioner over for personer på kontanthjælp, der afviser et tilbud om aktivering uden rimelig grund. Samlet set er udgifterne til aktiverede kontanthjælpsmodtagere reduceret med ½ mia. kr. i 2012.

Boks 4.1 (fortsat)**Revision af udgifts- og indtægtsskøn i 2011 og 2012**

Ændrede skøn vedrørende *bank- og kreditpakker* øger det offentlige underskud med 4 mia. kr. i 2011 og reducerer tilsvarende underskuddet med 3¼ mia. kr. i 2012. De ændrede skøn skal ses i sammenhæng med, at Danmarks Statistik har oplyst, at tabene på individuelle statsgarantier skal periodiseres til 2011, hvor bankerne blev overtaget af Finansiell Stabilitet A/S. I augustvurderingen blev tabene periodiseret til 2012, hvor overførslerne til kreditorerne ventes at finde sted. Derudover er nu medregnet forventede tab på kapitalindskud og statsgarantier i Max Bank A/S på ¼ mia. kr. i 2011.

Ændrede skøn for *andre udgifts- og indtægtsposter* reducerer det offentlige underskud med ½ mia. kr. i 2011 og øger underskuddet med ½ mia. kr. i 2012. Bidragene til EU er nedjusteret med henholdsvis ¾ mia. kr. i 2011 og 1 mia. kr. i 2012. I 2011 og 2012 er kapitaloverførslerne opjusteret som følge af, at der tilbagebetales ejendomsskatter på ½ mia. kr. årligt. Tilbagebetalingerne er afledt af en forskel mellem kommunernes praksis og lovgrundlaget i perioden 2004-2010, som betyder, at mange ejere af bolig- og erhvervsgrunde har betalt for meget i skat. Dertil kommer opjusteringen af efterlønsudbetalingerne med ½ mia. kr. i 2012, og af anlægsudgifterne i Banedanmark med ¼ mia. kr. i 2012.

Udviklingen i udgifts- og skattetryk, 2006-2013

Det samlede offentlige udgiftstryk skønnes at udgøre ca. 56½ pct. af BNP i 2009 og 2010, mens udgifternes andel af BNP er opgjort til 50-50½ pct. af BNP i 2006-2008, *jf. tabel 4.3*. Den markante stigning skyldes et højere offentligt forbrugstryk, højere overførselsudgifter samt en reduktion i BNP under den økonomiske krise.

Fra 2010 til 2012 stiger udgiftstrykket yderligere med 1½ pct.-point til 57¼ pct. af BNP i 2012, hvilket primært skal ses i sammenhæng med, at efterlønsudbetalingerne i 2012 øger det offentlige underskud med godt 1 pct. af BNP. Derudover kan stigningen tilskrives en forøgelse af de offentlige investeringer svarende til ½ pct. af BNP, øgede udgifter til folkepension på omkring ½ pct. af BNP samt en forventet stigning i ledigheden på ca. 24.000 personer, som også øger overførselsudgifterne. Dertil kommer, at de øvrige udgifter er ekstraordinært høje i 2011 som følge af tab på bank- og kreditpakker på knap 11 mia. kr. i 2011, hvilket dog modsvares af indtægter fra bank- og kreditpakker på ca. 9 mia. kr. i 2011, *jf. kapitel 1*. Det offentlige forbrugs andel af BNP reduceres omvendt med ¼ pct.-point fra 2010-2012.

Tabel 4.3
Udgifts- og skattetryk, 2006-2013

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Ændr. 2005- 2013
Pct. af BNP									
Forbrug	25,9	26,0	26,5	29,8	29,1	28,8	28,8	28,5	2,6
Overførselsudgifter	15,6	15,2	15,0	17,0	17,3	17,5	17,9	17,8	2,2
Investeringer	2,0	1,9	1,90	2,0	2,1	2,3	2,6	1,9	0,0
Renteudgifter	2,2	2,0	1,8	2,2	2,1	2,2	1,9	1,8	-0,4
Øvrige udgifter	4,9	4,9	5,4	5,7	5,8	6,1	6,7	5,6	0,7
Udgiftstryk¹⁾	50,6	50,0	50,6	56,7	56,4	56,9	57,8	55,7	5,1
Personskatter mv. ²⁾	21,2	21,5	21,3	22,3	20,4	20,5	20,7	21,2	0,0
Arbejdsmarkedsbidrag	4,4	4,5	4,6	4,8	4,6	4,5	4,5	4,4	0,1
Pensionsafkastskat	0,8	0,3	0,5	0,5	2,1	0,7	0,3	0,6	-0,2
Selskabsskatter	4,4	3,8	3,3	2,3	2,7	2,8	3,0	3,2	-1,1
Moms	10,3	10,4	10,1	10,1	9,9	9,9	10,0	9,9	-0,4
Øvrige indirekte skatter	7,8	7,6	7,2	6,8	7,0	7,1	7,2	7,4	-0,3
Øvrige skatter ³⁾	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0,9	-0,2
Skattetryk	49,8	49,1	47,9	47,8	47,7	46,5	46,6	47,6	-2,2
Renteindtægter	1,5	1,6	1,7	1,9	1,6	1,6	1,6	1,6	0,1
Øvrige indtægter	4,6	4,4	4,5	4,5	4,6	4,9	4,3	4,1	-0,5
Told mv. til EU ⁴⁾	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	0,0
Indtægtstryk¹⁾	55,7	54,8	53,9	54,0	53,7	52,9	52,3	53,2	-2,5

- 1) Opgørelsen af de samlede offentlige udgifter og indtægter afviger fra Danmarks Statistiks opgørelse. Danmarks Statistik henfører fx indtægter fra salg af varer og tjenester, der indgår i det offentlige forbrug, til indtægterne, mens det samlede offentlige forbrug indgår på udgiftssiden i tabellen. På den baggrund afviger udgifts- og indtægtstrykket definatorisk fra opgjorte tryk, der er baseret på Danmarks Statistiks opgørelser.
- 2) Personskatter mv. omfatter kildeskatte, vægtafgift fra husholdninger, bo- og gaveafgift samt andre personlige skatter.
- 3) Bidrag til sociale ordninger (A-kassebidrag, efterlønsbidrag mv.).
- 4) Ifølge nationalregnskabsprincipperne kategoriseres disse indtægter som skatter og indgår derfor i skattetrykket, men da indtægterne tilfalder EU, indgår de ikke i indtægtstrykket.

Fra 2006 til 2011 reduceres skattetrykket gradvist fra 49¼ pct. af BNP til 46½ pct. af BNP. Det skal blandt andet ses i sammenhæng med indkomstskattenedsættelserne i 2010 i *Forårspakke 2.0*. Dertil kommer, at de øvrige indirekte skatter er reduceret fra 7¼ pct. af BNP i 2006 til 7 pct. af BNP i 2011, hvilket blandt andet skal ses i sammenhæng med en reduktion i

bilkøbet og dermed registreringsafgiften samt et øget omfang af leasing biler, som reducerer indtægterne fra registreringsafgiften på kort sigt, men øger indtægterne fra registreringsafgiften på lang sigt, fordi afgiften betales løbende inklusiv et rentetillæg.

Fra 2011 til 2013 stiger skattetrykket med 1 pct.-point afledt af skatte- og afgiftsstigninger i finansloven for 2012, herunder reduktionen af loftet for indbetalinger til ratepensioner samt nye og højere afgifter på usunde fødevarer mv. Dertil kommer indfasningen af finansieringen i *Forårspakke 2.0* blandt andet afgiftsstigninger og indtægter fra bortauktionering af CO2 kvoter. Derudover forventes selskabsskatteprovenuet som andel af BNP gradvist at stige frem mod 2013 blandt andet afledt af en forventning om højere indtjening i den finansielle sektor.

Udviklingen i skattetrykket er generelt ikke et velegnet mål for den økonomiske politiks bidrag til ændringer i skattebelastningen. Provenuvirkninger af diskretionært besluttede ændringer i skatte- og afgiftsregler giver et mere retvisende billede. Det skyldes først og fremmest, at konjunkturudviklingen samt udsving i oliepriser, aktiekurser og renter mv. ofte vil medføre, at væksten i beskatningsgrundlaget for en række skatter og afgifter afviger fra væksten i BNP.

Det kan medføre betydelige udsving i skattetrykket fra år til år, selvom skattebelastningen er uændret. Dette gælder ikke mindst pensionsafkastskatten og beskatningen af Nordsø-aktiviteterne, men fx også registreringsafgift, moms og tinglysningsafgift. Indtægterne fra pensionsafkastskatten udgjorde f.eks. 2 pct. af BNP i 2010, mens den i de øvrige år i perioden 2006 til 2013 udgør i omegnen af ¼ til ¾ pct. af BNP.

4.2 Offentligt forbrug, beskæftigelse og investeringer

Det offentlige forbrug

Danmarks Statistik har opgjort realvæksten i det offentlige forbrug til 0,3 pct. i 2010. Dermed er væksten i det offentlige forbrug aftaget markant i 2010 i forhold til forløbet i 2006-2009.

Tabel 4.4
Realvækst i det offentlige forbrug, 2006-2013

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Realvækst i pct.								
Stat	3,1	9,1	0,5	2,2	-0,8	-	-	-
Kommuner og regioner/amter	2,6	2,5	2,5	2,7	0,7	-	-	-
I alt¹⁾	2,8	1,3	1,9	2,5	0,3	-0,1	0,6	0,3

Anm.: Danmarks Statistik korrigerer ikke for den flytning af opgaver, der løbende finder sted mellem sektorer. I 2007 er realvæksten påvirket af kommunalreformen, herunder statens overtagelse af en række af amternes tidligere opgaver, og i 2009 og 2010 er realvæksten påvirket af omlægningen til et strengt kommunalt beskæftigelsessystem, hvor kommunerne har overtaget ansvaret for aktiveringen af de forsikrede ledige fra staten pr. 1/8 2009.

1) Omfatter endvidere A-kasser mv., der bidrager marginalt til realvæksten i perioden.

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger og skøn.

Det nominelle offentlige forbrug er opgjort til 510¼ mia. kr. i 2010, *jf. tabel 4.5*, hvilket er 1½ mia. kr. lavere end i den opgørelse, som lå til grund for augustvurderingen. Nedjusteringen kan henføres til indarbejdelsen af endelige regnskaber for de offentlige tilskudsinstitutioner (gymnasier, erhvervsskoler mv.) og udbetalingsregnskabet for tilsagnsordninger. Opgørelsen af 2010 er dermed for første gang baseret på endelige regnskabsoplysninger for det samlede offentlige område.

Opgørelsen af det offentlige forbrug i 2010 er løbende blevet revideret i takt med indarbejdelsen af regnskabsoplysninger. Det kvartalsvise nationalregnskab for 3. og 4. kvartal 2010 pegede i retning af en realvækst i det offentlige forbrug på 1¼ pct. i 2010, men forbrugsvæksten er efterfølgende nedjusteret til 1 pct. i marts, 0,7 pct. i juni og 0,3 pct. i november 2011. Det skal blandt andet ses i sammenhæng med, at der er væsentlig usikkerhed omkring de udgifter, som konteres i supplementsperioderne efter regnskabsårets afslutning.

Tabel 4.5
Skøn for det offentlige forbrug, 2010-2013

	2010	2011	2012	2013
Niveau, mia. kr., årets priser				
Augustvurdering	511,7	517,5	529,2	-
Decembervurdering	510,2	515,0	527,6	538,5
Ændring siden august, mia. kr.	-1,5	-2,5	-1,6	-
Realvækst, pct.				
Augustvurdering	0,7	0,1	0,4	-
Decembervurdering	0,3	-0,1	0,6	0,3
Ændring siden august, pct.-point	-0,4	-0,2	0,2	-

Kilde: Danmarks Statistik samt egne skøn.

I 2011 skønnes det offentlige forbrug til 515 mia. kr. og er dermed 2½ mia. kr. lavere end i august, hvor skønnet lå på linje Danmarks Statistiks budgetstatistik for 2011. Nedjusteringen er afledt af forventede lavere driftsudgifter ifølge de ministerielle rammedegørelser primært til den aktive arbejdsmarkedspolitik og til indkøb af materiel i forsvaret. Realvæksten i 2011 nedjusteres på den baggrund fra 0,1 pct. til -0,1 pct. Foreløbige regnskabsoplysninger for kommuner og regioner peger i retning af driftsudgifter på linje med det budgetterede for 2011, hvilket flugter med skønnet i august.

Nationalregnskabet frem til 3. kvartal 2011 peger i retning af et lavere offentligt forbrug end skønnet for hele 2011, men kvartalsopgørelsen i nationalregnskabet er baseret på helt foreløbige regnskabsoplysninger og er derfor behæftet med nogen usikkerhed, *jf. også ovenfor*.

Det offentlige forbrug i 2012 skønnes til 527½ mia. kr. på basis af en vurdering af kommunernes og regionernes budgetter for 2012 og finansloven for 2012. Med afsæt heri nedjusteres det offentlige forbrug med godt 1½ mia. kr. i 2012 i forhold til augustvurderingen. Som i 2011 forventes der lavere driftsudgifter til den aktive arbejdsmarkedspolitik i 2012 afledt af refusionsmægningen pr. 1. januar 2011. Herudover afspejler en foreløbig opgørelse af kommunernes og regionernes budgetter lavere driftsudgifter i forhold til det aftalte niveau i juni.

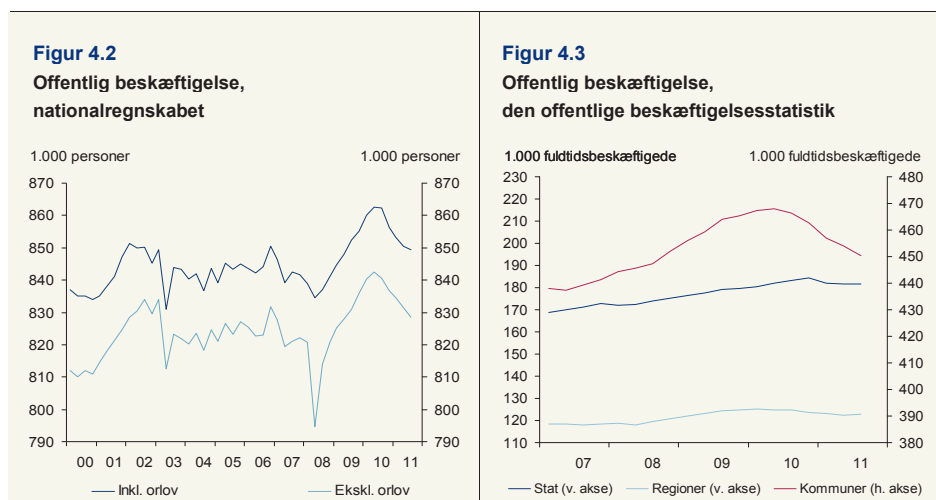
I modsat retning trækker aftalerne om finansloven for 2012, der isoleret set vurderes at øge det offentlige forbrug med godt 2 mia. kr. i 2012. Merudgifterne omfatter blandt andet flere driftsudgifter til aktivering som følge af den forlængede dagpengeperiode, en lempelse af reglerne for 6-ugers selvvalgt uddannelse, udgifter til nye initiativer på sundhedsområdet, tilbageulning af forslaget om egenbetaling for kunstig befrugtning, opprioritering af forskningsindsatsen samt flere midler til uddannelsesområdet. Stigningen i de offentlige forbrugsudgifter i finanslovsaftalerne for 2012 er finansieret krone-for-krone, herunder af højere skatter og afgifter.

Realvæksten i 2012 er opjusteret fra 0,4 pct. til 0,6 pct., hvilket skal ses i sammenhæng med, at nedjusteringen af forbrugsniveauet i 2011 er større end nedjusteringen i 2012.

I 2013 der beregningsteknisk forudsat en realvækst i det offentlige forbrug på 0,3 pct. svarende til et nominelt niveau på 538½ mia. kr. Skønnet for realvæksten tager blandt andet afsæt i det forudsatte forløb i 2020-planen samt den skattefinansierede forøgelse af forbruget i 2013 afledt af finanslovsaftalerne for 2012, herunder ½ mia. kr. til bedre normeringer på dagpasningsområdet.

Den offentlige beskæftigelse

Den offentlige beskæftigelse voksede kraftigt fra 3. kvartal 2008 til 2. kvartal 2010, jf. figur 4.2. Fra det historisk høje niveau i 2. kvartal 2010 er den offentlige beskæftigelse imidlertid faldet.

Anm.: Der er korrigeret for sæsonudsving. Faldet i 2008 for beskæftigede ekskl. orlov i figur 4.2 skyldes strejkerne i foråret 2008.

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

Ifølge den offentlige beskæftigelsesstatistik kan faldet i 2. halvår 2010 henføres til kommuner og regioner, jf. figur 4.3, mens fuldtidsbeskæftigelsen er faldet i både stat, regioner og kommuner i 2011.

Væksten i den offentlige beskæftigelse er ifølge nationalregnskabet opgjort til 10.000 personer i 2010, jf. tabel 4.6.

Tabel 4.6

Ændring i den offentlige beskæftigelse (nationalregnskabet), 2010-2013

	2010		2011		2012		2013	
	Aug.	Dec.	Aug.	Dec.	Aug.	Dec.	Aug.	Dec.
Antal i 1.000 personer								
Offentlig beskæftigelse, ændring	9,5	10,0	-3,0	-9,0	3,0	4,0	-	3,0

Med afsæt i faldet i den offentlige beskæftigelse i de første 3 kvartaler i 2011 skønnes en reduktion i den offentlige beskæftigelse på i alt 9.000 personer i 2011. Dermed ventes nu et væsentlig større fald end skønnet i august. Skønnet afspejler en forventning om, at tilpasningen nedad i den offentlige beskæftigelse har fundet sted efter den kraftige vækst i 2009-2010.

Efter fastlæggelsen af skønnet er der kommet nye tal fra arbejdstidsregnskabet, hvor den offentlige beskæftigelse i 3. kvartal 2011 er nedjusteret i forhold til de foreløbige nationalregnskabstal for 3. kvartal 2011, der ligger til grund for skønnet. Det tyder på, at den offentlige beskæftigelse vil blive nedjusteret i det reviderede nationalregnskab, og faldet i den offentlige beskæftigelse i 2011 kan derfor vise sig at være større end skønnet.

På baggrund af en forventet realvækst i det offentlige forbrug på 0,6 pct. i 2012 og 0,3 pct. i 2013 skønnes stigninger i den offentlige beskæftigelse på henholdsvis 4.000 og 3.000 personer i 2012 og 2013.

Den offentlige beskæftigelse (ekskl. beskæftigede på orlov) er ifølge nationalregnskabet øget med 14.300 personer fra 2006 til 2010, hvilket inkluderer 4.100 flere personer i offentlig virksomhedspraktik, jf. tabel 4.7. Ifølge arbejdstidsregnskabet (ATR), som opgøres inkl. orlov og ekskl. virksomhedspraktik, er den offentlige beskæftigelse øget med 11.200 personer i samme periode.

Tabel 4.7**Ændring i den offentlige beskæftigelse, 2006-2010**

1.000 personer	2006	2007	2008	2009	2010	I alt 2006-2010
Nationalregnskabet, ekskl. orlov						
Inkl. aktiverede ledige i offentlig virksomhedspraktik	1,1	-3,1	-10,1 ¹⁾	17,5	10,0	14,3
Aktiverede ledige i offentlig virksomhedspraktik	-0,9	1,2	0,1	1,1	1,8	4,1
Ekskl. aktiverede ledige i offentlig virksomhedspraktik	2,0	-4,3	-10,2 ¹⁾	16,4	8,2	10,2
ATR, inkl. orlov	2,7	-3,8	-4,7	11,3	8,4	11,2
Den offentlige Beskæftigelsesstatistik²⁾	4,4	-4,9	11,9	23,4	10,2	40,6

1) Faldet i 2008 for beskæftigede ekskl. orlov skyldes hovedsagelig strejkerne i foråret 2008.

2) Antal fuldtidsbeskæftigede (aftalt arbejdstid samt overtid).

Kilde: Danmarks Statistik.

Ifølge den offentlige beskæftigelsesstatistik, som opgør antal fuldtidsbeskæftigede på basis af offentlige lønindberetninger, er den offentlige beskæftigelse imidlertid øget med 40.600 fuldtidsbeskæftigede fra 2006 til 2010. Den betydelige forskel skal ses i sammenhæng med, at beskæftigelsesvæksten i 2008-2009 formentlig er undervurderet i nationalregnskabet og i arbejdstidsregnskabet, *jf. boks 4.2*.

Boks 4.2**Forskel mellem den offentlige beskæftigelsesstatistik og nationalregnskabet**

Afgrænsnings- og opgørelsmæssige forskelle kan i et vist omfang forklare forskelle mellem den offentlige beskæftigelsesstatistik og nationalregnskabet's opgørelse af den offentlige beskæftigelse.

Den offentlige beskæftigelsesstatistik tager afsæt i virksomhedsoplysninger i lønindberetningerne. Nationalregnskabet er derimod baseret på arbejdstidsregnskabet (ATR), der på nuværende tidspunkt er baseret på en fremskrivning af strukturdata fra 2007 fra den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS).

RAS er imidlertid for årene 2008 og fremefter overgået til en ny datakilde – elndkomst, hvilket kan have betydning for niveauet for og udviklingen i den offentlige beskæftigelse. Således minder den offentlige beskæftigelsesudvikling i 2008-2009 i det reviderede RAS i højere grad om udviklingen i den offentlige beskæftigelsesstatistik. Det tyder på, at væksten i den offentlige beskæftigelse i 2008-2009 er undervurderet i nationalregnskabet.

Danmarks Statistik forventer, at det reviderede RAS (fra 2008 og frem) først bliver indarbejdet i ATR ultimo 2012. Når det reviderede ATR udkommer, vil udviklingen i ATR i første omgang blive benyttet til at fremskrive det hidtidige niveau i nationalregnskabet. Det nye niveau i ATR vil derimod først blive indarbejdet i nationalregnskabet i 2014 i forbindelse med hovedrevisionen af nationalregnskabet.

Beskæftigelsesvæksten fra 2006 til 2010 kan ifølge den offentlige beskæftigelsesstatistik primært henføres til de borgernære serviceområder. Specielt på social- og sundhedsområdet har der været en kraftig stigning på henholdsvis 22.600 og 14.000 fuldtidsbeskæftigede fra 2006 til 2010, *jf. tabel 4.8*.

Det er også social- og sundhedsområderne, der tegner sig for de største fald i beskæftigelsen i de første 3 kvartaler i 2011, hvor den offentlige beskæftigelse er reduceret med 15.700 fuldtidsbeskæftigede i forhold til de første 3 kvartaler i 2010. Samtidig er det bemærkelsesværdigt, at antallet af fuldtidsbeskæftigede indenfor generelle offentlige tjenester, dvs. fortrinsvis administration, er øget i årets første 3 kvartaler.

Tabel 4.8
Offentlig beskæftigelse ifølge den offentlige beskæftigelsesstatistik, 2006-2011

1.000 fuldtidsbeskæftigede	2006	2010	1.-3. kvartal 2011	Ændring	
				2006-2010	1.-3. kvartal 2011 ²⁾
Offentlig fuldtidsbeskæftigelse i alt	734,6	775,2	759,7	40,6	-15,7
Generelle offentlige tjenester	54,2	58,8	60,1	4,6	1,6
Forsvar	25,6	26,6	25,6	0,9	-1,1
Offentlig orden og sikkerhed	24,7	25,2	25,0	0,5	-0,1
Sundhedsvæsen inkl. plejehjem	163,9	177,9	175,5	14,0	-2,8
Fritid, kultur og religion	23,9	24,3	23,6	0,4	-0,6
Undervisning	161,0	165,0	162,3	4,0	-2,5
Social beskyttelse	245,1	267,7	258,9	22,6	-9,0
Øvrige ¹⁾	35,8	29,4	28,4	-6,5	-1,1

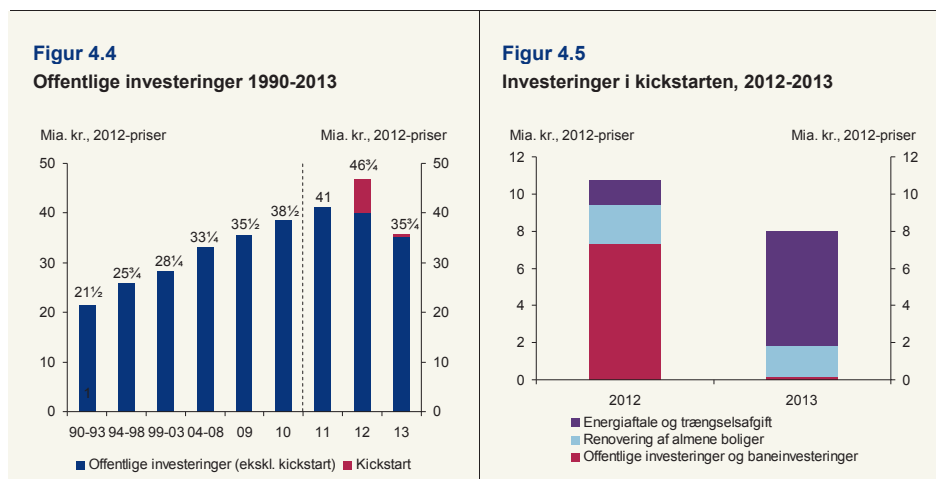
1) Herunder økonomiske anliggender, miljøbeskyttelse samt boliger og offentlige faciliteter.

2) I forhold til 1. halvår 2010.

Kilde: Danmarks Statistik.

Offentlige investeringer

For at understøtte vækst og beskæftigelse er der med kickstarten fremrykket offentlige investeringer for 6¾ mia. kr. i 2012 og ½ mia. kr. i 2013, *jf. figur 4.4*. Konkret er der fremrykket offentlige investeringer i veje, skoler, daginstitutioner, på sygehusområdet mv., som modsvares af en reduktion i de offentlige investeringer i 2014-2020. Kickstarten omfatter desuden renovering af almene boliger i regi af Landsbyggefonden og investeringer afledt af en kommende energiaftale og i forbindelse med indførelsen af en trængselsafgift i Hovedstadsområdet, *jf. figur 4.5*.

Kilde: Danmarks Statistik og egne skøn.

På den baggrund skønnes en vækst i de offentlige investeringer på 13,9 pct. i 2012, *jf. tabel 4.9*. I 2013 er der beregningsteknisk forudsat et fald i de offentlige investeringer på 23,6 pct. med afsæt i den forudsatte profil i 2020-planen og fremrykningerne til 2012 i kickstarten.

En revideret opgørelse fra Danmarks Statistik afspejler offentlige investeringer for 37½ mia. kr. i 2010, hvilket er ½ mia. kr. lavere end i den opgørelse, der forelå i august. Realvæksten i 2010 er imidlertid opjusteret fra 6,9 pct. til 8,5 pct., idet prisvæksten i 2010 er revideret markant ned fra 3,8 pct. til 0,6 pct. som følge af en overgang til kædede prisindeks, *jf. også Budgetoversigt 1*, maj 2011.

De offentlige investeringer i 2011 skønnes til knap 40½ mia. kr. og er dermed knap 1 mia. kr. lavere end skønnet i august, som tog udgangspunkt i Danmarks Statistiks budgetstatistik for 2011. Nedjusteringen afspejler forventede mindredgifter til vejprojekter ifølge de ministerielle rammeredegørelser for 2011 samt lavere forventede anlægsudgifter i regionerne med afsæt i foreløbige regnskabsoplysninger. Realvæksten i 2011 nedjusteres på den baggrund til 6,6 pct., hvilket er i tråd med udviklingen i nationalregnskabet frem til 3. kvartal 2011.

Tabel 4.9
Skøn for de offentlige investeringer

	2010	2011	2012	2013
Realvækst, pct.				
Augustvurdering	6,9	7,3	-4,7	-11,6
Decembervurdering	8,5	6,6	13,9	-23,6
Ændring siden august, pct.-point	1,6	-0,7	18,6	-12,0

Kilde: Danmarks statistik og egne skøn.

De offentlige investeringer er øget markant i årene 2009-2012 som følge af fremrykninger. Som led i konsolideringen af de offentlige finanser er der således forudsat en tilpasning til et mere normalt investeringsniveau fra 2013 og frem. Med kickstarten afbødtes aktivitetsvirkningen af det forudsatte fald i de offentlige investeringer i 2013 dog af forventede nye investeringer blandt andet afledt af en kommende energiaftale og som led i indførelsen af en trængselsafgift i Hovedstadsområdet.

Dertil kommer, at der er truffet beslutning om betydelige offentlige investeringer i laboratorier, sygehuse, daginstitutioner, skoler og veje i de kommende år, *jf. tabel 4.10*. Samtidigt er der besluttet investeringsprojekter for 100 mia. kr. i regi af infrastrukturfonden til baner og veje, Metro Cityringen til 22 mia. kr. og Femern Bælt-forbindelsen til 50 mia. kr. Disse investeringer er i gang, hvilket vil understøtte den økonomiske aktivitet.

Tabel 4.10
Planlagte investeringsprojekter

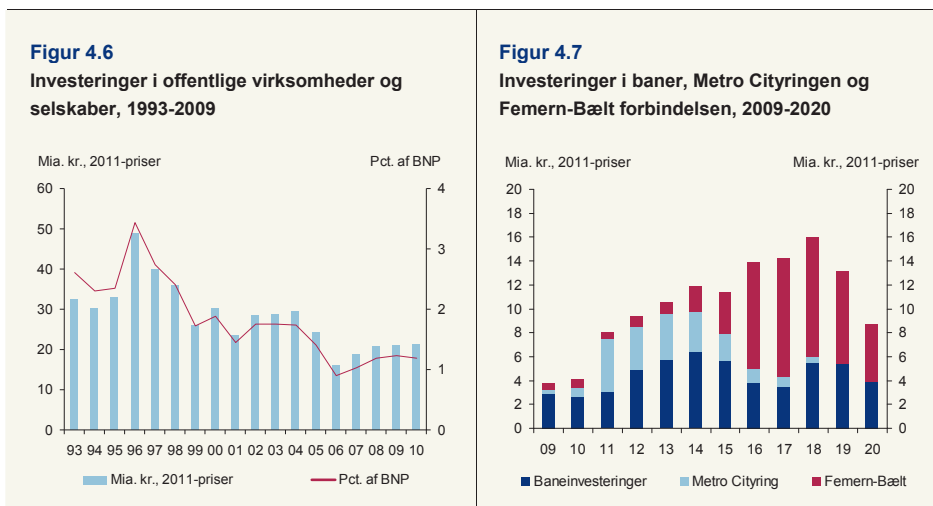
2011-priser	Mia. kr.	Periode
Kvalitetsfondsområdet:		
Sygehuse inkl. regional medfinansiering	41 ¹⁾	2009-2018
Dagtilbud, folkeskoler, ældreområdet mv. ²⁾	9 ³⁾	2009-2013
Medfinansiering af kommunale investeringer	14	2014-2018
Anvendt Borgernær Teknologi (ABT-fonden)	3	2009-2016
Infrastrukturfond mv.:		
Transportinvesteringer i regi af Infrastrukturfonden	97	2009-2020
Motorvejen Holstebro-Herning	3	2013-2018
Andre store infrastrukturprojekter:⁴⁾		
Metro Cityringen	22	2007-2018
Femern Bælt-forbindelsen, inkl. landanlæg	50	2009-2020

Anm.: De store infrastrukturinvesteringer samt baneinvesteringerne i regi af Infrastrukturfonden er organiseret i offentlige selskaber og medregnes til de private investeringer i nationalregnskabet.

- 1) 2009-priser.
- 2) Løft af de fysiske rammer på dagtilbudsområdet, i folkeskolen, for idrætsfaciliteter målrettet børn og unge samt på ældreområdet.
- 3) Det er en forudsætning for anvendelsen af midlerne fra kvalitetsfonden, at den enkelte kommune bidrager med en tilsvarende finansiering til investeringsprojekterne. Med udmøntningen vil kommunernes anlægsinvesteringer på kvalitetsfondsområderne blive løftet fra i alt ca. 25 mia. kr. til 34 mia. kr. i 2009-2013.
- 4) Opregnet til 2011-priser med afsæt i det statslige anlægsindeks.

Offentlige investeringer i nationalregnskabet omfatter ikke investeringer i regi af offentlige virksomheder og selskaber, heriblandt Banedanmark, Metroselskabet I/S, forbindelserne over Storebælt, Øresund og Femern, DONG Energy A/S og kommunale forsyningsvirksomheder (herunder kloakker, vand- og varmforsyning). I 1990'erne udgjorde investeringer i offentlige

virksomheder og selskaber omkring 2½ pct. af BNP, hvilket især skal ses i lyset af etableringen af forbindelserne over Storebælt og Øresund, *jf. figur 4.6.*

Kilde: Danmarks Statistik.

Kilde: Danmarks Statistik og egne skøn.

Der foreligger ikke opgørelser af eller indikatorer for planlagte investeringer i offentlige virksomheder og selskaber, hvorfor niveauet fremadrettet vanskeligt kan vurderes. For tre store investeringsområder, baner og signaler, Metro Cityringen og Femern-forbindelsen, er det truffet beslutning om investeringer for omkring 125 mia. kr. eller knap 10 mia. kr. årligt i gennemsnit i perioden 2009-2021. Som led i indfasningen ventes en gradvis vækst i investeringerne i baner, Metro Cityringen og Femern-Bælt forbindelsen frem til 2018, *jf. figur 4.7*, hvilket vil understøtte den økonomiske aktivitet i de kommende år.

4.3 Finanspolitikken aktivitetsevirkning

Finanspolitikken umiddelbare virkning på den økonomiske aktivitet måles ved den ét-årige finanseffekt. En positiv finanseffekt indikerer, at finanspolitikken medvirker til at øge den økonomiske aktivitet, mens en negativ finanseffekt angiver en finanspolitisk afdæmpning af økonomien.

Finanseffekten skønnes til -0,2 pct. af BNP i 2011, 0,4 pct. af BNP i 2012 og -0,9 pct. af BNP i 2013, *jf. tabel 4.11*.

Tabel 4.11
Ét-årig finanseffekt, 2007-2013

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Aktivitetsevirkning, pct. af BNP							
Udgifter i alt	0,1	0,0	0,9	0,2	-0,1	0,3	-0,6
Indtægter i alt	0,0	0,0	0,2	0,3	-0,1	0,1 ¹⁾	-0,3 ¹⁾
Finanseffekt, i alt	0,1	0,1	1,1	0,5	-0,2	0,4	-0,9
SP-udbetalinger			0,3	0,0	-0,2	-	-

1) Inklusiv udbetaling af efterlønsbidrag.

Den finanspolitiske stramning i 2011 følger primært af konsolideringen af den offentlige økonomi i genopretningsaftalen, herunder et afdæmpet forløb i det offentlige forbrug og skatte-stigninger.

Den ekspansive finanspolitik i 2012 skal navnlig ses i sammenhæng med fremrykninger af offentlige investeringer i kickstarten samt efterlønsudbetalingerne, mens skatte- og afgiftsstigninger i finansloven for 2012 isoleret set dæmper aktiviteten.

I forhold til augustvurderingen er finanseffekten i 2011 opjusteret fra -0,3 pct. af BNP til -0,2 pct. af BNP. Opjusteringen følger af et revideret metodegrundlag, *jf. Økonomisk Redegørelse*, december 2011, mens færre offentlige udgifter isoleret set reducerer finanseffekten. Opjusteringen i 2012 fra 0,0 pct. af BNP til 0,4 pct. af BNP skyldes navnlig fremrykninger af investeringer i kickstarten.

I 2013 skønnes finanseffekten til -0,9 pct. af BNP. Den kontraktive finanspolitik afspejler den forudsatte normalisering af de offentlige investeringer samt skatte- og afgiftsstigninger i Forårspakke 2.0, genopretningsaftalen og finanslovsaftalerne for 2012. Den kontraktive finanspolitik i 2013 dæmpes af aktivitetsevirkningen af investeringer i almene boliger og på energiområdet mv. i kickstarten, som ikke medregnes i finanseffekten.

4.4 Strukturel saldo

Den strukturelle saldo viser stillingen på de offentlige finanser, når der er taget højde for virkningen af konjunkturer og andre midlertidige forhold, *jf. boks 4.3*.

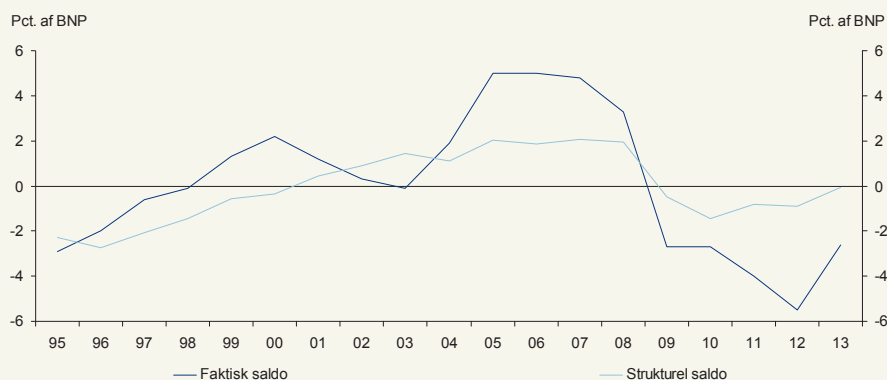
I perioden 2004-2008 bidrog konjunkturerne og udviklingen på de finansielle markeder til, at de faktiske overskud på de offentlige finanser var markant større end de skønnede strukturelle overskud, *jf. figur 4.8*. Det skyldtes blandt andet ekstraordinært store provenuer fra pensionsafkastskatten i 2004 og 2005 samt den gunstige konjunkturudvikling i 2006-2008, der midlertidigt bidrog til et større overskud på den faktiske saldo. I lyset af, at både beskæftigelse og produktion ventes at være lavere end de strukturelle niveauer i 2009-2013, skønnes de strukturelle underskud i 2009-2013 at være mindre end underskuddene på den faktiske saldo.

Efter et overskud på den strukturelle saldo på 1,9 pct. af BNP i 2008 skønnes der underskud på 0,5 pct. af BNP i 2009 og 1,5 pct. af BNP i 2010. Svækkelsen af den strukturelle saldo i 2009 og 2010 afspejler den ekspansive finanspolitik.

På baggrund af lavere udgifter til blandt andet offentligt forbrug og subsidier i Danmarks Statistiks reviderede opgørelse af de offentlige finanser, er det strukturelle underskud i 2010 nedjusteret fra 1,7 pct. af BNP i augustvurderingen til 1,5 pct. af BNP. I 2011 skønnes det strukturelle underskud til -0,8 pct. af BNP og i 2012 til -0,9 pct. af BNP.

I 2013 skønnes strukturel balance mellem udgifter og indtægter, og den strukturelle saldo ventes således forbedret med 1½ pct. af BNP fra 2010 til 2013. Dermed efterleves henstillingen fra rådet af EU's finansministre (ECOFIN) om, at Danmark gennemfører initiativer, der sikrer en styrkelse af den strukturelle saldo med 1½ pct. af BNP i årene 2011-13 samt bringer underskuddet under 3 pct. af BNP i 2013.

Figur 4.8
Faktisk og strukturel saldo 1995-2013

Forbedringen fra 2010 til 2013 skal primært ses i sammenhæng med skatte- og afgiftsstigninger i Forårspakke 2.0, genopretningsaftalen og finanslovsaftalerne for 2012 samt en normalisering af de offentlige investeringer i 2013. Dertil kommer afdæmpede lønstigninger i OK11.

Fra 2002 til 2013 skønnes den strukturelle saldo reduceret med knap 1 pct. af BNP, *jf. tabel 4.12*. Det skal navnlig ses i sammenhæng med den ekspansive finanspolitik i 2009 og 2010. I perioden fra 2002 til 2008 er den strukturelle saldo samlet set forbedret med 1¼ pct. af BNP, hvilket navnlig kan ses i sammenhæng med afviklingen af statsgælden, som har reduceret nettorenteudgifterne, samt et fald i den strukturelle ledighed.

Tabel 4.12**Den strukturelle saldo (pct. af BNP), 2002-2013**

	Strukturel saldo		Ændring som følge af					
	Niveau	Årlig ændr.	Finans-politik ¹⁾	Pensions-afkastskat	Netto-rente-udgifter	Nordsø-indtægter	Specielle-poster ²⁾	Andre forhold
2002	0,9							
2003	1,4	0,5	0,0	0,0	0,3	0,2	0,1	-0,1
2004	1,1	-0,3	-1,5	0,0	0,3	0,1	0,1	0,7
2005	2,0	0,9	-0,4	0,0	0,3	0,2	0,0	0,4
2006	1,9	-0,1	-0,7	0,0	0,2	0,1	-0,1	-0,3
2007	2,1	0,2	0,0	0,0	0,2	0,1	0,0	-0,7
2008	1,9	-0,2	-0,4	0,0	0,1	0,1	-0,1	-0,3
2009	-0,5	-2,4	-2,2	0,1	0,1	-0,1	-0,1	0,2
2010	-1,5	-1,0	-1,0	0,0	0,1	-0,1	-0,1	-0,1
2011	-0,8	0,7	0,9	0,0	0,0	-0,1	0,0	-0,2
2012	-0,9	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0	-0,2
2013	0,0	0,9	1,7	0,0	-0,1	-0,1	0,0	-0,5
I alt		-0,9	-3,6	0,1	1,5	0,3	-0,2	-0,9

1) Bidraget fra finanspolitikken afviger som følge af metodeforskelle fra finanseffekten.

2) De specielle poster indeholder blandt andet diverse drifts- og kapitaloverførsler (netto) herunder blandt andet offentlige overførsler til udlandet.

Kilde: *Økonomisk Redegørelse*, december 2011.

I 2013 ventes den strukturelle saldo forbedret med 0,9 pct. af BNP, hvilket skal ses i sammenhæng med forudsatte finanspolitiske stramninger på 1¼ pct. af BNP.

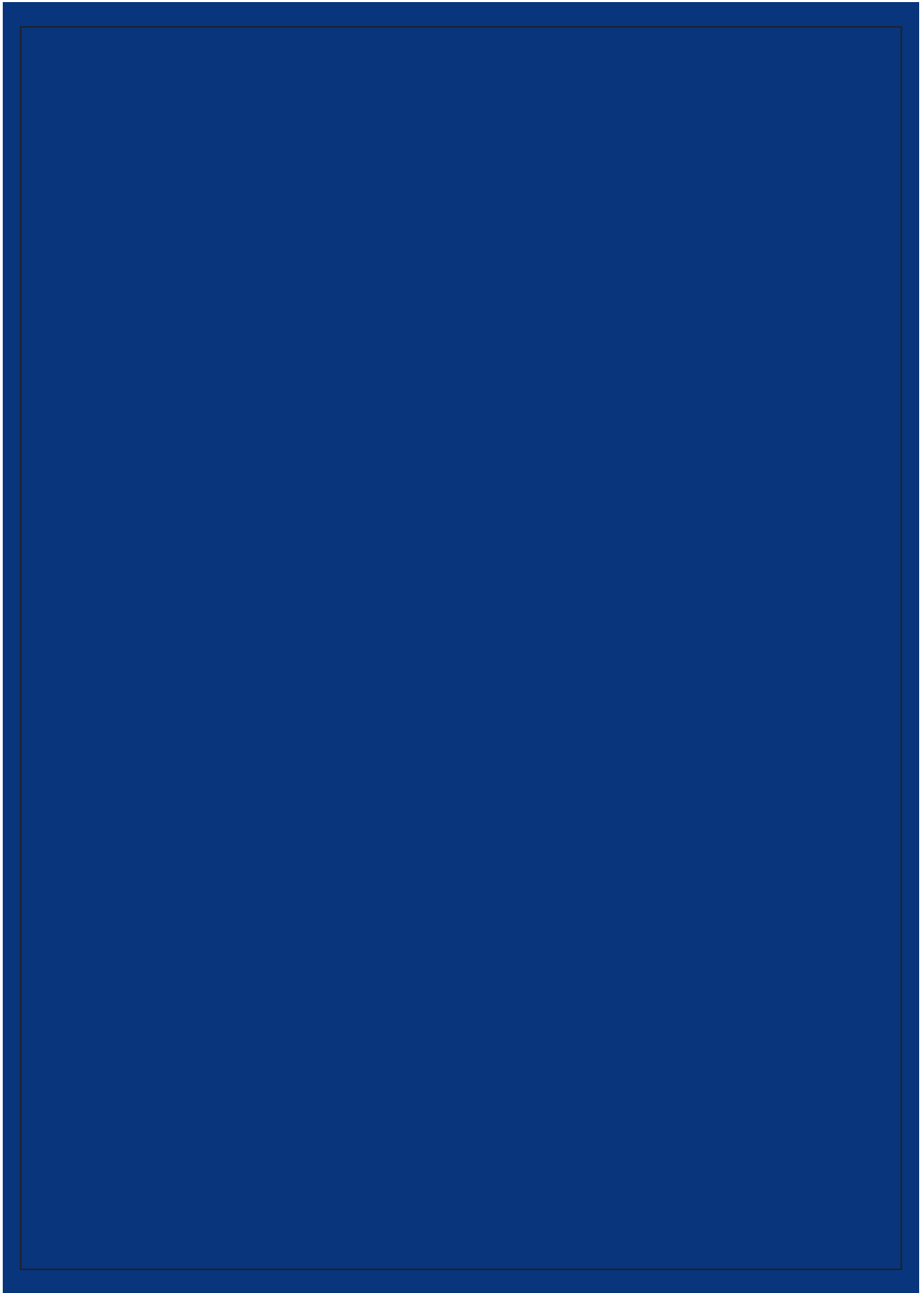
Boks 4.3**Den strukturelle budgetsaldo**

Saldoen på de offentlige finanser afhænger af konjunktursituationen. I perioder med høj økonomisk vækst stiger de offentlige indtægter fra skatter og afgifter således relativt meget, mens overførselsudgifterne har en tendens til at falde – primært som følge af faldende ledighed.

Potentialet for en gunstig udvikling i den faktiske offentlige saldo er derfor større i en højkonjunktur med faldende ledighed og stigende beskæftigelse end i en periode med stigende ledighed og faldende beskæftigelse.

Den strukturelle saldo opgøres som den faktiske offentlige saldo korrigeret for det positive eller negative bidrag fra konjunkturerne og angiver dermed stillingen på de offentlige finanser renset for den givne konjunktursituation. Forskellen mellem den faktiske og den strukturelle saldo afhænger af, hvor mange ledige ressourcer der er i økonomien. Den strukturelle saldo er derfor blandt andet bestemt af finanspolitikkenes stramhedsgrad og den skønnede strukturelle ledighed.

Udover bidrag fra konjunkturerne korrigeres der i beregningen af den strukturelle saldo også for indflydelsen af særlige forhold, som ikke er direkte knyttet til konjunkturudviklingen, men som kan have betydelig og varierende indflydelse på de offentlige finanser fra år til år. Det drejer sig især om pensionsafkastskatteprovenuet, der afhænger af udviklingen i aktie- og obligationskurserne, hvorfor provenuet kan fluktuere meget kraftigt, selskabsskatteprovenuet, herunder fra Nordsø-aktiviteterne, samt udviklingen i de offentlige drifts- og kapitaloverførsler.

5. English summary

The financial turmoil caused by the international debt crisis has continued during recent months, and the IMF, OECD and the European Commission have reduced their growth forecasts considerably.

On this background expected GDP growth for 2011 has been reduced to 1 per cent in 2011 and 2012 compared to 1.3 per cent in 2011 and 1.8 per cent in 2012 in the August projection. In 2013 growth in GDP is expected to 1.4 per cent. The weaker growth prospects in connection with lower expected private consumption and employment contributes to larger general government budget deficits.

In 2011 the general government budget deficit is estimated to approx. DKK 71¼bn corresponding to 4.0 per cent of GDP, and the deficit in 2012 is estimated to DKK 100¼bn or 5.5 per cent of GDP. In 2013 the budget deficit is estimated to DKK 48¼bn corresponding to 2.6 per cent of GDP.

The structural budget balance is estimated to be strengthened by 1½ per cent of GDP from 2010 to 2013. Thereby Denmark will meet the recommendation by the ECOFIN to reduce the deficit below 3 per cent of GDP.

The budget for 2012 includes new initiatives of DKK 9¼bn, which is fully financed by tax increases, use of general reserves and other measures. New initiatives include improved conditions for unemployed, measures to reduce youth unemployment and increases in certain social assistance allowances. Further, additional means are allocated to the health sector as well as to research and education.

In order to support growth and employment, investments of nearly DKK 11bn in 2012 and DKK 8bn in 2013 is brought forward as a part of a *Kick-start* of the Danish economy, cf. *table 5.1*. The fiscal stimulus package includes advanced public investment in e.g. roads, schools and hospitals as well as renovation of social housing and new investments in energy etc.

Table 5.1
New investments and investments brought forward in 2012 and 2013

DKK bn	2012	2013	2012-13
Roads, railways and coastal protection	1.6	-0.8	0.8 ¹⁾
Municipal investments in schools, day care centres etc.	3.9	1.0	4.9 ¹⁾
Regional investments in hospitals, new equipment etc.	1.8	-	1.8 ¹⁾
Renovation in social housing	2.1	1.6	3.7
Energy investments	1.3	5.4	6.7
Investments in the Copenhagen toll ring	-	0.8	0.8
Total investments	10.7	8.0	18.7

- 1) Public investments that have been brought forward are offset by a reduction in the public investment level from 2014-2020.

Public investments are expected to increase to DKK 46³/₄bn in 2012, but will be reduced to DKK 36¹/₄bn as part of the fiscal consolidation of the public finances public investments.

5.1 General government finances

The estimates for the general government finances in 2011 and 2012 are based on the short term projections for the Danish economy, cf. *Economic Survey*, December 2011.

In addition the estimates for 2011 are derived from the central government budget for 2011, an updated status for the central government spending in 2011, the local government budgets for 2011 and the quarterly national accounts for the 3rd quarter 2011. With respect to 2012 the estimates are based on the central and local government budgets for 2012. For 2013 the estimates are primarily based on the short term projections, the *Reform Agenda 2020* and the central government budget for 2012.

According to revised data on general government finances from Statistics Denmark, the general government deficit amounted to DKK 47¹/₂bn in 2010 or 2.7 per cent of GDP, cf. *table 5.2*.

Table 5.2
General government budget balance, 2006-2013

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
DKK bn, current prices								
August 2011	82.3	81.4	56.9	-46.5	-48.3	-68.2	-84.5	-33.9
December 2011	82.3	81.4	57.6	-45.9	-47.4	-71.2	-100.7	-48.2
- Central government	89.7	85.8	65.2	-33.4	-44.1	-	-	-
- Local governments	-7.8	-4.5	-7.3	-11.0	-3.2	-	-	-
- Social funds	0.3	0.0	-0.3	-1.5	-0.2	-	-	-
December 2011 (per cent of GDP)	5.0	4.8	3.3	-2.8	-2.7	-4.0	-5.5	-2.6

Note: The specification of the central and local government budget balances does not fully reflect that the central government, through transfers to the local governments, bears the risk of fluctuations in expenditure and revenues due to the business cycle.

In 2011 the general government budget deficit is estimated at DKK 71¼bn corresponding to 4.0 per cent of GDP, and the deficit in 2012 is estimated at DKK 100¼bn or 5.5 per cent of GDP. In 2013 the budget deficit is estimated at DKK 48¼bn corresponding to 2.6 per cent of GDP.

The weakening of the general government budget balance since 2008 is primarily due to the international economic crisis and expansionary fiscal policy in 2009 and 2010. Fiscal policy is also eased in 2012 due to the *Kick-start* and the possibility to leave the early retirement scheme and cash the payments without taxes.

Compared to the short term projection in August 2011 the deficit on the general government budget balance in 2010 is adjusted downwards by DKK 1bn according to revised data from Statistics Denmark, cf. table 5.2. The revision covers among other things lower public consumption, investments and subsidies, which is counteracted by lower revenues from the pension yield taxation.

In 2011 and 2012 the expected budget deficit is upward adjusted by DKK 3bn and DKK 16¼bn compared to the August estimates primarily reflecting weak cyclical conditions. Revenues from corporate taxes, personal taxes and labour market contribution as well as VAT and other duties has been adjusted downwards by DKK 14bn in 2011 and DKK 12.6bn in 2012, cf. table 5.3. Furthermore, public investment expenditures are increased by DKK 6¼bn in 2012 since August due to the fiscal stimulus package *Kick-start*.

Table 5.3
Revision of the general government budget balance from August to December

	2010	2011	2012
DKK bn, current prices			
North Sea oil and gas exploration activities	0.3	2.3	1.4
Corporate taxes excluding North Sea oil and gas exploration activities	0.2	-6.3	-5.7
Pension yield taxation	-5.5	7.1	0.7
Labour market contribution	-0.4	-0.6	-1.3
Personal taxes etc.	0.6	-4.0	-2.1
Value Added Tax	-0.1	-1.4	-2.4
Vehicle registration tax	0.0	-1.0	-1.6
Other taxes and duties	-0.1	-1.7	0.7
Public consumption expenditures	1.5	2.5	1.6
Public investment expenditures	0.5	0.9	-6.8
Income transfers	-0.5	1.7	-3.8
Net interest expenditures and dividends	-0.2	0.5	1.7
Subsidies	2.2	0.1	-1.4
Bank and credit packages		-3.9	3.2
Other expenditures and revenues	2.4	0.6	-0.4
Total revision of general government budget balance	0.9	-3.1	-16.2

Note: Negative numbers imply reductions of the surplus due to reduced revenues or increased expenditures, and positive numbers imply increases in the surplus due to increased revenues or decreased expenditures.

Revenues *from the North Sea activities* are upward adjusted by DKK 2¼bn in 2011 and by DKK 1½bn in 2012 compared to the August projection reflecting an upward adjustment of the expected oil and gas production level in 2011 and of the oil price in 2012.

Corporate taxes excluding North Sea oil and gas exploration activities are downward adjusted by DKK 6¼bn in 2011 and DKK 5¼bn in 2012 compared to the August projection. This reflects new data on payments of corporate taxes in 2011 showing significantly lower corporate tax revenues than previously expected. Due to weaker cyclical condition corporate tax revenues are downward adjusted in 2012 as well.

The revenues from *the pension yield taxation* are upward adjusted by DKK 7bn in 2011 reflecting lower expected interest rates in 2011 and increasing returns on bonds and derivatives. The upward adjustment by ¾bn in 2012 is primarily due to a downward adjustment in the stock of negative tax from 2011, which can be deducted in the pension yield taxation in 2012.

The revenues from *labour market contribution* are downward adjusted by DKK ½bn in 2011 and by DKK 1¼bn in 2012 due to a lower expected employment level and lower expected wage increases in both the private and public sector.

Revenues from *personal taxes etc.* are downward adjusted by DKK 4bn in 2011 and DKK 2bn in 2012 reflecting lower expected wage increases and a downward adjustment in the employment level by approx 25,000 persons in 2011 and approx 36,000 persons in 2012. In 2012 the revenue from personal taxes increases by DKK 2bn because of the ceiling on pensions with annuity payments, which implies an advance of future tax payments.

The revenues from the *Value Added Tax (VAT)* are downward adjusted by DKK 1½bn in 2011 and by DKK 2½bn in 2012 following a downward adjustment in the expected private consumption.

Revenues from the *vehicle registration tax* are downward adjusted by DKK 1bn in 2011 and by DKK 1½bn in 2011 primarily reflecting a lower expected private car sale.

Other taxes and duties are downward adjusted by DKK 1¾bn in 2011, but upward adjusted by DKK ¾bn in 2012. The private consumption is downward adjusted both in 2011 and 2012, while higher duties on unhealthy food, alcohol, cigarettes and air pollution increases the revenues by DKK 2bn in 2012.

Nominal *public consumption* expenditures are downward adjusted by DKK 2½bn in 2011 and DKK 1½bn in 2012. In 2011 the adjustment primarily reflects reduced expenditures on active labour market policy and on military equipment. In 2012 the downward adjustment reflects lower budgeted consumption expenditures in local governments than agreed upon in June, whereas the central government budget for 2012 includes additional public consumption of DKK 2½bn in 2012 primarily reflecting initiatives in the health sector and increased funds for research and education.

The nominal level of *public investment* expenditures are downward adjusted by DKK 1bn in 2011 based on lower expected road investments and lower regional investments. The upward adjustment of DKK 6¾bn in 2012 is due to the fiscal stimulus package *Kick-start*, which includes public investments in roads, schools, hospitals etc.

Expenditures on *income transfers* is downward adjusted by DKK 1¾bn in 2011 primarily due to a downward adjustment of expenditures on pensions and early retirement of DKK 1¼bn. In 2012 expenditures on income transfers are upward adjusted by DKK 3¾bn reflecting higher expenditures for unemployment benefits and social assistance of DKK 3½bn due to higher unemployment in 2012 and additional expenditures in the political agreement on the central government budget for 2012.

Expenditures on *subsidies* are largely unchanged in 2011 and upward adjusted by DKK 1½bn in 2012 primarily reflecting an agreement to maintain the high 2011-level of vocational training places in 2012 and 2013.

Net interest expenditures and dividends are adjusted downwards by DKK ½bn in 2011 and by DKK 1¼bn in 2012, which among other things reflects a lower expected interest rate level.

Revised estimates of *Bank and credit packages* increase the public deficit by DKK 4bn in 2011 and reduce the deficit by 3¼bn in 2012. This reflects that losses on individual government guarantees are dated to 2011, while the losses in August were dated to 2012.

Adjustments of *other expenditures and revenues* are expected to affect the general government budget balance positively by DKK ½bn in 2011 and negatively by DKK ½bn in 2012. Contributions to EU are lowered by DKK ¾bn annually in 2011 and 2012, while capital transfers have been adjusted upwards by DKK ½bn in both years due to repayment of property taxes. In addition there has been an upward adjustment of repayment of early retirement contributions by DKK ½bn and expenditures on railway investments in Banedanmark by DKK ¾bn in 2012.

The expenditure burden, i.e. the ratio of government expenditure to GDP, is estimated at 55¾ per cent of GDP in 2013, which reflects an increase of 5 percentage points since 2006, *cf. table 5.4*. The increase primarily reflects a higher level of public consumption relative to GDP of 2½ percentage points from 2006 to 2013, *cf. annex 2*. In the same period the revenue burden is expected to decrease by 2½ percentage points primarily due to a lower tax burden.

Table 5.4
Expenditure, tax and revenue burden, 2006-2013

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Diff. 2006- 2013
Per cent of GDP									
Expenditure burden ¹⁾	50.6	50.0	50.6	56.7	56.4	56.9	57.8	55.7	5.1
Tax burden	49.8	49.1	47.9	47.8	47.7	46.5	46.6	47.6	-2.2
Revenue burden ¹⁾	55.7	54.8	53.9	54.0	53.7	52.9	52.3	53.2	-2.5

- 1) The specification of total public expenditures and revenues deviates from the specification from Statistics Denmark. Total public expenditures reflect public consumption, which includes revenues from sales and calculated depreciation expenditure, and total revenues include calculated depreciation. The specification of public expenditure from Statistics Denmark does not include public sales, which are included in total revenues, and calculated depreciation is not included in public expenditures and revenues in the specification from Statistics Denmark. Thus, the expenditure and revenue burdens differ from the ascertained burdens based on the specifications according to Statistics Denmark.

From 2008 to 2010 the expenditure burden is expected to increase from 50.6 per cent of GDP in 2008 to 56.4 per cent of GDP in 2010. The significant increase is reflecting a higher level of public consumption relative to GDP, higher income transfers and a reduction of GDP as a result of the weak cyclical condition.

From 2010 to 2012 the expenditure burden is expected to increase further by 1½ percentage point to 57¾ per cent of GDP in 2012 primarily reflecting the repayments in 2012 of early retirement contributions that increases the public deficit by about 1 per cent of GDP.

The tax burden is largely unchanged from 2009 to 2011, but is expected to increase by 1.1 percentage points from 2011 to 2013. Primarily due to the *Spring Package 2.0* personal taxes are reduced by ¾ per cent of GDP from 2006 to 2011, but are again increased by ¾ per cent from 2011 to 2013 due to tax increases in the *Fiscal Consolidation Agreement*.

Detailed information about the expenditure, tax and revenue burden can be found in annex 2.

5.2 Fiscal stance

The *fiscal effect* is an indicator of fiscal policy stance. The fiscal effect measures the impact of fiscal policy changes on economic activity.

The fiscal effect is estimated to -0.2 per cent of GDP in 2011, 0.4 per cent of GDP in 2012 and -0.9 per cent in 2013, *cf. table 5.5*.

Table 5.5
Fiscal effect, 2007-2013

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Per cent of GDP							
Expenditures	0.1	0.0	0.9	0.2	-0.1	0.3	-0.6
Revenues	0.0	0.0	0.2	0.3	-0.1	0.1 ¹⁾	-0.3 ¹⁾
Fiscal effect, incl. early retirement contributions	0.1	0.1	1.1	0.5	-0.2	0.4	-0.9
Special pension scheme (SP)			0.3	0.0	-0.2	-	-

1) Incl. early retirement contributions.

The fiscal tightening in 2011 primarily follows from the *Fiscal Consolidation Agreement* including moderate growth in public consumption and tax increases.

The ease of fiscal policy in 2012 reflects the fiscal stimulus package *Kick-start* and to the repayments of the early retirement contributions. Tax increases in the agreement on the central government budget for 2012 has a tightening effect.

Compared to the short term projection in August 2011 the fiscal effect in 2011 is upward adjusted from -0.3 per cent of GDP to -0.2 per cent of GDP. The adjustment is due to a revision of the calculation methods, *cf. Economic survey*, December 2011, while less public spending

in isolation reduces the fiscal effect. The upward adjustment in 2012 from 0.0 per cent to 0.4 per cent is primary due to the *Kick-start*.

Fiscal policy is expected to have a negative effect on the economic activity in 2013 at -0.9 per cent. The tightened fiscal policy reflects an assumed normalization of the public investment level and tax increases in the *Spring Package 2.0*, *The Fiscal Consolidation Agreement* and the central government budget for 2012. The contractive fiscal policy in 2013 is eased by the impact on activity from investments in social housing and energy in the *Kick-start*, which is not included in the fiscal effect.

5.3 Structural budget balance

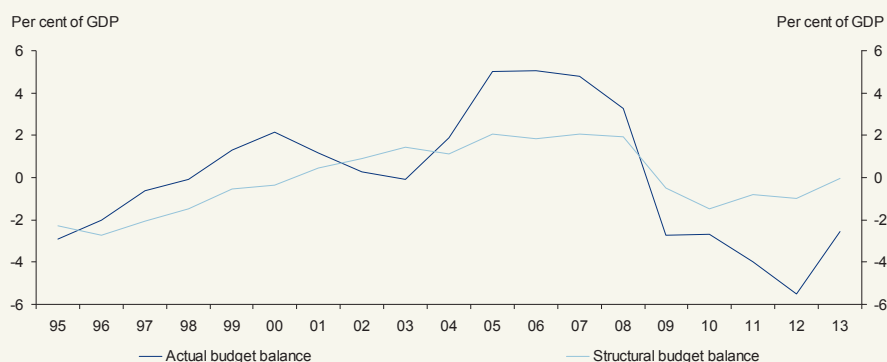
The structural budget balance is the actual general government balance adjusted for the estimated impact on the budget from the cyclical position of the economy and other temporary factors.

The structural budget balance is estimated at 1.9 per cent of GDP in 2008, -1½ per cent of GDP in 2009 and -1½ per cent of GDP in 2010. The weakening of the structural balance in 2009 and 2010 is due to the expansionary fiscal policy.

The structural budget deficit is estimated to 0.8 per cent of GDP in 2011 and 0.9 per cent of GDP in 2012.

In 2013 structural balance between expenditures and revenues is estimated. The structural budget balance is estimated to be strengthened by 1½ per cent of GDP in 2011-2013. Thereby Denmark will meet the recommendation by the ECOFIN to reduce the deficit below 3 per cent of GDP.

Figure 5.1
Actual and structural balance 1995-2013

In 2004-2008 both cyclical conditions and the development in the financial markets contributed to higher actual budget surpluses compared to the calculated structural surpluses, *cf. figure 5.1*. Extraordinarily large surpluses from the pension yield taxation in 2004 and 2005 as well as favourable cyclical conditions in 2006-2008 contributed to higher actual surpluses. In light of both employment and production being estimated lower than their structural levels in 2009-2013, the estimated actual deficit is higher than the structural budget deficit in 2009-2013.

From 2002 to 2013 the estimated structural budget balance was reduced by 1 per cent of GDP, *cf. table 5.6*. From 2002 to 2008 the structural budget balance is strengthened by 1 per cent of GDP primarily reflecting lower net interest rate expenses due to reductions in central government debt and a decline in structural unemployment. Expansionary fiscal policy in 2009 and 2010 on the other hand has reduced the structural budget balance considerably.

Table 5.6
Structural budget balance (per cent of GDP), 2002-2013

	Structural Balance		Change due to					
	Level	Yearly change	Fiscal policy ¹⁾	Pension yield taxation	Net Interest	North Sea oil and gas	Special items ²⁾	Other
2002	0.9							
2003	1.4	0.5	0.0	0.0	0.3	0.2	0.1	-0.1
2004	1.1	-0.3	-1.5	0.0	0.3	0.1	0.1	0.7
2005	2.0	0.9	-0.4	0.0	0.3	0.2	0.0	0.4
2006	1.9	-0.1	-0.7	0.0	0.2	0.1	-0.1	-0.3
2007	2.1	0.2	0.0	0.0	0.2	0.1	0.0	-0.7
2008	1.9	-0.2	-0.4	0.0	0.1	0.1	-0.1	-0.3
2009	-0.5	-2.4	-2.2	0.1	0.1	-0.1	-0.1	0.2
2010	-1.5	-1.0	-1.0	0.0	0.1	-0.1	-0.1	-0.1
2011	-0.8	0.7	0.9	0.0	0.0	-0.1	0.0	-0.2
2012	-1.0	-0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.2
2013	0.0	1.0	1.7	0.0	-0.1	-0.1	0.0	-0.5
Total		-0.9	-3.6	0.1	1.5	0.4	-0.2	-1.1

1) Due to different methods of calculation the fiscal policy effects differ from the effects used in the calculation of the fiscal effect.

2) Special items include among other things various net current and capital transfers.

5.4 Central government finances

The deficit on the central government budget is estimated at DKK 87¼bn in 2012 on the current, investment and lending account – the so-called CIL-account¹ – corresponding to 4.8 per cent of GDP, *cf. table 5.7*. The CIL-account deficit in 2011 is estimated at DKK 49¼bn corresponding to 2.8 per cent of GDP.

Table 5.7
CIL-account, 2011-2012

	2011			2012		
	August	December	Diff.	Budget proposal	Budget	Diff.
DKK bn, current prices						
Total revenues	643.0	634.3	-8.7	614.9	616.7	1.8
Total expenditures	686.5	683.6	-2.9	694.7	704.4	9.7
CIL-account	-43.5	-49.3	-5.8	-79.8	-87.7	7.9
CIL-account (per cent of GDP)	-2.4	-2.8	-0.3	-4.3	-4.8	-0.4

The higher CIL-account deficit in 2011 compared to the August estimate reflects lower revenues of DKK 8¼bn and lower expenditures of DKK 3bn. The former is primarily due to lower estimated revenues from corporate and pension yield taxation, personal taxes and VAT. The lower net expenditures in 2011 include reduced expenditure on national defence and lower pensions.

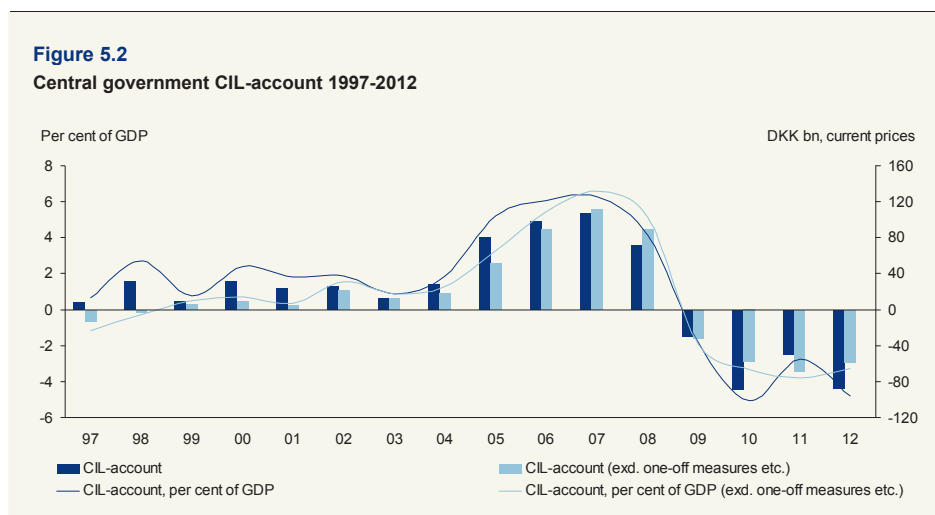
The increase in the CIL-account deficit in 2012 compared to 2011 reflects reduced central government revenues and higher expenses. Revenues are reduced primarily due to lower estimated revenues from pension yield taxation and repayment of early retirement contributions. The higher expenditures include costs of shutting down activities in the North Sea which are accounted for in 2012, but the actual payments will be made at a later stage.

The CIL-account is affected by one-off measures from year to year. *cf. figure 5.2*. Corrected for one-off measures etc., the CIL-account deficit is estimated at DKK 68½bn in 2011 and DKK 59½bn in 2012 corresponding to -3.8 per cent of GDP in 2011 and -3.2 per cent of GDP in 2012.

¹ The CIL-account differs from the national account based on the central government balance with respect to the accruals concept (e.g. taxes), the treatment of financial transactions etc. In addition, some institutions that are part of the central government accounts are not considered part of the central government sector in the national accounts, and some institutions that are not part of the central government accounts are considered part of the central government sector.

The correction of the CIL-account in 2011 is primarily due to the change in the timing of tax payments from the pension yield taxation, for which revenues in 2010 are not paid until 2011.

The correction for one-off measures in the CIL-account in 2012 primarily reflects to expected repayment of early retirement contributions and lower revenues from pension yield taxation.

5.5 Central government financing requirement and debt

Central government debt measured as a percentage of GDP is estimated to increase from 22 per cent of GDP in 2010 to 27 per cent of GDP in 2012 corresponding to an increase of 5 percentage points, *cf. table 5.8*. Measured in nominal terms central government debt is estimated to increase from DKK 386¼bn in 2010 to DKK 494¼bn in 2012 corresponding to an increase of DKK 108bn over the two years.

The increase in debt from 2010 to 2012 primarily reflects the central government deficit.

Table 5.8
Central government debt, 2010-2012

	2010	2011	2012	Diff. 2010-12
End of year nominal value, DKK bn (current prices)				
Domestic debt	576.4	643.8	618.4	42.0
Foreign debt	114.7	113.6	91.2	-23.5
The central government's account in Danmarks Nationalbank ¹⁾	-177.1	-217.8	-99.3	77.8
Fund holding of bonds ²⁾	-127.8	-124.2	-116.0	11.8
Central government debt DKK bn	386.3	415.5	494.3	108.0
Central government debt per cent of GDP	22.0	23.2	26.9	4.9

- 1) The central government's account in Danmarks Nationalbank is measured according to the central government accounts for 2010, while the account for 2011 and 2012 is measured according to the monthly balance of Danmarks Nationalbank.
- 2) The holding of bonds by the funds as well as their deposits in Danmarks Nationalbank are included.

The annual change in central government debt (net of capital gains and borrowing) corresponds to the net balance. The difference between the net balance and the CIL-account reflects among other things cash flows and central government relending.

The net financing requirement in 2011 amounts to DKK 33bn, *cf. table 5.9*. Compared to the estimate in August there is a downward adjustment of the financing requirement of DKK 5bn primarily reflecting a lower deficit on the CIL-account.

In 2012 the net financing requirement is estimated at DKK 79bn reflecting an expected deficit on the CIL-account of DKK 87¼bn.

Table 5.9
CIL-account and net financing requirement. 2010-2012

	2010	2011		2012	
	Final	August	December	Budget proposal	Budget
DKK bn (Current prices)					
CIL-account	-88.7	-43.5	-49.3	-79.8	-87.7
Total relending	1.1	6.2	5.3	-0.9	-2.8
Differences between posted revenues and expenditures and cash flow	-6.1	-0.7	11.0	4.5	11.7
Net financing requirement (-net balance)	93.7	38.0	33.0	76.2	78.9

The financing requirement is equivalent to the net financing requirement, which depends in particular on central government deficit plus repayment of short and long term debt. The financing requirement can be met through borrowing or by drawing on the central government account.

The domestic financing requirement is estimated at DKK 123bn in 2011 and DKK 179bn in 2012. The upward adjustment of DKK 1bn compared to the August estimate reflects larger repayments of long term domestic debt while less net financing requirement count in the opposite direction, *cf. table 5.10*. In 2012 the upward adjustment of DKK 2bn reflects the opposite situation of 2011 with a larger domestic requirement and less repayments of debt.

Table 5.10
Domestic financing requirement 2011 and 2012

DKK bn	2011		2012	
	August	December	Budget proposal	Budget
Net domestic financing requirement	39	33	77	80
Repayment of long term debt ¹⁾	57	65	60	55
Repayment of treasury bills ²⁾	25	25	40	44
Domestic financing requirement	122	123	177	179

- 1) Repayment of long term debt includes the net purchase of bonds by funds, net payments from currency swaps and acquisitions beyond the year.
- 2) Repayment of treasury bills corresponds to outstanding in the program at the beginning of the year.

The domestic financing requirement in 2012 is estimated at DKK 179bn, *cf. table 5.10*. The upward adjustment of DKK 2bn is primarily due to a large net financing requirement and lower repayments of long term debt.

The foreign financing requirement for 2011 is unchanged compared to the estimate in August of DKK 37bn, *cf. table 5.11*. The foreign financing requirement for 2012 is estimated at DKK 36bn and is caused by lower repayment of long term debt.

Table 5.11
Foreign financing requirement 2011 and 2012

DKK bn	2011		2012	
	August	December	Budget proposal	Budget
Net foreign net financing requirement	-1	-1	-1	-1
Repayment of long term debt ¹⁾	33	33	33	32
Repayment of treasury bills ²⁾	5	5	5	5
Foreign financing requirement	37	37	36	36

- 1) Repayment of long term debt includes the net purchase of bonds by funds, net payments from currency swaps and acquisitions beyond the year.
- 2) Repayment of treasury bills corresponds to outstanding in the program at the beginning of the year.

5.6 Bank and credit packages

Through bank and credit packages the government has provided guarantees and loans to the financial sector. The latest report shows that revenues from bank and credit packages are likely to exceed the expected losses related to the bankruptcies.

In the general government budget balance, gains and losses are registered in the year they are dated to. Bank and credit packages are estimated to reduce the general government budget balance by DKK 1½bn in 2011 and strengthen the balance with DKK 4bn in 2012 in the December projection, *cf. table 5.12*.

Table 5.12
Effect of bank and credit packages on the general government budget balance in 2011 and 2012

DKK bn	2011	2012
The Credit Package	0.5	2.6
- Net interest revenues	2.9	2.6
- Losses on capital injections	-2.4	-
Individual guarantees	-2.0	1.3
- Commission	1.6	1.3
- Losses on guarantees	-3.6	-
Bank Package 1 and Roskilde Bank	0.0	-
- Dividends from Finansielt Stabilitet A/S regarding Bank Package 1	4.6	-
- Reduction of guarantees regarding losses on Roskilde Bank	-4.6	-
I alt	-1.5	3.9

With the credit package from January 2009 the government has provided hybrid core capital injections of DKK 46bn to 43 institutions. The net interest revenues of the credit package are estimated to approx. DKK 3bn in 2011 and approx. DKK 2½bn in 2012. Capital injections in EIK Bank P/F, EIK Bank Denmark A/S and Amagerbanken A/S, Fjordbank Mors A/S and Max Bank A/S of DKK 2½bn are considered lost in 2011.

At the end of 2010 the general government issued individual guarantees amounting to DKK 194bn. The government receives a commission of 0.8-1.35 per cent a year, and the payments are estimated at DKK 1½bn in 2011 and 1¼bn in 2012. Regarding the individual government guarantees a loss of 3½bn in 2011 is estimated in relation to Amagerbanken A/S, Fjordbank Mors A/S and Max Bank A/S.

With the bank package from October 2008 the government guaranteed all deposits and unsecured claims in Danish banks, which are members of the Private Contingency Association. The bank package expired in September 2010, and preliminary estimates indicate a surplus from the package, which is expected to be gradually transferred to the government from Finansielt Stabilitet A/S. Based on the annual accounts for 2010 Finansielt Stabilitet A/S has estimated a possibility to distribute dividends to the government at the size of DKK 4½bn. These dividends are used to reduce losses related to Roskilde Bank.

The effect on the CIL-account corresponds to the effects on the general government finances, *cf. table 5.13*, while the effect on the net cash balance of bank and credit packages differs from the effect on the general government finances. The net cash balance reflects the

net payments and relendings from the government to Finansiel Stabilitet A/S and the capital injections to credit institutions. The capital injections reduced the net cash balance in 2009, while repayments of loans improve the net cash balance in 2011 and 2012. Bank and credit packages are expected to improve the net cash balance by DKK 17¼bn in 2011 and DKK 13bn in 2012.

Table 5.13
Effect of bank and credit packages on the CIL-account and the net cash balance in 2011 and 2012

	2011	2012
The Credit Package	0.5	2.6
- Net interest revenues	2.9	2.6
- Losses on capital injections	-2.4	-
Individual government guarantees	-2.0	1.3
- Provision	1.6	1.3
- Losses on guarantees	-3.6	-
Bank Package 1 and Roskilde Bank	0.0	-
- Revenue from Finansiel Stabilitet wit respect to Bank Package 1	4.6	-
- Reduction of the guarantee against losses regarding Roskilde Bank	-4.6	-
Effects on the CIL-account	-1.5	3.9
Relending etc.		
- Capital injections derived from The Credit Package	2.5	9.2
- Finansiel Stabilitet A/S	10.2	0.0
Stock movements and accruals		
- Losses on capital injections	2.4	
- Losses on guarantees	3.6	
The Effect on the net cash balance	17.2	13.1

Annex 1

Table 1**General government finances, 2010-2012**

	2010			2011			2012		
	Aug.	Dec.	Diff.	Aug.	Dec.	Diff.	Aug.	Dec.	Diff.
DKK bn.									
Current prices									
Public consumption	511.7	510.2	-1.5	517.5	515.0	-2.5	529.2	527.6	-1.6
Income transfers	303.1	303.7	0.5	314.1	312.4	-1.7	324.5	328.3	3.8
Investment	37.9	37.3	-0.5	41.3	40.4	-0.9	40.0	46.8	6.8
Interest expenditure	37.0	37.0	0.0	39.6	39.3	-0.3	36.3	34.7	-1.5
Subsidies	47.0	44.8	-2.2	44.8	44.7	-0.1	45.6	47.0	1.4
Other expenditures ¹⁾	58.2	57.0	-1.2	61.2	64.8	3.5	78.5	76.5	-2.0
Total expenditure	994.9	990.0	-4.9	1018.5	1016.6	-1.9	1054.1	1060.9	6.8
Personal income taxes ²⁾	357.2	358.2	1.0	370.5	366.5	-4.0	381.0	378.9	-2.1
Labour market Contributions	81.2	80.8	-0.4	81.3	80.7	-0.6	83.3	82.0	-1.3
Corporate taxes	47.7	48.2	0.4	54.9	50.2	-4.7	59.3	54.9	-4.4
Pension yield taxation	42.2	36.7	-5.5	4.9	12.0	7.1	4.6	5.3	0.7
VAT	173.2	173.1	-0.1	179.1	177.8	-1.4	185.9	183.5	-2.4
Vehicle registration tax	14.2	14.2	0.0	15.8	14.8	-1.0	17.6	16.1	-1.6
Other duties	105.4	105.4	0.0	110.2	108.7	-1.6	112.0	112.5	0.5
Other taxes ³⁾	17.7	17.7	0.0	18.2	18.2	0.0	18.1	18.3	0.2
Interest revenues	28.2	28.0	-0.2	29.2	29.4	0.2	29.6	29.8	0.2
Gross operating surplus	33.8	33.9	0.2	34.5	34.5	0.1	35.5	35.5	0.0
Other revenues ⁴⁾	45.8	46.4	0.6	51.9	52.7	0.8	42.4	43.3	0.9
Total revenue	946.6	942.6	-4.0	950.4	945.4	-5.0	969.6	960.2	-9.4

Table 1 (continued)
General government finances, 2010-2012

	2010			2011			2012		
	Aug.	Dec.	Diff.	Aug.	Dec.	Diff.	Aug.	Dec.	Diff.
DKK bn.									
Current prices									
General government budget balance	-48.3	-47.4	0.9	-68.2	-71.2	-3.1	-84.5	-100.7	-16.2
Net interest Expenditure	8.8	9.0	0.2	10.4	9.9	-0.5	6.6	4.9	-1.7
General government primary balance ⁵⁾	-39.5	-38.4	1.0	-57.7	-61.3	-3.6	-77.9	-95.8	-17.9

Note: The specification of total public expenditures and revenues deviates from the specification from Statistics Denmark. Total public expenditures reflect public consumption, which includes revenues from sales and calculated depreciation expenditure, and total revenues include calculated depreciation. The specification of public expenditure from Statistics Denmark does not include public sales, which are included in total revenues, and calculated depreciation is not included in public expenditures and revenues in the specification from Statistics Denmark.

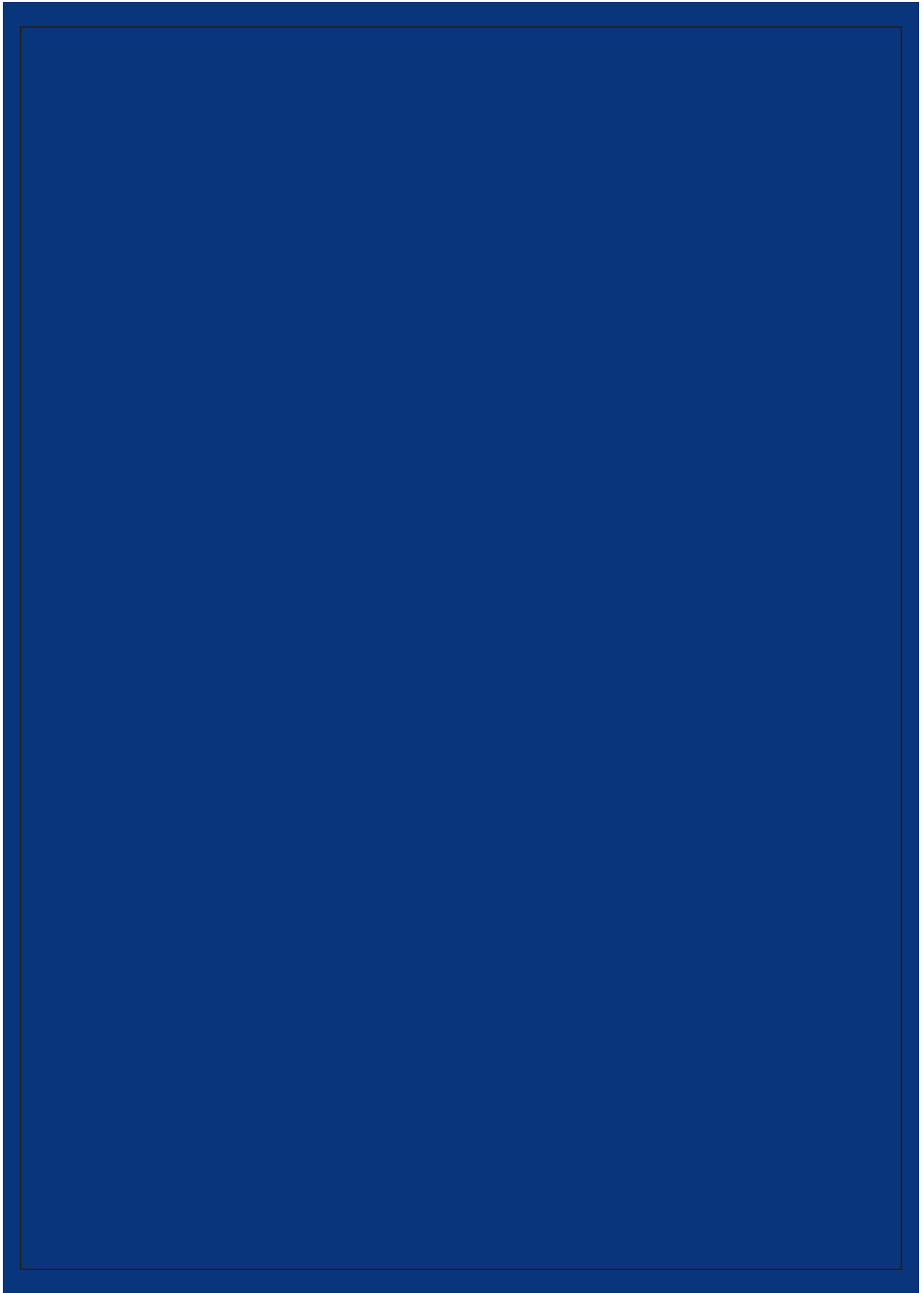
- 1) Other expenditures include capital transfers, transfers to the Faroe Islands and Greenland and Danish EU-contributions.
- 2) Personal income taxes include withholding taxes, tax on imputed income from owner occupied dwellings, specific taxes from households, tax on estates of deceased persons and other personal taxes.
- 3) Other taxes include social security contributions (labour market supplementary pension scheme contributions, unemployment insurance contributions and early retirement contributions).
- 4) Other revenues include profits from public enterprises, current and capital transfers from other domestic sectors and EU, and imputed (calculated) revenues such as contributions to civil servants' earned pension.
- 5) The general government primary balance states the balance of the general government finances before net interest expenditures.

Annex 2

Table 2
Expenditure tax and revenue burden, 2006-2013

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Diff. 2006- 2013
Per cent of GDP									
Public consumption	25.9	26.0	26.5	29.8	29.1	28.8	28.8	28.5	2.6
Income transfers	15.6	15.2	15.0	17.0	17.3	17.5	17.9	17.8	2.2
Investment	2.0	1.9	1.9	2.0	2.1	2.3	2.6	1.9	0.0
Interest expenditure	2.2	2.0	1.8	2.2	2.1	2.2	1.9	1.8	-0.4
Other expenditure	4.9	4.9	5.4	5.7	5.8	6.1	6.7	5.6	0.7
Expenditure burden¹⁾	50.6	50.0	50.6	56.7	56.4	56.9	57.8	55.7	5.1
Personal income taxes ²⁾	21.2	21.5	21.3	22.3	20.4	20.5	20.7	21.2	0.0
Labour market Contributions	4.4	4.5	4.6	4.8	4.6	4.5	4.5	4.4	0.1
Pension yield taxation	0.8	0.3	0.5	0.5	2.1	0.7	0.3	0.6	-0.2
Corporate taxes	4.4	3.8	3.3	2.3	2.7	2.8	3.0	3.2	-1.1
Value added tax	10.3	10.4	10.1	10.1	9.9	9.9	10.0	9.9	-0.4
Other duties	7.8	7.6	7.2	6.8	7.0	7.1	7.2	7.4	-0.3
Other taxes ³⁾	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	0.9	-0.2
Tax burden	49.8	49.1	47.9	47.8	47.7	46.5	46.6	47.6	-2.2
Interest revenue	1.5	1.6	1.7	1.9	1.6	1.6	1.6	1.6	0.1
Other non-tax revenue	4.6	4.4	4.5	4.5	4.6	4.9	4.3	4.1	-0.5
Tariffs etc. to the EU ⁴⁾	-0.2	-0.2	-0.2	-0.2	-0.2	-0.2	-0.2	-0.2	0.0
Revenue burden¹⁾	55.7	54.8	53.9	54.0	53.7	52.9	52.3	53.2	-2.5

- 1) The specification of total public expenditures and revenues deviates from the specification from Statistics Denmark. Total public expenditures reflect public consumption which includes revenues from sales and calculated depreciation expenditure and total revenues include calculated depreciation. The specification of public expenditure from Statistics Denmark does not include public sales which are included in total revenues and calculated depreciation is not included in public expenditures and revenues in the specification from Statistics Denmark. Thus the expenditure and revenue burden differ from the ascertained burdens based on the specifications according to Statistics Denmark.

Bilag 1

Tabel 1
Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2012
Mia. kr., årets priser

Fremrykning af selskabsskat, a conto-ordning	8,9
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	-0,3
Korrektion vedr. afregning i 1999 af indkomstskat til kommunerne for 1997	0,1
Afregning af indkomstskat til kommunerne for indkomståret 1995	-2,4
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	0,2
Afregning af feriepenge	4,7
Feriefondens renteindtægter	0,1
Fremrykning af kildeskatteafregning	8,8
Aktiesalg, EKR Kreditforsikring	0,3
Etablering af Statens Ejendomsselskab	0,2
1997 i alt	20,7
Fremrykning af selskabs-, fonds- og kulbrintebeskatningen	1,6
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	-1,2
Afregning af indkomstskat til kommunerne for indkomståret 1996	-1,3
Korrektion vedr. afregning i 2000 af indkomstskat til kommunerne for 1998	0,1
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	1,0
Scandlines	0,5
Salg af aktier i TeleDanmark	30,9
Omlægning af statslige aktiver	1,9
Harmoniseret afregning af lønsumsafgift	0,7
Betalingsregler for elafgift (inkl. momseffekt)	0,5
1998 i alt	34,7

Tabel 1 (fortsat)**Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2012**

Mia. kr., årets priser	
Fremrykning af selskabs-, fonds- og kulbrintebeskatningen	5,2
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	-1,9
Afregning af indkomstskat til kommunerne for indkomståret 1997	-0,1
Korrektion vedr. afregning i 2001 af indkomstskat til kommunerne for 1999	0,1
Korrektion vedr. afregning i 2001 af kapitalpensionsafgift til kommunerne for 1999	-0,3
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	0,2
Aftale med Naturgas Syd og DONG	-1,4
Kapitalindsud i COMBUS	-0,3
Acontoindbetaling vedr. Dansk Tipstjeneste	0,7
Salg af statslige aktiver	1,3
Pinsepakken	-0,7
1999 i alt	2,9

Tabel 1 (fortsat)**Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2012**

Mia. kr., årets priser	
Korrektion vedr. pensionsafkastskat	2,7
Selskabsskat	-3,4
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	1,9
Afregning af indkomstskat til kommunerne for indkomståret 1998	1,3
Korrektion vedr. afregning i 2002 af personskat mv. til kommunerne for 2000	2,8
Korrektion vedr. afregning i 2002 af kapitalpensionsafgift til kommunerne for 2000	0,8
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	-0,9
Pinsepakken	0,8
Overdragelse af statshavne	-0,7
Kapitaludtræk fra Post Danmark	0,3
Ekstraordinær indfrielse af saneringslån (Københavns kommune)	0,5
Ekstraordinært udbytte fra PostDanmark og DSB	0,2
Frivillige indbetalinger af personskat	0,4
Opløsning af Dansk Eksportfinansieringsfond	0,2
Omlægning af kredittider for momsen (inkl. afledt effekt på andre afgifter)	12,4
Omlægning af kredittider for vandafgiften	0,2
Afvikling af ejendomsselskabet TOR I/S	-1,0
Ændring af procentgodtgørelse	0,5
Kraftvarmeværkers efterbetaling	0,3
Overførsel fra Hypotekbankens reserver	1,0
Salg af aktier i Københavns Lufthavn	0,9
Tilbageførsel fra Danmarks Erhvervsfond	0,2
2000 i alt	21,5

Tabel 1 (fortsat)**Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2012****Mia. kr., årets priser**

Korrektion vedr. pensionsafkastskat	-11,8
Selskabsskat	7,9
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	0,7
Afregning af indkomstskat til kommunerne for indkomståret 1999	-0,1
Afregning af kapitalpensionsafgift til kommunerne for indkomståret 1999	-0,3
Korrektion vedr. afregning i 2004 af personskat mv. til kommunerne for 2001	2,1
Korrektion vedr. afregning i 2003 af kapitalpensionsafgift til kommunerne for 2001	0,1
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	-0,7
Ekstraordinært aktieudbytte fra DONG m.fl.	1,0
Stramning af momskredittider for store virksomheder	14,4
Afskaffelse af importmoms	-1,9
Omlægning af momskredittider for landbrug (inkl. afledt effekt på andre afgifter)	0,5
Stramning af kredittid for lønsumsafgift	0,3
Pinsepakken	1,1
Frivillige skatteindbetalinger	6,3
Fastfrysning af personfradrag/nedsettelse af A-kassekontingent	-1,2
Ekstraordinært bidrag til EU sfa. omlægning af kredittider for moms i 2000	-0,5
Overdragelse af statshavne	-0,1
Ændret beskætning af husdyrbesætninger	0,4
Naturgas Sjællands overgang til DONG	-0,2
UMTS-licenser – ekstraordinær indtægt i 2001 i forhold til den årlige indtægt 10 år frem	0,7
Indbetaling fra DTU m.fl. vedr. overgang til selveje	1,8
Tilbagebetaling af kantinemoms	-0,3
Statens forsknings- og uddannelsesbygninger	-0,6
Afregning vedr. told og landbrugsafgifter til EU (refusion af opkrævningsomkostninger)	-0,4
2001 i alt	19,2

Tabel 1 (fortsat)**Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2012****Mia. kr., årets priser**

Korrektion vedr. pensionsafkastskat	-12,6
Selskabsskat	3,2
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	-1,8
Afregning af personskat mv. til kommunerne for indkomståret 2000	-2,8
Afregning af kapitalpensionsafgift til kommunerne for indkomståret 2000	-0,8
Korrektion vedr. afregning i 2005 af personskat mv. til kommunerne for 2002	-0,2
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	1,1
Pinsepakke	0,8
Ekstraordinært bidrag til EU som følge af omlægning af kredittider for moms i 2001	-0,4
Fastfrysning af personfradrag/nedsettelse af A-kassekontingent	1,2
EU-formandskab	-0,8
Stramning af kredittider for A-skat og arbejdsmarkedsbidrag	14,8
Tilbagebetaling af kantineoms	-0,5
Omlægning af statslige aktiver	0,7
Konkurrenceevnepakke, lempelse af kredittid for mellemstore virksomheder	-1,5
Mindreforbrug som følge af reduktion af videreførte midler	0,5
Regeringsinitiativer i forbindelse med FL02 og 100-dages programmet	0,2
Ekstraordinært låneafdrag fra DONG	0,5
Mindreudgift vedr. tjenestemandspensioner	1,6
Statens forsknings- og uddannelsesbygninger	0,9
Afregning vedr. told og landbrugsafgifter til EU (refusion af opkrævningsomkostninger)	0,4
Tilbageførelse fra Danmarks Erhvervsfond	0,4
2002 i alt	4,7

Tabel 1 (fortsat)**Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2012**

Mia. kr., årets priser	
Korrektion vedr. pensionsafkastskat	-5,9
Selskabsskat	7,5
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	-6,0
Afregning af indkomstskat mv. til kommunerne for indkomståret 2000	-0,3
Afregning af kapitalpensionsafgift til kommunerne for indkomståret 2001	-0,1
Korrektion vedr. afregning i 2006 af personskat mv. til kommunerne for 2003	-2,1
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	1,8
Modregning af regeringsinitiativer i forbindelse med FL02 og 100-dages programmet	-0,2
Ekstraordinært udbytte fra DSB	0,2
Omlægning af statslige aktiver	1,0
Én afregningskonto	3,5
DONG ekstraordinært afdrag af lån	0,4
Overførsel af midler fra Hypotekbanken	0,3
Supplerende engangsydelse til folkepensionister	-0,4
Grænsehandel	-0,3
Medarbejderaktieordninger, jf. Coloplast-dommen	-1,0
Tabt landsretskendelse vedr. momsopgørelse fra selvejende institutioner	-0,1
Tilbagebetaling af kantineoms	-0,1
Tilkendt erstatning i Wanadoo-sagen	0,1
Ejendomssalg på ministerområder	0,1
Indtægt fra salg af radio-sendetilladelser (P5 og P6)	0,1
Teknisk omlægning vedr. SES, kontorejendomme	0,2
Førtidig indfrielse af udviklingslån (Indien)	0,5
Ekstraordinær tilbagebetaling af EU-bidrag for 2003	0,6
Tilbageførsel fra Danmarks Erhvervsfond	0,5
2003 i alt	0,4

Tabel 1 (fortsat)**Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2012****Mia. kr., årets priser**

Korrektion vedr. pensionsafkastskat	10,7
Selskabsskat	-2,0
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	-2,4
Afregning af personskat mv. til kommunerne for indkomståret 2001	-2,1
Udlodninger fra IØ og IFU samt afvikling af investeringsfonden for vækstmarkeder	1,4
Tabt landsretskendelse vedr. momsopgørelse fra selvejende institutioner	-0,1
Overførsel af midler fra Hypotekbanken	0,5
Ekstra bevilling til udbetaling af overarbejde	-0,1
Aftale vedrørende DUC's olie- og gasindvinding	2,0
Køb af Gastra A/S	-1,1
Aktieudbytte fra Dong A/S	1,1
Ekstraordinært udbytte fra DSB	0,1
Overdragelse af statens aktiepost i Orange Holding	0,1
Tilbagebetaling af statsstøtte	1,1
Rekapitalisering af TV2/Danmark	-0,8
Tilbageførsel fra Danmarks Erhvervsfond	0,7
2004 i alt	9,1

Tabel 1 (fortsat)**Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2012****Mia. kr., årets priser**

Korrektion vedr. pensionsafkastskat	21,4
Selskabsskat	0,6
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	2,4
Afregning af personskat mv. til kommunerne for indkomståret 2002	0,2
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	-1,4
Køb og salg af bygninger og grunde mv.	0,1
Overførsel af midler fra Hypotekbanken	2,2
Stiftertilgodehavende i Københavns Havn	0,7
Udbetalinger af opsparede midler til universiteterne	-0,8
Salg af statens Bilinspektion	0,5
Salg af Gastra A/S	1,1
Salg af statens aktier i Bella Center A/S	0,1
Ekstraordinære udbytter under §28	0,8
Salg af aktier i Post Danmark	1,4
Indfrielse af statslån til institutioner under § 20	0,6
Engangsudgifter ifm. Overdragelse af skatteligningen til staten	-0,5
Kapitalindskud i Bornholmstrafikken A/S	-0,2
Indtægter for omlægning af Danmarks Skibskreditfond	0,4
Tilbageførsel fra Danmarks Erhvervsfond	0,4
2005 i alt	30,0
Korrektion vedr. pensionsafkastskat	4,6
Selskabsskat	-1,5
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	7,5
Afregning af personskat mv. til kommunerne for indkomståret 2003	2,1
Omlægning af den kommunale momsudligningsordning	-5,9
Overførsel af midler fra Hypotekbanken	0,1
Udlodninger fra IØ og IFU	0,3
Ekstraordinære udbytter under §28	0,7
Tilbageførsel fra Danmarks Erhvervsfond	1,6
2006 i alt	9,6

Tabel 1 (fortsat)**Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2012****Mia. kr., årets priser**

Korrektion vedr. pensionsafkastskat	-13,0
Selskabsskat	-1,5
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	1,0
Omlægning af statslige aktiver	0,1
Udlodninger fra IØ og IFU	0,6
Ekstraordinære udbytter under § 28	0,6
Étårige puljer	-0,3
Tilbageførsel fra Danmarks Erhvervsfond	1,6
Kompensation fra Esbjerg Kommune sfa., at staten overtager opgaver vedr. Esbjerg havn	0,2
Salg af Scandlines	5,7
2007 i alt	-5,1
Korrektion vedr. pensionsafkastskat, inkl. kompensation for indeksobligationer	-23,9
Selskabsskat	0,3
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	7,0
Udlodninger fra IØ og IFU	0,8
Køb og salg af ejendomme og grunde	0,2
Ekstraordinære udbytter under § 28	0,4
Tilbageførsel fra Danmarks Erhvervsfond	0,5
Midlertidig obligatorisk opsparing på 1 pct. af de statslige driftsrammer	0,8
Efterbetalt efterløn	-0,5
Kapitalindskud i Danmarks Grundforskningsfond	-3,0
Udskydelser af statslige projekter og udgifter	0,5
Kapitalindskud i Eksportkreditfonden	-0,2
2008 i alt	-17,1

Tabel 1 (fortsat)**Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2012****Mia. kr., årets priser**

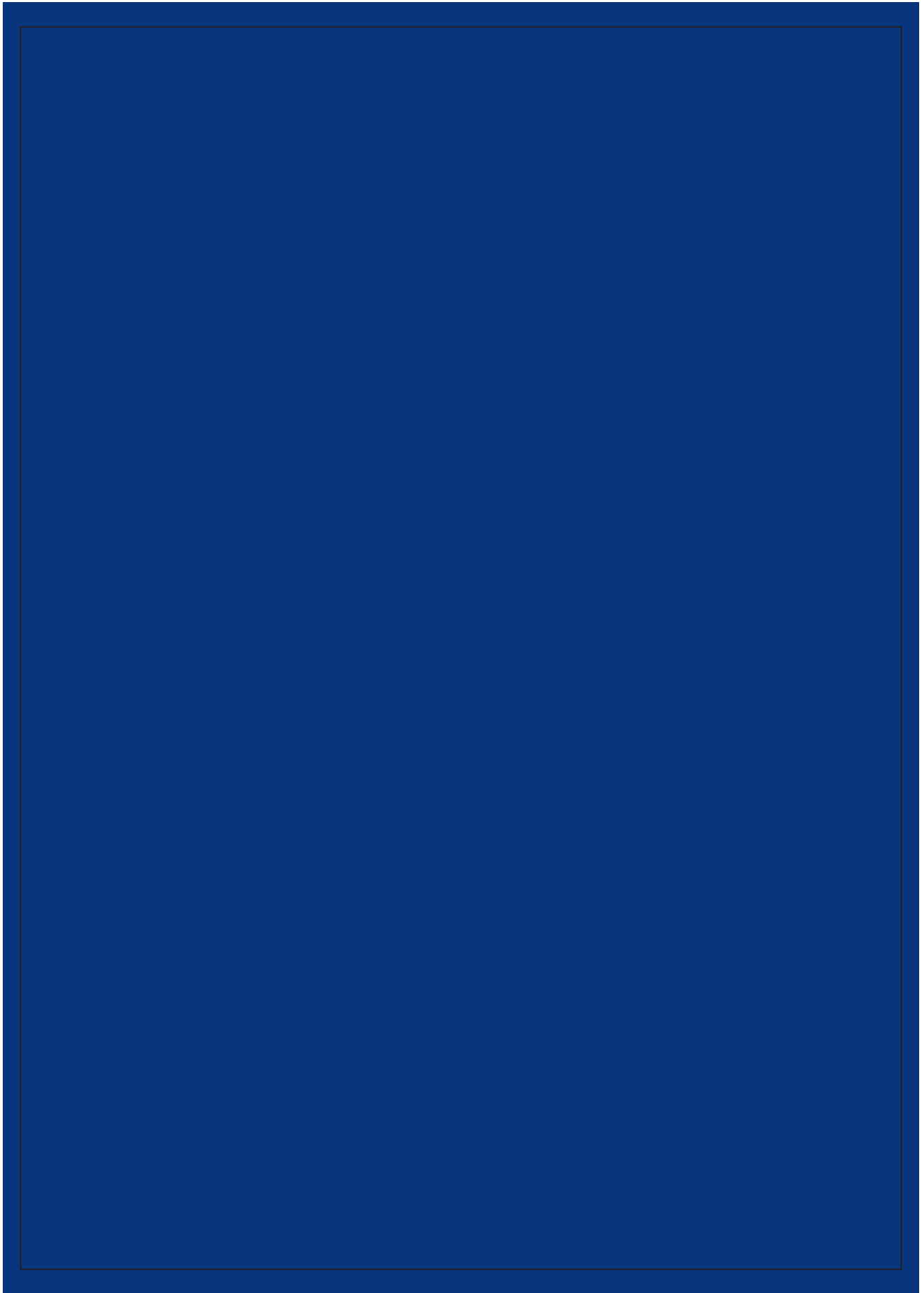
Korrektion vedr. pensionsafkastskat	-9,5
Selskabsskat	6,4
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	-3,0
Afgift af udbetalte SP-midler	17,1
Øgede pensionsindbetalinger på baggrund af Forårspakke 2.0	-2,1
Udlodninger fra IØ og IFU	0,2
Tilbageførsel fra Danmarks Erhvervsfond	0,3
Midlertidig obligatorisk opsparing på 1 pct. af de statslige driftsrammer	-0,9
Nedlæggelse af Fiskeribanken	0,3
Et-årige puljer	-1,7
Tilsagn vedr. nedlukning af aktiviteter i Nordsøen	-3,0
Udskydelser af statslige projekter og udgifter	-0,1
Højere EU-bidrag 2007-2009	-1,1
Mindreindtægt vedr. landbrugsstøtte som følge af EU-afgørelse	-0,7
Salg og køb af ejendomme og grunde	0,2
Kapitaludvidelse i SAS	-0,6
Kapitalindskud i Vækstfonden	-0,5
Kapitalindskud i Eksport Kredit Fonden	-0,4
Fusion af Post Danmark A/S og Posten AB	2,2
COP15	-1,0
Indtægter ved lukning af Skibsgarantifonden	0,1
2009 i alt	2,1

Tabel 1 (fortsat)**Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2012**

Mia. kr., årets priser	
Korrektion vedr. pensionsafkastskat	-27,2
Selskabsskat	-2,0
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	-3,7
Afgift af udbetalte SP-midler	1,2
Afregning af personskat mv. til kommunerne for indkomståret 2007	0,9
Udlodninger fra IØ og IFU (fundene § 06.11.21 og § 08.36.06)	0,1
Tilbageførsel fra Danmarks Erhvervsfond	0,2
Étårige puljer	-0,6
Kapitaludvidelse i SAS og aktiekøb i DONG mv.	-2,0
Omdannelse af Naviair til selvstændig offentlige virksomhed	-1,2
Overdragelse af gymnasier mv. i forbindelse med overgang til bygningsselveje	2,7
Arbejdsmarkedets feriefond	0,6
Indtægter fra individuelle garantier	0,5
2010 i alt	-30,6
Afregning af personskat mv. til kommunerne for indkomståret 2008	4,0
Korrektion vedr. pensionsafkastskat	16,1
Selskabsskat	2,0
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	4,0
Kompensation til kommunerne for tilbagebetaling af grundskyld	-0,6
Udlodninger fra IØ og IFU	0,6
Tilbageførsel fra Danmarks Erhvervsfond	0,2
Overtagelse af DR's pensionskasse	0,8
Midler fra Det Kommunale Momsfonds kapitalbeholdning	0,2
Étårige puljer	-0,8
Konvertering af lån til aktier i Aarhus Lokalbank	-0,1
Tab på statslige kapitalindskud i Amagerbanken, EIK Bank, Fjordbank Mors og Max Bank	-2,4
Indtægter fra individuelle garantier	1,6
Tab på individuelle garantier ved Finansiell Stabilitets overtagelse af Amagerbanken	-2,1
Tab på individuelle garantier ved Finansiell Stabilitets overtagelse af Fjordbank Mors	-1,1
Tab på individuelle garantier ved Finansiell Stabilitets overtagelse af Max Bank	-0,5
Statslån til Furesø Kommune	-2,9
2011 i alt	19,0

Tabel 1 (fortsat)**Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2012**

Mia. kr., årets priser	
Korrektion vedr. pensionsafkastskat	-13,3
Selskabsskat	1,4
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	4,6
Omlægning af statslige aktiver	1,0
Udlodninger fra IØ og IFU	0,3
Udgifter til EU-formandskab	-0,2
Indtægter fra individuelle garantier	1,3
Kompensation til kommunerne for tilbagebetaling af grundskyld	-0,6
Udbetaling af efterlønsbidrag	-17,6
Tilsagn om nedlukning af anlæg til olie og gasproduktion	-5,0
2012 i alt	-28,1

Bilag 2

Tabel 1
Offentlige finanser, 2010-2012

	2010			2011			2012		
	Aug.	Dec.	Ændr.	Aug.	Dec.	Ændr.	Aug.	Dec.	Ændr.
Mia. kr., løbende priser									
Forbrug	511,7	510,2	-1,5	517,5	515,0	-2,5	529,2	527,6	-1,6
Overførsler	303,1	303,7	0,5	314,1	312,4	-1,7	324,5	328,3	3,8
Investeringer	37,9	37,3	-0,5	41,3	40,4	-0,9	40,0	46,8	6,8
Renteudgifter	37,0	37,0	0,0	39,6	39,3	-0,3	36,3	34,7	-1,5
Subsidier	47,0	44,8	-2,2	44,8	44,7	-0,1	45,6	47,0	1,4
Øvrige udgifter ¹⁾	58,2	57,0	-1,2	61,2	64,8	3,5	78,5	76,5	-2,0
Udgifter i alt²⁾	994,9	990,0	-4,9	1018,5	1016,6	-1,9	1054,1	1060,9	6,8
Personskatter mv. ³⁾	357,2	358,2	1,0	370,5	366,5	-4,0	381,0	378,9	-2,1
Arbejdsmarkedsbidrag	81,2	80,8	-0,4	81,3	80,7	-0,6	83,3	82,0	-1,3
Selskabsskatter	47,7	48,2	0,4	54,9	50,2	-4,7	59,3	54,9	-4,4
Pensionsafkastskat	42,2	36,7	-5,5	4,9	12,0	7,1	4,6	5,3	0,7
Moms	173,2	173,1	-0,1	179,1	177,8	-1,4	185,9	183,5	-2,4
Registreringsafgift	14,2	14,2	0,0	15,8	14,8	-1,0	17,6	16,1	-1,6
Øvrige indirekte skatter	105,4	105,4	0,0	110,2	108,7	-1,6	112,0	112,5	0,5
Øvrige skatter ⁴⁾	17,7	17,7	0,0	18,2	18,2	0,0	18,1	18,3	0,2
Renteindtægter	28,2	28,0	-0,2	29,2	29,4	0,2	29,6	29,8	0,2
Bruttoestindkomst	33,8	33,9	0,2	34,5	34,5	0,1	35,5	35,5	0,0
Øvrige indtægter ⁵⁾	45,8	46,4	0,6	51,9	52,7	0,8	42,4	43,3	0,9
Indtægter i alt²⁾	946,6	942,6	-4,0	950,4	945,4	-5,0	969,6	960,2	-9,4

Tabel 1 (fortsat)
Offentlige finanser, 2010-2012

	2010			2011			2012		
	Aug.	Dec.	Ændr.	Aug.	Dec.	Ændr.	Aug.	Dec.	Ændr.
Mia. kr., løbende priser									
Offentlig saldo	-48,3	-47,4	0,9	-68,2	-71,2	-3,1	-84,5	-100,7	-16,2
Renter, netto	8,8	9,0	0,2	10,4	9,9	-0,5	6,6	4,9	-1,7
Offentlig primær saldo ⁵⁾	-39,5	-38,4	1,0	-57,7	-61,3	-3,6	-77,9	-95,8	-17,9

- 1) Øvrige udgifter indeholder blandt andet kapitaloverførsler, overførsler til Færøerne og Grønland samt bidrag til EU's budget.
- 2) Opgørelsen af de samlede offentlige udgifter og indtægter afviger fra Danmarks Statistiks nye reviderede opgørelse. Det offentlige forbrug omfatter indtægter fra salg af varer og tjenester samt beregnede udgifter til afskrivninger, og i lyset heraf er det valgt at fastholde den hidtidige opgørelsesmetode. Danmarks Statistiks opgørelse af de offentlige udgifter omfatter ikke det offentlige varesalg, der flyttet til indtægtsopgørelsen, ligesom der ikke længere indgår beregnede afskrivninger i de offentlige udgifter og de offentlige indtægter. På den baggrund afviger opgørelsen af de samlede udgifter og indtægter definatorisk fra Danmarks Statistiks opgørelse.
- 3) Personskatter mv. indeholder: Kildeskatter, ejendomsværdiskat, vægtafgift fra husholdninger, afgift af dødsboer og gaver samt andre personlige skatter.
- 4) Øvrige skatter indeholder bidrag til sociale ordninger (A-kassebidrag og efterlønsbidrag).
- 5) Øvrige indtægter indeholder blandt andet overskud af offentlig virksomhed, diverse drifts- og kapitaloverførsler fra andre indenlandske sektorer og EU samt imputerede (beregnete) indtægter i form af bidrag til tjenestemandspensioner.
- 6) Den primære saldo angiver stillingen på de offentlige finanser før nettorentudgifter.

www.fm.dk

